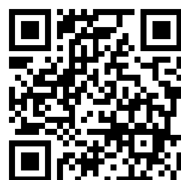
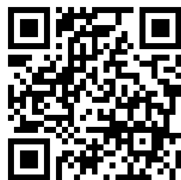
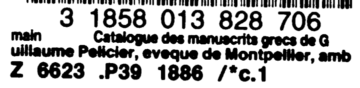

DATE DUE

JAN 1 7 1995			
DEC 2 0 1994			

DEMCO 38-297

CATALOGUE

DES

MANUSCRITS GRECS

DE

GUILLAUME PELICIER

ÉVÊQUE DE MONTPELLIER

AMBASSADEUR DE FRANÇOIS Ier A VENISE

PUBLIÉ PAR

H. OMONT

PARIS

ALPHONSE PICARD, LIBRAIRE

82, RUE BONAPARTE, 82

1886

CATALOGUE

DES MANUSCRITS GRECS

DE GUILLAUME PELICIER

Extrait de la *Bibliothèque de l'École des chartes*,

t. XLVI, 1885, p. 45-83 et 594-624.

CATALOGUE

DES

MANUSCRITS GRECS

DE

GUILLAUME PELICIER

ÉVÊQUE DE MONTPELLIER

AMBASSADEUR DE FRANÇOIS Ier A VENISE

PUBLIÉ PAR

H. OMONT

PARIS

ALPHONSE PICARD, LIBRAIRE

82, RUE BONAPARTE, 82

1886

CATALOGUE

DES MANUSCRITS GRECS

DE GUILLAUME PELICIER

L'évêque de Montpellier Guillaume Pelicier (1529-1568) fut un de ces prélats, ambassadeurs de François Ier près la république de Venise, comme Jean de Pins, Georges de Selve et le cardinal Georges d'Armagnac [1], qui, dans la première moitié du XVIe siècle, rivalisèrent de zèle pour accroître les richesses de la bibliothèque de Fontainebleau et ont bien mérité de la renaissance des lettres grecques en France. Aussi n'a-t-il pas manqué à différentes reprises et à des points de vue différents d'attirer l'attention des historiens, mais, quoiqu'il reste encore à dire sur sa vie et sur son rôle politique, ce n'est point le lieu d'en parler à nouveau [2].

Si Pelicier sut continuer habilement, trop habilement peut-être, la politique de ses prédécesseurs à l'ambassade de Venise, sa merveilleuse activité trouvait encore à s'employer avec non moins de succès à la recherche des manuscrits, et, tout en contribuant à enrichir la bibliothèque de François Ier [3], il réussissait à former

1. Voyez ce qu'en dit Jean Boivin dans ses *Mémoires pour l'histoire de la Bibliothèque du roi,* cité par M. L. Delisle, *Cabinet des Mss.*, t. I, p. 152-154.

2. On peut consulter, entre autres ouvrages, sur la vie de Guillaume Pelicier, sans parler de la *Gallia Christiana*, t. VI, col. 806-812 : Gariel, *Series præsulum Magalonensium,* Tolosæ, 1664, in-fol., p. 191-270; de Greffeuille, *Histoire ecclésiastique de la ville de Montpellier,* 1739, in-fol., p. 150-170 ; A. Germain, *la Renaissance à Montpellier*, dans les *Mémoires de la Soc. archéol. de Montpellier,* t. VI, 1870-76, in-4°, p. 9-25 ; J. Zeller, *la Diplomatie française vers le milieu du XVIe siècle, d'après la correspondance de Guillaume Pellicier.* Paris, 1880, in-8°, etc.

3. Il est difficile de reconnaître aujourd'hui les manuscrits grecs, en assez

pour lui-même cette belle collection de manuscrits grecs dont le catalogue nous a été heureusement conservé. La copie qu'on a de ce catalogue forme un petit cahier de papier, de cinquante-huit pages in-folio, couvert en parchemin, sans aucun titre, tout en grec, d'une assez médiocre écriture du milieu du XVIe siècle, qui, après avoir fait partie de la collection du président de Mesmes, entra au XVIIIe siècle avec les manuscrits de Colbert dans la Bibliothèque du roi[1]. Il est ainsi désigné, au tome II du catalogue de 1740, sous le n° 3068, qu'il porte encore aujourd'hui : « *MMMLXVIII. Codex chartaceus, olim Colbertinus, quo* « *continetur index codicum manuscriptorum Græcorum* « *bibliothecæ cujus nomen desideratur. Is codex sæculo* « *decimo sexto exaratus est.* »

Dans ce catalogue de la bibliothèque de Guillaume Pelicier, qui renferme deux cent cinquante-deux articles, on distingue trois parties. La première comprend les cent soixante-trois manuscrits presque tous copiés à Venise et dans les villes voisines par les soins de ce prélat, pendant le temps de son ambassade, entre les années 1539 et 1542 (n°s 1-163); la seconde ne contient que dix-sept manuscrits (n°s 164-180), qualifiés de Παλαιότατα βιβλία (ce terme ne s'applique réellement qu'aux onze premiers), qui proviennent sans doute d'acquisitions diverses faites à la même époque. La troisième partie est tout entière consacrée aux livres grecs imprimés, au nombre de cinquante-six (n°s 181-236);

grand nombre, qui furent envoyés à Fontainebleau par Pelicier. Une lettre-patente de François Ier, datée de Bourg-en-Bresse, du 2 octobre 1541, et mentionnée par M. L. Delisle, *op. cit.*, p. 157, note 1, ordonne de payer 225 l. t. à Jehan Privat, de Moulières, serviteur de l'évêque de Montpellier, « pour le « recompenser des fraiz et despences qu'il a faictes à cause de la voicture et « conduicte de quatre caisses de livres escriptz en grec, qu'il nous a fait amener « et conduire depuis Venise jusques au lieu de Chevaignes, où nous les avons « reçeuz pour faire mettre en nostre librairie. » (Bibl. nat., ms. français 25-722, fol. 697.) Cf. Zeller, *op. cit.*, p. 124-5.

1. Les anciennes cotes de ce manuscrit sont : « Vng. — Codex Colb. 2276. — « Regius 2813. A. a. » Il semble que ce soit lui qui est ainsi désigné dans le catalogue des manuscrits du président de Mesmes, donné par Montfaucon, *Biblioth. bibliothecarum*, II, 1326. *d.* : « Catalogus librorum Pelissionis, grec, *in-fol.*, en « papier. » — Quant à l'autre exemplaire du catalogue des manuscrits de G. Pelicier, qui se trouve dans le ms. grec 3064 (anc. Colbert. 2145), fol. 33-65, c'est une copie exacte, faite au XVIIe siècle, du ms. précédent, et en tête de laquelle Boivin a écrit le nom de Pelicier; Monfaucon en a donné une traduction latine abrégée dans sa *Bibl. biblioth.*, II, 1198-1202.

elle est suivie d'un Supplément (n°s 237-252) qui donne les titres des manuscrits omis dans la première partie.

Toutes les branches des connaissances humaines étaient également bien représentées dans cette collection aussi variée que choisie. A côté des textes de l'Écriture sainte, peu nombreux, et de ses commentateurs, on trouve les Pères de l'Église : Athanase, Basile, Clément et Cyrille d'Alexandrie, Grégoire de Nazianze, Grégoire de Nysse, Jean Chrysostome, etc., et un certain nombre de théologiens anciens et modernes ; — des exemplaires des constitutions des empereurs byzantins ; — les philosophes de l'antiquité : Aristote et ses principaux commentateurs, les scholiastes de Platon, Sextus Empiricus, Simplicius, Théophraste, Porphyre, Julien, etc. ; — les mathématiciens : Archimède, Cléomède, Héron ; — les médecins et auteurs de sciences naturelles : Hippocrate et Galien, Dioscoride, Elien, puis Aetius, Alexandre de Tralles, Arétée de Cappadoce, Moschion, Oribase, Rufus d'Ephèse, etc. ; — les écrivains militaires : Élien, Onosandre et Polyen ; — les grammairiens : Suidas et différents lexiques, Thomas Magister et Planude ; — les orateurs et auteurs de l'art oratoire : Hermogène, Aristide, Dion Chrysostôme, Synésius, Themistius; — les poètes : Homère et ses commentateurs, Pindare, Théocrite ; Aristophane, Sophocle, Oppien, Eustathe, Psellus ; — les recueils de proverbes : Zenobius, Michel Apostolis, etc. ; — les géographes : Strabon, Ptolémée, Denys le Périégète ; — les historiens anciens : Diodore de Sicile, Dion Cassius, Elien, Polybe, Xenophon, Plutarque, Philostrate, Eunape ; — les historiens ecclésiastiques : Josèphe, Eusèbe, Théodoret ; puis Sozomène, Nicetas Choniate, Jean Tzetzès, etc.

Si l'on sait que ces manuscrits furent presque tous copiés à Venise dans l'espace de moins de quatre années, avec un certain nombre d'autres destinés à la bibliothèque de Fontainebleau, on a fort peu de renseignements sur les détails de leur exécution. Dans ce qui reste de sa correspondance, Pelicier, si l'on excepte ses quelques lettres à l'évêque de Tulle, n'en parle qu'incidemment, et ce qu'il en dit a trait plutôt aux manuscrits qu'il destinait au roi qu'à ceux qu'il devait réserver pour sa propre bibliothèque. Le 19 août 1540, il écrit à François Ier : « J'ay tousjours « eu jusques à ceste heure force escripvains, et de present en ay « encores huict, comprins ung hebrieu, qui m'escript des choses « les plus rares que je puys trouver en ceste lengue là, lesquelz

« ne se peulvent entretenir sans bien grant coust, mesmement en « ceste incredible charté de l'année passée, de sorte que, voyant « ceste cy en danger de n'estre pas moingdre, et que ay jà des- « pendu tout ce que avoys peu pour ce assembler avant que venyr « icy, je n'auroys moyen ne pouvoir de entretenyr longuement « les dictz escripvains[1]. » Il termine une lettre à Rabelais, le 17 octobre de la même année, par un passage qui nous montre tout le soin qu'il apportait à surveiller l'exécution de ces copies : « Me Martin (sans doute Martin Akakia) et moy avecques quatre « aultres collateurs sommes tous les jours aprez à rescrutier livres « grecz et mesmement des œuvres de Gallien, les meilleurs comme « vous feray entendre. » Dans une autre lettre à Rabelais, du 20 mars 1541, il ajoute avec une légitime fierté : « Je suys tous- « jours aprez à faire transcripre livres grecz et continueray pen- « dant que j'en trouveray qui en soyent dignes, de sorte que « j'espere en faire une aussi bonne provision que nul de mes prede- « cesseurs, qui ayt esté ici par cy-devant, aydant le Créateur[2]. » Les six lettres, qui ont été conservées, de Guillaume Pelicier à l'évêque de Tulle, Pierre Duchâtel, alors garde de la librairie du roi, donnent des détails plus précis sur la formation de la bibliothèque de Fontainebleau, elles mettent bien en lumière le zèle que déployaient à l'envi Pierre Duchâtel et Pelicier dans la recherche des manuscrits grecs et mériteront peut-être à ce titre d'être reproduites tout au long en appendice.

Quant aux nombreux copistes qu'il employa à Venise, Pelicier ne nous a pas conservé leurs noms[3]. Quelques-uns sont connus

1. Registre des lettres de G. Pelicier, aux Archives du ministère des Affaires étrangères. Venise, tome II, fol. 26. — Deux copies partielles de ce registre de Pelicier, qui n'est qu'un second volume et contient les minutes des dépêches de son ambassade depuis le 2 juillet 1540 jusqu'au 13 septembre 1542, existent l'une à Aix, dans la bibliothèque Méjanes, sous le n° 142 (U. Robert, Inventaire des mss., n° 792), l'autre à la Bibliothèque nationale, vol. 570 de la collection de Clairambault (anc. Mélanges, 230). Cf. sur ces différents manuscrits J. Zeller, *op. cit.*, p. v-viii, et un article de M. G. Hanotaux dans la *Revue critique* du 8 août 1881, p. 110-117. — Cette lettre a été publiée in-extenso par MM. L. Delisle et A. Germain, *Cabinet des Mss.*, I, 155, et la *Renaissance à Montpellier*, p. 15.

2. Affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 64 et 164 v°. Ces lettres sont imprimées à la suite des *Œuvres* de Rabelais, éd. P. Jannet, t. VII, p. LII-LIV.

3. Il en eut un moment jusqu'à douze. Cf. Boivin, dans le *Cabinet des Mss.*, I, 154, et une lettre de Pelicier au connétable Anne de Montmorency, du 12 sept. 1540, rapportée dans Zeller, *op. cit.*, p. 114-115.

par les souscriptions qu'ils ont pris soin de mettre à la fin des exemplaires dont on leur doit la transcription ; c'étaient Camillo Bartolomeo de' Zanetti, de Brescia, puis des Grecs : Georges et Nicolas Cocolos, Jean Catelos, de Nauplie, et un certain Malaxos[1]. Tous pauvres gens, et plusieurs fois Pelicier demande au roi « quelque somme d'argent... pour satisfaire et contenter lesdicts « escripvains, lesquelz pour estre pauvres et chassez de leur pays « de Grece ne peulvent attendre longuement leur payement, par « quoy les fault contenter et satisfaire au jour la journée, à tout « le moings de douze en quinze jours[2]. » Mais son copiste favori paraît avoir été un chanoine régulier du Saint-Sauveur, alors bibliothécaire du monastère de S. Antonio-in-Castello, à Venise, Valeriano Albini, de Forli[3]; Pelicier le tenait en grande estime et se promettait grâce à lui un facile accès dans la bibliothèque de S. Antonio, presque entièrement composée de la riche collection de manuscrits grecs, hébreux et latins du cardinal Domenico Grimani († 1523). Les nombreuses copies que prit soin d'en tirer Pelicier sont maintenant d'autant plus précieuses qu'un incendie dévora complètement cette bibliothèque à la fin du XVIIe siècle, quelques années après la publication du catalogue de ses manuscrits[4].

A la même époque, Pelicier avait à Venise un émule dans l'ambassadeur de l'Empereur, Don Diego Hurtado de Mendoza. Graux a retracé de main de maître l'histoire de la célèbre collection de manuscrits grecs de Mendoza, qui, laissée par lui en mourant à Philippe II et entrée dès 1576 à l'Escurial, devait périr en grande partie dans l'incendie de 1671[5]. Si le sort des manuscrits de Pelicier a été heureusement différent, ils n'en sont pas moins aujourd'hui perdus pour nous.

Rentré en France à la fin de 1542, Guillaume Pelicier dut déposer dans son château épiscopal la collection de manuscrits grecs qu'il avait mis tant d'ardeur à réunir en Italie ; mais en 1561,

1. On trouvera les souscriptions de ces copistes dans les notes de l'édition du Catalogue des manuscrits de Pelicier.

2. Lettre au roi, du 19 août 1540; voyez plus haut note 5.

3. Voyez la lettre V dans l'Appendice.

4. Dans Tomasini, *Bibliothecæ Venetæ manuscriptæ* (Utini, 1650, in-4°), p. 1-19.

5. Graux, *Essai sur les origines du fonds grec de l'Escurial*. Paris, 1880, in-8°, p. 163 ss.

les protestants devenus maîtres de Montpellier, il fut forcé de se retirer à Aigues-Mortes, puis dans l'ancien siège de son évêché à Maguelonne, et enfin au château de Montferrand. C'est là qu'il mourut en 1568[1]. Il ne semble pas que sa bibliothèque ait souffert de dommage sérieux[2] pendant les troubles au milieu desquels

1. Suivant de Greffeuille, *Histoire ecclés. de la ville de Montpellier*, 1739, in-fol., 2e partie, p. 170, Guillaume Pelicier mourut, le 25 janvier 1568, pour avoir pris « des pillules de coloquinte mal broyée. » Ce fut l'opinion commune des médecins du temps. Un de ses amis, François Vertunien de La Vau, médecin de Poitiers, auquel on doit une édition grecque-latine, faite avec Joseph Scaliger, du livre *de Capitis vulneribus* d'Hippocrate (Paris, 1578, in-8°), nous a laissé sur la mort de Pelicier une lettre, qui ne paraît pas avoir été connue et qu'on me permettra de citer ici, d'après le vol. 348, fol. 82, de la collection Dupuy :

« Monsieur, celuy à qui vous escrivez est maintenant à Lodun, là où je feray tenir vos lettres. A mon avis qu'il a fait l'éloge de feu Guillaulme Pelissier, evesque de Mompeslier, et partant vous pourra il instruire de beaucoup de particularitez que j'ignore. Ce que j'en sçay pour l'avoir veu à Maguelonne dans son estude l'an 1567 et ouy parler de luy à Monsieur Foubert, mon maistre et docteur, est qu'il estoit venu de pauvres parents d'autour Mompeslier, dont ne me souvient du village, et qu'il estoit parvenu par sa vertu à la dignité qu'il avoit, après avoir esté ambassadeur pour le Roy François Ier à Venise.

« Il mourut à mon avis audit lieu de Maguelonne, non fort longtemps après l'an susdit, d'une mort cruelle. Car c'est pour avoir pris des pillules ordonnées par feu Guillaulme Rondelet, où il entroit de la colocynthe, laquelle aïant esté grossement pulverisée par le serviteur de l'apothicaire, s'attacha à ses boyaulx et les escorcha, y excitant un ulcère et des trenchées si extrêmes qu'il mouroit cent fois le jour : mesme comme nous estions avec luy en sadite estude de Maguelonne, plaine d'excellents livres manuscrits, il nous dist par deux ou trois fois, sentant ses douleurs : « O mauldite colocynthe, que tu me bailles de quintes ! Tu me feras mourir. » Puis nous ouvrant son Pline : « J'ay fait, dit-il, mille corrections sur ce bel autheur, que le monde est indigne de veoir. » J'ay ouy un des trois ministres qui preschoient à Mompeslier en l'an susdit, qu'on disoit estre son neveu.

« C'est tout ce que j'en sçay, estant marry ne vous en pouvoir rendre plus certain. Celuy qui vous rend la presente, la fleur de tous mes amys de ce païs, eust bien desiré qu'eussiez esté son juge en un procès qui le mène à Paris, distribué à monsieur de Villemereau. Si je ne craignois vous estre importun, je vous supplierois très volontiers luy vouloir aider de quelque faveur à maintenir sa juste cause envers les juges vos amys, qui accroistroit l'obligation que j'ay d'estre vostre très humble serviteur.

« A Poitiers, ce 1er février 1598. « VERTUNIEN. »

Cette lettre était adressée à de Thou et c'est de Sainte-Marthe dont il est question au début. On a une notice sur G. Pelicier au livre I, ch. 18 des *Elogia Gallorum* de Sainte-Marthe. Cf. Coll. Dupuy, 806, fol. 10.

2. Contrairement à ce que dit Ch. de Greffeuille (*ibid.*) : « Par suite du

il avait passé les dernières années de sa vie. Quelques années après, en 1573, la plus grande partie des manuscrits de Pelicier était devenue la propriété d'un amateur bourguignon, Claude Naulot, d'Avallon. Elle ne devait que passer entre ses mains pour entrer bientôt dans la bibliothèque des Jésuites du Collège de Clermont, à Paris.

De Claude Naulot lui-même on ne sait rien, si ce n'est qu'en 1573, quatre ans après la mort de Pelicier, il possédait déjà les manuscrits de l'évêque de Montpellier, sur une trentaine desquels il répétait, avec quelques variantes, la mention suivante :

Ἔτει Χριστοῦ σωτῆρος ,αφογʹ, τὴν δὲ τὴν βίβλον ἀνέγνω Κλαύδιος ὁ Ναυλωτὸς Κοιλαδεὺς, Ἀυαλλωναῖος, ἐκ τῆς τῶν Αἰδούων διοικήσεως.

Anno Christi servatoris 1573°, *hunc legens agnovit librum Claudius Naulotus Vallensis*, *Avallonæus*, *ex Hæduorum diocesi.*

L'an du Saulveur Jesus Christ 1573, Claude Naulot du Val, Avallonnois, du diocese d'Austun, ha lisant recognu ce livre[1].

Naulot avait au reste été lié d'amitié avec Guillaume Pelicier, auquel il communiqua un jour différents opuscules de S. Cyprien, inconnus des premiers éditeurs, et qui se trouvaient dans un ancien manuscrit de l'abbaye de Cluny. La copie, placée à la suite de l'édition de Paris, 1541, des *Œuvres* de saint Cyprien[2] qu'il

« dérangement de ses affaires sa riche bibliothèque fut mise au pillage avec « ses commentaires sur Pline et ses autres ouvrages sur plusieurs auteurs « anciens. » Cf. J. Zeller, *op. cit.*, p. 38, n. 1, et 129, n. 1, après M. Germain, *la Renaissance à Montpellier*, p. 21-22.

1. On trouve dans l'*Inventaire sommaire des archives de l'Yonne*, t. II, 1873, in-4°, p. 365, un Jean Naulot, receveur du chapitre de la collégiale de N.-D. et de Saint-Lazare d'Avallon, de 1562 à 1569; Lazare Naulot lui succède dans cette charge, de 1578 à 1598. Dans le Registre des baptêmes de la paroisse Saint-Pierre d'Avallon (*Inventaire analytique des archives d'Avallon*, 1882, in-4°, p. 270), on lit : « 1582, 17 janvier. Baptême d'Olivier, fils de honnorable homme « Lazare Naulot, receveur du chapitre d'Avallon. Parrains : noble Olivier de « Chastellux et M. Georges de Clugny. » C'étaient peut-être le père et le frère de Claude Naulot. — Les manuscrits de Naulot passèrent-ils après sa mort dans la bibliothèque du chapitre ? Celle-ci en tout cas aurait été vendue au XVIIe s., d'après Courtépée, *Description de la Bourgogne*, 1780, in-12, t. V, p. 610.

2. Bibliothèque nationale, Imprimés, inventaire C. 314 (Réserve); ce volume vient du Collège de Clermont. A la suite du texte imprimé ont été ajoutés 37 feuillets manuscrits, de la main de Naulot ; les vers en l'honneur de Pelicier sont au verso du premier feuillet. J'en dois communication à l'obligeance de M. Léopold Delisle.

avait collationnée avec ce manuscrit, porte en tête les distiques suivants en l'honneur de Pelicier :

Cl. Naulotus Vallen. Hæduus.

Dii faciant terris multúmque diúque beatum
  Vivere, quem peperit Pelliciera domus.
Mompelii primum, Gulielmum nomine dictum,
  Pontificem clarum musula nostra refert,
Atque refert illum, quo non præstantior alter,
  Nocte diéque simul volvere sponte libros.
Hic operis, Cypriane, tui possessor, ut olim
  Fulgeat in cælo, post pia fata, precor.

Les Jésuites paraissent être entrés en possession de la bibliothèque de Claude Naulot dans la première moitié du XVIIe siècle, et c'est peut-être au P. Sirmond[1] que fut due l'acquisition de cette collection, qui, un siècle après, formait encore plus de la moitié, et la meilleure partie des manuscrits grecs du collège de Clermont.

En 1764, après la suppression de l'ordre des Jésuites, les manuscrits du collège de Clermont furent mis en vente ; on sait l'acquisition que Gérard Meermann en fit en bloc et les réclamations du gouvernement français à ce propos[2]. Sauf quelques-uns, Meermann emportait en Hollande tous les volumes décrits au *Catalogus mss. codd. Collegii Claromontani* (Paris, 1764, in-8°). En 1824, à la mort de son fils, Jean Meermann, cette collection fut de nouveau mise en vente et acquise en grande partie par sir Thomas Phillipps pour sa bibliothèque de Middlehill, aujourd'hui à Cheltenham[3]. Quelques manuscrits seulement, qu'il n'avait

1. Beaucoup des manuscrits de Naulot, sinon tous, portent en tête un sommaire du contenu de la main de J. Sirmond († 1651). M. F. Madan, sous-bibliothécaire de la Bodléienne, veut bien me dire que ceux des manuscrits du Collège de Clermont qui sont aujourd'hui à Oxford ont tous en tête un index de la main de Sirmond. Le zèle du savant Jésuite pour enrichir la bibliothèque de son collège est au reste bien connu ; voyez : [Garnier], *Systema bibliothecæ collegii Parisiensis S. J.* Paris, 1678, in-4°, p. 6, et le P. Jacob, *Traicté des plus belles bibliothèques.* Paris, 1644, in-8°, p. 525.

2. Voyez L. Delisle, *Cabinet des Mss.*, I, 434-437.

3. *Bibliothecae Meermannianae tomus IV, sive Catalogus codd. mss.* Leyde, 1824, in-8°. Les manuscrits de Meermann ont été laissés par Thomas Phillipps à peu près dans le même ordre où ils étaient dans la collection du célèbre ama-

point achetés, vinrent augmenter la série des *Codices Miscellanei* de la bibliothèque Bodléienne, à Oxford, décrits dans le tome Ier du Catalogue de H. Coxe (Oxford, 1853, in-4°). D'autres restèrent en Hollande et figurent aujourd'hui dans le supplément des manuscrits de l'université de Leyde, publié par Geel, *Catalogus librorum mss., qui inde ab anno* 1741... *accesserunt* (Leyde, 1852, in-4°); enfin un très petit nombre de ces manuscrits entrèrent plus tard au British Museum dans la série additionnelle.

Guillaume Pelicier s'était appliqué à compléter sa riche collection de manuscrits par un choix des plus beaux spécimens de la typographie grecque, encore à son berceau. On a la liste des incunables grecs, qu'il avait ainsi réunis, et qui comprend les cinquante-six derniers articles de son catalogue. La plupart sont des éditions princeps des auteurs classiques ou des pères de l'église, et il suffira de renvoyer pour identifier chacun de ces volumes, souvent imparfaitement décrits, aux répertoires de Hain (*Repertorium bibliographicum*, 1826-38, 4 vol. in-8°), de Hoffmann (*Lexicon bibliographicum*, 1832-36, 3 vol. in-8°) et aux *Annales de l'imprimerie des Aldes* d'A.-A. Renouard (1825 et 1834, in-8°).

Dans l'édition du Catalogue des manuscrits grecs de Guillaume Pelicier, on trouvera en note l'indication des différentes cotes données à ces manuscrits dans les collections du Collège de Clermont, de Gérard Meermann, d'Oxford, Leyde et Londres, enfin du feu baronnet Thomas Phillipps, dans la bibliothèque duquel la plupart sont encore aujourd'hui conservés.

teur hollandais. Ils sont aux pp. 17 ss. du *Catalogus librorum mss. in bibliotheca D. Thomae Phillipps, Bart. A. D.* 1837. Typis Mediomontanis, 1837 et ss., in-fol., réimprimé en partie par l'abbé Migne, *Dictionnaire des mss.*, t. II, col. 187 et ss.

CATALOGUE DES MANUSCRITS GRECS

DE

GUILLAUME PELICIER.

---

1. Ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ. Θεοφυλάκτου εἰς τὸ κατὰ Μαρκὸν καὶ Ἰωάννην εὐαγγέλιον.

2. Χρυσοστόμου εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον ὁμιλίαι. Μαρτύριον τῶν ἁγίων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαδαρίου καὶ Ὀρέστου. Βίος καὶ μαρτύριον Ἀναστασίου μοναχοῦ. Ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ἐκ Περσίδος εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ. Θαῦμα τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ἐν μερικῇ διηγήσει γενάμενα ἐν Ῥώμῃ τῇ πόλει περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐπισκόπου ἀρτίως ἀπὸ γῆς ἀκαρθάτου ἐλευθερωθείσης. Σωφρονίου πατριάρχου Ἱεροσωλύμων ἐγκόμιον εἰς τὸν ὁσιομάρτυρα Ἀναστάσιον, ἀτελής.

3. Γρηγορίου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κατὰ Ἰουλιανοῦ στιλιτευτικὸς λόγος πρῶτος· τοῦ αὐτοῦ λόγος δεύτερος. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κονσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν.

4. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, Ἰωάννου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

5. Βίβλος γραφικῶν ζητημάτων καὶ ἐπιλύσεων ἐκ διαφόρων βίβλων τῷ Ὠριγένει πονηθεισῶν ἡθροισμένη ὑπὸ τῶν τὰ θεῖα σοφῶν Βασιλείου καὶ Γρηγορίου, σὺν βραχείᾳ τινι κατ' ἀρχὴν ἐπιστολῇ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ μετ' αὐτὴν προλόγῳ ἀνωνύμου τινος.

1. Le texte du manuscrit grec 3068 a été exactement suivi, quelqu'incorrect qu'il fût, pour l'édition de ce catalogue.

2. Clermont, 119; Meermann, 77 et 108; Th. Phillipps, 1437 et 1458.

3. Clermont, 103; Meermann, 68; Th. Phillipps, 1430; avec note de Cl. Naulot.

6. Ἰουστίνου λόγος ἠθικὸς πρὸς Ζηνᾶν καὶ Σερῆνον ἀδελφούς. Ἀθηναγόρου Ἀθηναίου φιλοσόφου Χριστιανοῦ περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Τοῦ αὐτοῦ πρεσβεία περὶ Χριστιανῶν αὐτοκράτορσι Μάρκῳ Αὐριλίῳ, Ἀντωνίῳ καὶ Αὐριλίῳ Κομόδῳ, Ἀρμενιακοῖς, Σαρματικοῖς, τὸ δὲ μέγιστον φιλοσόφοις. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ μέτρων καὶ στάθμων. Ὁμολογία τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ πατριάρχου Κονσταντίνου πόλεως σύντομος. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῶν δώδεκα λίθων τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱεροῦ ἐμπεπιγμένων. Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκήνου περὶ τοῦ ἀντεξουσίου λόγος.

7. Ἰωάννου μοναχοῦ βίβλος θεολογικὰ πολλὰ συνεχομένη τῷ Κοσμᾷ ἐπισκόπῳ Μαϊουμᾶ. Νικηφόρου πρεσβυτέρου τοῦ Βλεμμίδου λόγος περὶ πίστεως. Βασιλείου τοῦ μεγάλου περὶ οὐρανοῦ, ὀλίγον. Σευηρίανου ἐπισκόπου περὶ τῆς γῆς, ὀλίγον. Θεωδότου ἐπισκόπου Τύρου περὶ τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ὁ περὶ ψυχῆς λόγος ἐξαίρετος. Περὶ τοῦ πῶς ἡ ψυχὴ τῷ σώματι ἥγωνται. Περὶ σώματος. Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου περὶ τοῦ ἐμφυσήματος ἐκ θησαυρῶν, καὶ ἀκολούθως ἄλλα τινὰ Βασιλείου, Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου, Γρηγορίου, καὶ ἄλλων θεολόγων. Ἰωάννου ἐπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως περὶ πίστεως λόγος.

8. Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Νύσσης περὶ ἀνθρώπου κτίσεως. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ψυχῆς. Τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις εἰς τοὺς παρὰ Ματθαίῳ μακαρισμούς.

9. Γνῶμαι εὐαγγελίου ἁγίων καὶ διαφόρων ἀνδρῶν.

10. Τοῦ μακαρίου Θεοδωρίτου εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς κατ' ἐκλογή. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πρώτην βίβλον τῶν παραλειπομένων. Τοῦ αὐτοῦ εἰς δευτέραν τῶν παραλειπομέ-

6. Clermont, 83; Meermann, 129; Oxford, Misc. 212. A la fin du premier des opuscules, que contient ce ms., on lit le nom du copiste : Οὐαλερίανος ὁ Ἀλβίνου κανονικὸς τῆς πολιτείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ταύτην ἔγραψεν βίβλον, 1532 (Coxe. *Catalogus, etc.*, p. 770). C'est un des volumes qui portent la note de possession de Claude Naulot.

7. Clermont, 154; Meermann, 141; Th. Phillipps, 1476.

8. Clermont, 107; Meermann, 160; Oxford, Misc. 216.

9. Clermont, 173; Meermann, 150; Th. Phillipps, 1482; avec note de Cl. Naulot.

10. Clermont, 56; Meermann, 33; Th. Phillipps, 1405. Au fol. 1, on lit : Ταύτην ἀνέγνωκε Ναυλὼτ ὁ Κοιλαδεύς, ἔτει Χριστοῦ σωτῆρος ‚αφογ'. 1573; répété à la fin en grec, latin et français : Ἔτει Χριστοῦ, etc.

νων. Τοῦ αὐτοῦ Θεοδωριτοῦ εἰς τοὺς προφήτας καὶ τὰς ἐκδόσεις, δι' ἣν αἰτίαν ἐκδέδονται ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα, ἔτι δὲ ὑπὸ ἄκυλα Θεοδωτίωνος, Συμμάχου καὶ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ, Ἰωσήππου τε καὶ τῶν β' ἀνωνύμων καὶ ἐν ποίοις χρόνοις ἐκδέδονται καὶ εὑρῆνται αἱ αὐταὶ ἐκδόσεις.

11. Βίβλος ἀνώνυμος, οὗ ἀρχὴ μὲν τοιαύτη · Ἄγαμαί σε, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ Ῥίγινε, τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως σου καὶ εὐμαθείας.

12. Ἔκθεσις πιστῶν τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὄκτω πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, καὶ διδασκαλία θαυμαστὴ καὶ ὠφέλιμος, ἀνωνύμου. Τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ἀποκρίσεις πρὸς τὰς πρὸς ὀρθοδόξων περὶ διαφόρων κεφαλαίων. Λέξεις τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Κορινθίους α' ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Κορινθίους δευτέρας. Λέξεις τῆς πρὸς Γάλατας ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Κολασαεῖς ἐπιστόλῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς α' ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Θεσσαλονικῆς β' ἐπιστόλῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Θιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Θιμόθεον δευτέρας ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Τῖτον ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς. Ἀντήρησις καὶ ἀνασκεύη. Λέξεις Ὁμηρικαὶ ἐκ τῆς Ὀδυσσείας βίβλου. Λέξεις ἐκ τῆς Ἡσιόδου βίβλου. Λέξεις τοῦ Ψελοῦ πολιτικοὶ ἑρμηνεύοντες. Αἱ φωναὶ τῶν ζώων. Ἐπιστολὴ τοῦ Χρυσοστόμου ἀπὸ τῆς ἐξορίας πρὸς Ὀλυμπιάδαν ἐν Κωνσταντίνου πόλει.

13. Βίβλος ἄλλη συνεχομένη λδ' λόγους θεολογικούς, ὧν ὁ πρώτιστος ἄρχεται οὕτως · Πανταχοῦ μὲν εὐλαβοῦς διανοίας δεῖ, καὶ τὰ ἑξῆς.

14. Ἀπολλιναρίου μετάφρασις εἰς τὸν ψαλτῆρα, καὶ Ἰωάννου Γεωμέτρου ἐν οἷς ἔγραψε καὶ Εὐδοκία Αὐγούστου, καὶ διὰ ἰάμβων Δορώθεος Ἱεροσολυμίτην.

15. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, μετ' ἐξηγήσεως.

12. Clermont, 148 ; Meermann, 139.
14. Clermont, 98 ; Meermann, 121 ; Th. Phillipps, 1463.
15. Clermont, 70 ; Meermann, 52 ; Th. Phillipps, 1420. Au fol. 1 : Ταύτην

16. Ἄλλος τόμος συνέχων κεφάλαια λ', ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἄρχεται οὕτως · Αὐτὴ ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς φησὶν ἡ γραφή. Ἐν τῷ αὐτῷ ἔνεστι ὀκτατεύχος, ἧς ἡ ἀρχή ἐστιν · Θεός ἐστι μὲν ἀνενδεὴς φύσις, αὐτὴ ἑαυτῇ αὐταρκὴς, καὶ ἐφεξῆς. Ἀρχὴ τῶν βασιλειῶν. Βασιλεία Σολομῶντος.

17. Ἐπιστολαὶ κυρῷ Ἰωάννου Ζωναρᾶ, καὶ πρωτοσυγκρίτου καὶ δροσκαρίου τῆς Βίγλας, τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα ἕξ. Μέθοδος τοῦ εὑρεῖν πόσα κουκκία κρατεῖ εἰς χεῖρας τουτίς.

18. Ὑπόθεσις εἰς τὰς παροιμίας. Ἐκκλησιαστής. Ἄσματα ᾀσμάτων. Παροιμίαι Σολομῶντος μετ' ἐξηγήσεως Ὀλυμπιοδώρου. Αὗται αἱ παιδεῖαι Σολομῶντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Ἐζεκίου τοῦ βασίλεως τῆς Ἰουδαίας. Ἐκκλησιαστὴς, ῥήματα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαβὶδ βασίλεως Ἰσραὴλ, ἐν Ἰερουσαλὴμ, μετ' ἐξηγήσεως. Ἆσμα ᾀσμάτων ὅ ἐστι Σαλομῶν. Τοῦ θεοφιλεστάτου Ὀλυμπιοδώρου διακόνου ὑπόθεσις εἰς τὸν Ἰώβ. Τοῦ αὐτοῦ ἄλλη ὑπόθεσις εἰς τὸν αὐτόν.

19. Ἰὼβ βίβλος, Ὠριγένους μετὰ θεοπνεύστου ἑρμηνείας.

20. Τοῦ θεοφιλεστάτου Ὀλυμπιοδώρου διακόνου ὑπόθεσις

ἀνέγνω Κλ. ὁ Ναυλὼτ Κοιλαδεὺς, ἔτει Χριστοῦ ,αφογ', 1573. — Au verso du dernier feuillet la souscription suivante du copiste du manuscrit :

Ὡς ἐμνήσθης, Κύριε, ληστοῦ ἐν ξύλῳ,
Δεομένου μνήσθητι τοῦ Ἰωάννου
Λιταῖς ἁγίαις πατέρων συνωνύμων
Τῶν ἐκ πνεύματος ἁγίου λαλησάντων.

Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ,αφμβ', μηνὶ αὐγούστῳ ε', κόπῳ καὶ δεξιότητι Ἰωάννου Κατέλου τοῦ Ναυπλοιώτου : — εὑρισκαμένου ἐν τῇ λαμπρῷ πόλει τῶν Βενετείων, μετὰ τὴν αἰχμάλωσιν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος : — καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε διὰ τὸν Κύριον.

Et plus bas : Ναυλὼτ ταύτην ἀνέγνωκεν, ἔτει Χριστοῦ ,αφογ'. *Anno Christi* 1573.

17. Clermont, 231; Meermann, 102; Th. Phillipps, 1454.

18. Clermont, 63; Meermann, 41; Th. Phillipps, 1412; avec note de Cl. Naulot.

19. Clermont, 84; Meermann, 34; Th. Phillipps, 1406. Au fol. 1 : Ναυλὼτ τοῦ Κοιλαδέως ἀνεγνωκότος, ἔτει Χριστοῦ σωτῆρος ,αφογ'. 1573. — Au verso du dernier feuillet on lit cette souscription :

,αφμβ', ἰουλλίῳ ζ'. Ἐγράφη : — Γεώργιος Κ^{χλ} : —
ἐν Βενετίᾳ : —

20. Clermont, 58-59; Meermann, 35-36; Th. Phillipps, 1407 et 14041. Au bas

εἰς τὸν Ἰὼϐ, ταύτῃ τῇ προτέρῃ, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ τόμῳ γεγραμμένῃ σὺν ταῖς προθεωρίαις εἰς κεφάλαια λγ'.

21. Τοῦ μακαρίτου Θεαωρίτου ἐπισκόπου Κύρου ἑρμηνεία εἰς τὸ ᾆσμα ᾀσμάτων. Τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Ἰωάννι Θεοαώριτος.

22. Κλήμεντος στρωματέως προτρεπτικὸς πρὸς Ἕλληνας. Κλήμεντος στρωματέως παιδαγωγὸς λόγοι γ'.

23. Τοῦ μακαρίου Θεοδωρίτου ἐπισκόπου Κύρου ἐρανιστὴς ἤτοι πολύμορφος · ἀσύγχητος διάλογος ἐρανιστής.

24. Τοῦ σοφωτάτου καὶ ῥιτορικωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ταυρονείας τῆς Σίκελίας τοῦ ἐπίκλην Κεραμέως ὁμιλία εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδίκτου ἢ τοῦ νέου ἔτους. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ

du fol. 2 du ms. 1407 : Ἀνέγνωκε Ναυλὼτ τάδε. 1573. Au dernier feuillet la souscription métrique suivante, qui donne en acrostiche le nom du copiste Malaxos :

Ὄλϐος καθώσπερ ἔνθα πάρεστιν λίθους,
Μαργαρίτας τε πουλυτίμους ξυνάγει,
Ἀρεττάων τὼς πυκτία ἡ πυκρότης.
Λόγων λίθοις οὖν μαργάροισθ' ὑπερτίμοις,
Ἀστραποφωτόμορφον ἅδε ταινίαν,
Ξένως ἐγὼ φέρουσα δέλτος πανσόφου,
Ὄντως ἄνακτος Σαλαμῶντος τοῦ πάνυ,
Στεροῖοτ' ἀδάμαντος Ἰὼϐ ἐν πόνοις,
Ἔχουσα ἀμφίτε' ἐν θέων διδασκάλων,
Γερουσίης νοῦν πνευματεμφορουμένης,
Ῥᾴδια ὥς κε τὰ δυσέκληπτα πέλει,
Ἀρχιερεῖ πρέσϐυί τ'ἐξ ἀνακτόρων,
Ψυχὴν δέμας τε ἠρεταῖς ἐστεμμένῳ,
Ἔχοντι ὄλϐον ἀναφαίρετον πόθον,
Τρυφᾷν ἀόκνως ἐν Θεῷ θεωρίῃ,
Ἁρμουδίως ἥρμωσμαι εὐκλεεστάτως.
Δωθήσεται γὰρ Χριστὸς ἀτρεκεστάτως,
Ἔχοντι παντὶ καὶ περισσεύσει ἔφη.

En travers est ajouté : ✝ Ἀκροστιχὶς πέφυκεν ἥδε τῶν στίχων. Et au verso de ce feuillet : Κλαύδιος ὁ Ναυλῶτος Κοιλαδεὺς Αὐαλλωναῖος, ἐν τῇ τῶν Αἰδούων διοικήσει. Cl. Naulotus Vallensis Avallonæus, in Hæduorum diœcesi. Claude Naulot du Val, Avallonnois, au diocèse d'Austun, l'an de grâce 1573.

21. Clermont, 133; Meermann, 42: Th. Phillipps, 1413.

22. Paris, Supplément grec, 254. En tête se trouve une note du contenu du ms. de la main de J. Sirmond.

23. Clermont, 137; Meermann, 87.

24. Clermont, 163; Meermann, 100; Th. Phillipps, 1452.

τῆς παραβολῆς τῶν μυρίων ταλάντων. Τοῦ αὐτοῦ τῇ κατὰ πρώτης ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ. Τοῦ αὐτοῦ ὁμολογία εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ Λοῦκαν μετὰ τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ ὑιοῦ τῆς χήρας ὁμιλία. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπόρου. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τοῦ ἔχοντος τὸν λεγεῶνα. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν λάζαρον καὶ εἰς τὸν πλούσιον. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἔστιν ὀφθαλμός. Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα εἰς τὸ αὐτό. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῆς αἱμορροσύνης καὶ περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν συγκύπτουσαν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς τοῦ δείπνου. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν μαθητῶν. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἑτέρα εἰς τὸ αὐτό. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τοὺς μακαρισμούς. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Βίβλος γενέσεως, καὶ περὶ τῆς Θάμαρ, ἀναγινώσκεπαι δὲ τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γενέσεως. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἅγια νήπια. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Παρεδόθησαν πάντα μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ, Ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Ταῦτα ἐντέλομαι ὑμῖν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ, Εἶπεν· Ἐγώ εἶμι ἡ θύρα. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Ἤδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσω λύκων. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν σωτήριον μεταμόρφωσιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κόμην τίνα. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀπὸ τὸ μὲν τοῦ τιμίου Προδρόμου. Τοῦ μακαριοτάτου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Φουρνῆ καὶ πρώτου ὀραστοῦ γάνου λόγος περὶ τῆς μεταστάσεως τοῦ πανσέπτου τῆς θεοτόκου σώματος ὅταν ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν πρὸ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων. Τῇ κυριακῇ δευτέρᾳ λόγος τῶν νηστείων περὶ τοῦ ἐν Καπερναοὺμ παραλυτικοῦ. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ, Ὅστις θέλει

ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω αὐτόν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ, Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν ὅτι σεληνιάζεται. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν τοῦ Λαζάρου ἀνάστασιν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ βαΐα. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ εὐαγγέλια τοῦ σωτηρίου πάθους. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Σαμαρείτιδα. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν σωτήριον ἀνάληψιν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου πνεύματος. Τοῦ αὐτοῦ τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων εἰς, Ὅστις με ὁμολογήσει ἔμπροσθεν. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν γενόμενον αὐχμόν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐπιτιμήσεως τῶν ὑδάτων. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἑκατόνταρχον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος τοῦ πλουσίου τὸν Ἰησοῦν. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινόν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δεύτερον ἑωθινόν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ γ′ ἑωθινόν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ζ′ ἑωθινόν. Τοῦ αὐτοῦ εἰς ι′ ἑωθινόν τῆς πρώτης ὥρας τῶν ρνγ′ ἰχθύων. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ ια′ ἑωθινόν.

25. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς Ἡσαΐαν βίβλος, ἀκέφαλος.

26. Τοῦ Βασιλείου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρίας Καππαδοκίας, ἑρμηνεῖαι εἰς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.

27. Προκοπίου Χριστιάνου σοφιστοῦ τῶν εἰς τὰς παροιμίας Σολομῶντος ἐξηγητικῶν ἐκλογῶν ἐπιτομή. Εἰς Ἐκκλησιαστὴν Σολομῶντος ἐξήγησις. Νεοφύτου πρεσβυτέρου πρόλογος εἰς τὸ ᾆσμα ᾀσμάτων. Ἑρμηνεία διαφόρων διδασκάλων εἰς τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων τοῦ σόφου Σολομῶντος.

28. Διαφόρων διδασκάλων εἰς ψαλμοὺς ἐξήγησις ὧν πρώτιστός ἐστι Ἀθανάσιος· τίτλος τῆς βίβλου οὗτος ἐπιγέγραπται, Συνέσεως τῷ ἀσάφ.

29. Τοῦ ἁγιωτάτου Φωτίου ἐκ τῆς αὐτοῦ πραγματείας τῆς ἐπιγραφομένης μυριοβίβλου, λεγομένης περὶ τοῦ γένους καὶ τῶν

26. Clermont, 94; Meermann, 43; Th. Phillipps, 1414; avec note de Cl. Naulot.
27. Clermont, 64; Meermann, 40; Th. Phillipps, 1411; avec note de Cl. Naulot.
28. Clermont, 60; Meermann, 38; Th. Phillipps, 1409; avec note de Cl. Naulot.
29. Clermont, 82; Meermann, 57; Th. Phillipps, 3081; avec note de Cl. Naulot.

συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου. Ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας περὶ τοῦ αὐτοῦ. Τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος περὶ τῆς ἐν τῷ βίῳ ἀταραξίας ὑποθηκαὶ χρησιμώταται. Τοῦ αὐτοῦ λόγος παραινετικὸς πρὸς Ἕλληνας. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Τρύφωνα Ἰουδαῖον διάλογος. Τοῦ αὐτοῦ ἀπολογία ὕπερ Χριστιανῶν πρὸς τὴν Ῥωμαίων σύγκλητον. Τοῦ αὐτοῦ ἀπολογία δευτέρα πρὸς Ἀντωνῖνον τὸν Εὐσεβῆ. Ἀνδριάνου ὑπὲρ Χριστιανῶν ἐπιστολή. Ἀντωνίνου ἐπιστολὴ πρὸς τὸ κοῖνον τῆς Ἀσίας. Μάρκου βασίλεως ἐπιστολὴ πρὸς τὴν σύγκλητον ἐν ᾗ μαρτυρεῖ Χριστιανοὺς αἰτίους γεγενῆσθαι τῆς νίκης αὐτῶν. Τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος περὶ μοναρχίας. Τοῦ αὐτοῦ ἔκθεσις πίστεως περὶ τῆς ὀρθῆς ὁμολογίας, ἤτοι περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου τρίαδος. Τοῦ αὐτοῦ ἀνατροπαὶ δογμάτων τινων Ἀριστοτελικῶν. Τοῦ αὐτοῦ πρώτη ἐρώτησις Χριστιανικὴ πρὸς Ἕλληνας. Ἀπόκρισις Ἑλληνική. Ἔλεγχος τῆς ἀποκρίσεως οὐκ ὀρθῶς γενομένης. Δευτέρα ἐρώτησις Χριστιανικὴ πρὸς Ἕλληνας. Ἀπόκρισις Ἑλληνικὴ πρὸς Χριστιανούς. Ἔλεγχος τῆς δευτέρας ἀποκρίσεως οὐκ ὀρθῶς γεγενημένης. Τρίτη ἐρώτησις Χριστιανικὴ πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἀπόκρισις Ἑλληνικὴ πρὸς τοὺς Χριστιανούς. Ἔλεγχος τῆς ἀποκρίσεως οὐκ ὀρθῶς γεγενημένης. Τετάρτη ἐρώτησις Χριστιανική. Ἀπόκρισις Ἑλληνική. Ἔλεγχος τῆς ἀποκρίσεως οὐκ ὀρθῶς γεγενημένης. Πέμπτη ἐρώτησις Χριστιανικὴ πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἀπόκρισις Ἑλληνικὴ πρὸς Χριστιανούς. Ἔλεγχος ἀποκρίσεως οὐκ ὀρθῶς γεγενημένης. Τοῦ αὐτοῦ ἐρωτήσεις Χριστιανῶν ὀρθοδόξων ἐπί τισιν ἀναγκαίοις ζητημάσιν καὶ ἀποκρίσεις. Ἔτι τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἕλληνας. Τοῦ αὐτοῦ ἐρωτήσεις Ἑλληνικαὶ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς περὶ τοῦ ἀσωμάτου καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Ἀποκρίσεις Χριστιανικαὶ πρὸς προῤῥηθεῖσας ἐρωτήσεις ἀπὸ τῆς εὐσεβείας τῶν φυσικῶν λογισμάτων. Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἄλλος περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, οὗ ἡ ἀρχὴ τοιάδε· Παντὶ δύσματι καὶ λόγῳ. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ζηνᾶν καὶ Σερήνον τοὺς ἀδελφοὺς λόγος, οὗ ἀρχὴ· Περὶ μὲν τῆς κατὰ πρόβλημα τινῶν ἀλογίστου. Τοῦ αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ὀρθοδόξου ὁμολογίας.

30. Θησαυρῶν τῆς βίβλου στοιχεῖα εἴκοσι καὶ ἕν.

31. Τοῦ Γρηγορίου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως, Θεολόγου λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, οὗ ἡ ἀρχή· Ἀναστάσεως ἡμῶν. Λόγος τοῦ αὐτοῦ δεύτερος εἰς τὸ αὐτὸ, οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου. Τοῦ [αὐτοῦ] λόγος γ′ εἰς τὴν καινὴν κυριακὴν καὶ εἰς τὸν Μάμαντα. Τοῦ αὐτοῦ λόγος δ′ εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν. Τοῦ αὐτοῦ λόγος ε′ εἰς τοὺς ἁγίους Μακκαβαίους. Τοῦ αὐτοῦ εἰς ἅγιον ἱερομάρτυρα Κυπριανόν. Τοῦ αὐτοῦ λόγος ζ′ εἰς τὸν Ἰουλιανὸν ἐξισωτὴν συμμαθιτὴν αὐτοῦ. Τοῦ αὐτοῦ εἰς ἅγια θεοφάνια λόγος. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον. Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς ἅγια φῶτα ι′. Τοῦ αὐτοῦ ἑνδέκατος εἰς ἅγιον βάπτισμα. Τοῦ αὐτοῦ ιβ′ εἰς Γρηγόριον τὸν ἀδελφὸν Βασιλείου μετὰ τὴν χειροτονείαν ἐπιστάντα. Τοῦ αὐτοῦ λόγος ιγ′ εἰς μέγαν Ἀθανάσιον. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν ρν′ ἐπισκόπων παρουσίαν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ φιλοπτωχίας λόγος ιε′. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν πατέρα σιωπῶντα διὰ τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης· πάντες παλαιόγραφοι καὶ μετ' ἐξηγήσεως τοῦ Νικετοῦ. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Κεσαρίας καὶ Καππαδοκίας ὁμιλία προτρεπτικὴ εἰς βαπτισμόν. Θεοφιλάκτου τοῦ γενομένου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας ἐξήγησις εἰς τὸν κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον σαφὴς καὶ σύντομος. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ κατὰ Ἰωαννὴν εὐαγγέλιον· ἀμφότεραι παλαιόταται.

32. Ἀθανασίου ἐπισκόπου Κεσαρείας εἰς ψαλμοὺς σχόλια. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς ᾠδας τοῦ Μοϋσέως καὶ προσευχάς τινας Ἡσαίου. Φυσιολογικά τινα περὶ ζώων μετ' ἀλληγορικῆς ἑρμηνείας. Διαθήκη Γαληνοῦ περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος κατασκεύη. Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθουπόυλου σύνοψις ἁγίων χρόνου.

33. Θεοδωρήτου ἔκτεσις εἰς δώδεκα προφήτας καὶ εἰς τὰς ἐκδόσεις δι' ἣν αἰτίαν ἐκδέδονται ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα· ἔτι καὶ ἀπὸ Θεοδοτίωνος, Συμμάχου καὶ τοῦ ἁγίου Λουκιάνου, Ἰωσίπου τε καὶ δύο ἀνωνύμων καὶ ἐν ποίοις χρόνοις ἐκδέδονται καὶ

32. **Clermont, 92; Meermann, 120; Th. Phillipps, 1462.**
33. **Clermont, 136; Meermann, 123; Oxford, Misc. 202.**

εὕρηνται αὐτῶν ἐκδόσεις. Θεοδορήτου ἐπισκόπου Κύρου εἰς τοὺς δυόδεκα προφήτας πρόλογος· ἔτι δὲ τοῦ αὐτοῦ προθεωρία. Ὑπόθεσις εἰς τὸν Ἰωὴλ, καὶ ἑρμηνεία τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὁμοίως, δηλονότι Ἀμὼς, Ἀβδιὸν, Ἰωνᾶν, Μιχαίαν, Ναοὺμ, Ἀμβακοὺμ, Σοφόνιον, Ἀγγαῖον, Ζαχάριαν, Μαλάχιαν.

34. Βίβλος μεγάλη ἀνώνυμος ἐκ διαφόρων διδασκάλων συλλελεγμένος συνέχων ταῦτα τὰ ἑπόμενα· Κεφαλαῖον ἓν ἀνεπίγραπτον ἐν τῇ ἀρχῇ, οὗ ἀρχὴ τοιάδε· Καὶ πάντα μὲν τὰ κατορθώματα, καὶ τὰ ἑξῆς. Μετὰ τοῦτο κατὰ τῶν Ἐπικούρων τινα, ἐκ τῶν λόγων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Συλλογιστικὴ ἀπόδειξις ὅτι εἷς ἐστι Θεὸς, καὶ ὅτι λόγον ἔχει ὁμοούσιον ἑαυτῶν, καὶ πνεῦμα ὁμοίως, ἅπερ εἴσιν ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τοῦ Νύσσης ἐκ τοῦ κατηχητικοῦ λόγου, τίτλος α΄. Περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, ἐκ τῶν Διονυσίου Ἀρεοπαγήτου, τίτλος δεύτερος. Ἔτι περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, ἐκ τοῦ Δαμασκηνοῦ, κεφάλαια η΄. Περὶ Θεοῦ κοινῶς ἤτοι περὶ θεότητος, ἐκ τῶν Ἀρεοπαγήτου, τίτλος γ΄. Ἔτι περὶ Θεοῦ κοινῶς, τοῦ Δαμασκηνοῦ, κεφάλαια ια΄. Περὶ τοῦ ἀκατάληπτον εἶναι τὴν θείαν φύσιν, ἐκ τῶν μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Χρυσοστόμου, τίτλος δ΄. Περὶ θεωνυμίας, τοῦ Ἀρεοπαγήτου καὶ μεγάλου Γρηγορίου, τίτλος ε΄. Περὶ τῆς θείας δημιου[ρ]γίας, τοῦ μεγάλου Γρηγορίου καὶ τοῦ Νύσσης καὶ τοῦ ἁγίου Μαξίμου, τίτλος ς΄. Περὶ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, ἐκ τοῦ Ἀρεοπαγήτου, καὶ τοῦ Γρηγορίου Θεολόγου, καὶ τοῦ Νύσσης, καὶ τοῦ Μαξίμου καὶ Δαμασκήνου, τίτλος ζ΄. Κατὰ Ἑβραίων, ἐκ τῆς λεγομένης εἶναι τοῦ Νύσσης βίβλου τῆς προσαγορευμένης θεογνωσίας, τίτλος η΄. Ἔτι κατὰ τῶν αὐτῶν, ἐκ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ Δαμασκήνου καὶ ἑτέρων πατέρων· περὶ τῆς περιτομῆς, τοῦ μεγάλου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· κατὰ Σίμονος τοῦ Σαμάρεως, καὶ Μαρίωνος τοῦ Ποντικοῦ, καὶ τοῦ Πέρσου Μάνεντος καὶ τῶν Μανιχαίων, τίτλος θ΄. Ἔτι κατὰ τῶν αὐτῶν, τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ ἑτέρων τινων. Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου κατὰ Σαβελλίου ἐκ τῆς τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου ἑρμηνείας,

34. Clermont, 174; Meermann, 151; Th. Phillipps, 1483.

τίτλος ι'. Τοῦ Ἀθανασίου κατὰ Ἀῤῥιανῶν, ἐκ τοῦ κατὰ τῶν αὐτῶν δ' λόγου, καὶ τῶν ἄλλων θεολόγων, τίτλος ια'. Περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου καὶ τῶν ἄλλων πατέρων, [τίτλος] ιβ'. Ἔτι περὶ τῶν ἀζύμων, τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου · κατὰ Ἀπολλιναρίου, ἐκ τῆς πρὸς Μακεδονίανον Ἀπολιναριστὴν διαλέξεως, τίτλος ιγ'. Ἔτι ἐκ τῶν ἄλλων εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἐν τοῖς προειρημένοις. Κατὰ Νεστοριανῶν, τοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἁγίου συμϐόλου, καὶ τῶν ἄλλων συγγραμμάτων, τίτλος ιδ'. Ἀθανασίου κατὰ τῶν λεγόντων μίαν φύσιν σύνθετον γεγονέναι τὸν Χριστὸν, καὶ τῶν ἄλλων, τίτλος ιε'. Κατὰ Ἀφθαρτοδοκητῶν τῶν ἀπὸ Ἰουλιάνου τοῦ Ἀπολικαρνάσεως καὶ Γαϊνοῦ τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἐκ σχολίων Λεοντίνου τοῦ Βιζαντίου, τίτλος ις'. Κατὰ τῶν Θεοπασχιτῶν οἱ παθητὴν ἐδογμάτιζον τὴν τοῦ υἱοῦ καὶ Θεοῦ θεότητα, τοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ τῶν ἄλλων, τίτλος ιζ'. Ἔτι κατὰ Μονοθελητῶν, Σεργίου, Πύῤῥου, Παύλου, γερόντων πατριάρχων Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἄλλων, τίτλος ιη'. Κατὰ Εἰκονομάχων, ἐπιτομή τις ἠκριϐομένη ἀπό τε τῶν πρακτικῶν ἑϐδόμης συνόδου καὶ τῶν Γερμανοῦ, Νικηφόρου τῶν πατριάρχων Κωνσταντινουπόλεως, τίτλος ιθ'. Κατὰ Ἀρμενίων, τίτλος κ'. Κατὰ τῶν λεγομένων Παιλικιάνων, ἐκ τοῦ Φωτίου, τίτλος κα'. Κατὰ Μασαλιανῶν, τίτλος κβ'. Κατὰ Βογομίλων, τίτλος κγ'. Κατὰ Σαρακηνῶν, οἱ καλοῦνται Ἰσμαλῖται, τίτλος κδ'. Παράτιτλος Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

35. Βίϐλος χρονικὴ, σύνθεσις τεχνολογίας εἰς τὸ γλυκὺ σύνταγμα σχεδιασθεῖσα, θείων λόγων ἐννοίαν περιλαμϐανομένη. Εὐσεϐίου Παμφίλου πρὸς τὰ ὑπὸ Φιλοστράτου εἰς Ἀπολλόνιον διὰ τὴν Ἱεροκλεῖ παραληφθεῖσαν, αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Χριστοῦ σύγκρισις. Ἑρμείου Σωζομένου Σαλαμινίου ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τόμοι θ'.

36. Ὁμήρου Ἰλιας σὺν σχολίοις, ἤδη ἐκ πόλλου καὶ ἐν δέρμασι γεγραμμένη.

35. Clermont, 207; Meermann, 370; Leyde, Suppl., 11; avec les notes de possession de Cl. Naulot. Voyez : Geel, *Catalogus, etc.*, p. 5.
36. Clermont, 366; Meermann, 335; Oxford, Misc. 207.

37. Εὐσταθίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονικῆς εἰς τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα παρεκβολαί.

38. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ὁμήρου Ὀδυσσείαν παρεκβολαί.

39. Ἰλιάδος Ὁμήρου μετάφρασις κατὰ λέξιν τοῦ Ψελλοῦ.

40. Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ καὶ ταύτῃ τῇ προτέρᾳ.

41. Ἀριστοφάνους κωμῳδίαι τρεῖς· Πλοῦτος, Νεφελαὶ, Βάτραχοι, σὺν ὑποθέσεσιν καὶ σχολίοις.

42. Σοφοκλέους δράματα δύο, σὺν ὀλιγοῖς σχολίοις καὶ ταῖς ὑποθέσεσιν.

43. Διονύσιος περὶ οἰκουμένης, μετ' ἐξηγήσεως. Πίνδαρος, σὺν ἐξηγήσει. Θεόκριτος, ἔτι μετ' ἐξηγήσεως.

44. Ὀππιανοῦ ἁλιευτικῶν βιβλία γ'.

45. Ἐξηγησέων εἰς Ὀππιανοῦ ἁλιευτικὰ τόμοι β'.

46. Ποίημα Εὐσταθίου πρωτονοβελισίμου καὶ χαρτοφύλακος τοῦ Παρεμβολίτου τὸ καθ' Ὑσμηνίαν δρᾶμα, βιβλία περιέχον ια'.

47. Κορνούτου, ἢ ὡς ἄλλοι Φορνούτου, σύγγραμμα πρὸς τὸν τῶν ποιήτων ὀφελιμώτατον, οὗ ἡ ἀρχὴ τοιάδε· Ὁ οὐρανὸς, ὦ παιδίον Γεώργιε.

48. Ἕτερον Εὐσταθίου καθ' Ὑσμινίαν, ταυτὸ τῷ προειρηκότι.

49. Κονσταντίνου καὶ Λέοντος αὐτοκρατόρων νόμοι. Πολιτικῶν στιχῶν τοῦ νόμου παρὰ τοῦ Μηχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ πρὸς τὸν Πορφυροδέννητον Νικήφορον μὴ βουλόμενον προσέχειν τοῖς νόμου μαθήμασιν διὰ τοῦ κεχηνὸς τούτου πέλαγος.

37. Clermont, 368; Meermann, 308; Th. Phillipps, 1586; avec note de Cl. Naulot.
38. Clermont, 369; Meermann, 309; Th. Phillipps, 1587.
39. Clermont, 366; Meermann, 335; Oxford, Misc. 207.
41. Clermont, 372; Paris, Supplément grec, 135.
42. Clermont, 371; Meermann, 339; Th. Phillipps, 1604.
44. Clermont, 301; Meermann, 262; Th. Phillipps, 1560; avec note de Cl. Naulot.
45. Clermont, 303; Meermann, 263; Th. Phillipps, 1561; avec note de Cl. Naulot.
46. Clermont, 385; Meermann, 345; Th. Phillipps, 1608; avec note de Cl. Naulot.
48. Clermont, 386; Meermann, 346; Leyde, Suppl., 123. A la fin, on lit : Ἔτει Χριστοῦ ‚αφογ', ἀνέγνω ταύτην ὁ Ναυλῶτ Κοιλαδεὺς, Αὐαλλωναῖός τε καὶ Αἴδουος. Voyez : Geel, *Catalogus*, *etc.*, p. 36.

50. Ἐκλογὴ καὶ σύνοψις τῶν βασιλικῶν ἑξήκοντα βιβλίων τοῦ περὶ πίστεως μόνου τίτλου προτέθεντος πάντων τῶν στοιχείων διὰ τὸ τίμημα, συνέχει δὲ πᾶσα πραγματεία στοιχεῖα εἴκοσι τρία, ὧν ἑκάστῳ πίναξ προτίθεται.

51. Ἐκλογὴ ἐκ τῶν νεαρῶν Λεόντος τοῦ εὐσεβοῦς βασίλεως. Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ λίαν ὠφέλιμος περὶ τῶν συντριβεῖν τοὺς ἑαυτῶν ἀντιδίκους μηχανωμένων.

52. Τὰ δόγματα ἢ νόμοι, μετ' ἑρμηνείας.

53. Ἕρμιππος, ἢ περὶ ἀστρολογίας. Θέωνος Ἀλεξανδρέως εἰς τοὺς προχείρους κανόνας. Εὐκλείδου κατοπτρικά. Τοῦ αὐτοῦ φαινόμενα. Τὰ πρὸ τῶν Εὐκλείδου ὀπτικῶν. Τοῦ αὐτοῦ δεδομένα.

54. Μέθοδος ὁποίας κράσεως εὑρίσκεται ὁ χρόνος κράτησον τὰ ἀπὸ κτήσεως ἔτη, καὶ ὄφειλον ὑπὸ τῶν δώδεκα, καὶ ὅσα εὑρεθόσι κάτοθεν τῶν δώδεκα, αὐτός ἐστιν ὃν ζητῆς, καὶ εἰ μὲν μήνη α', ἕνι πρῶτος χρόνος, εἰ δὲ δύο δεύτερος, καὶ καθεξῆς ἕως τῶν ιβ'. Περὶ τῶν φαινομένων φλογῶν καιομένων περὶ τὸν οὐρανὸν, καὶ τῶν καλουμένων αἰγῶν, καὶ δαλῶν καὶ διαθεόντων ἀστέρων. Περὶ κομητῶν καὶ τοῦ γαλαξίου κύκλου. Περὶ ὄμβρου, χαλάζης, χίονος καὶ πάχνης. Περὶ σεισμοῦ. Περὶ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς ἐκ νεφίου τε καὶ τύφωνος, καὶ πρηστῆρος καὶ κερανοῦ. Περὶ τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ φαινομένων φασμάτων. Περὶ ἴριδος. Περὶ ῥάνδων καὶ παρ' ἡλίων, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν γῇ μεταλλευτῶν τε καὶ ὀρυκτῶν. Περὶ σελήνης. Περὶ ἡμερουχτίων καὶ τῶν τεσσάρων τοῦ ἔτους καιρῶν. Περὶ οἰκήσεων. Περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἡλίου καὶ ἀστέρων. Περὶ μεγέθους καὶ διαφορὰς τῶν λεγόντων περὶ συγκρίσεως πρὸς τὴν γὴν, ἡλίου καὶ σελήνης. Περὶ τοῦ νομικοῦ φασκαλίου. Βιβλίον β' περὶ τῆς χρονικῆς ἐπινεμίας. Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντίνου πόλεως ὀνειροχρητικὸν

50. Clermont, 191; Meermann, 169.
51. Clermont, 193; Meermann, 171.
52. Clermont, 190; Meermann, 168.
53. Clermont, 287; Meermann, 282. — Clermont, (?); Meermann, 238; Th. Phillipps, 1542.
54. Clermont, 291; Meermann, 284; Th. Phillipps, 1574; avec note de Cl. Naulot.

κατὰ ἀλφαβήτον διὰ στίχων ἰαμβικῶν. Ἄλλο βιβλίον ἀνωνύμου, ἐν ᾧ ταῦτα ἐνυπάρχει· Περὶ ἐκλίψεως τοῦ ἡλίου. Περὶ ἐκλίψεως τῆς σελήνης. Περὶ προχώσεως τοῦ ἡλίου καὶ σελήνης. Περὶ γέννας τῆς σελήνης. Περὶ κερκόσεως ἀστέρων. Περὶ ἐκπέσεως ἀστέρων. Περὶ ἐμφανήσεως ἴριδος. Περὶ ῥομφαίας ἐν οὐρανῷ. Περὶ ἐρυθράδος οὐρανοῦ. Περὶ σημείου ξένου ἐν οὐρανῷ. Περὶ ὁμοιώσεως ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ. Περὶ βροντῆς μετ' ἦχον. Περὶ ἀστραπῶν μεγάλων. Περὶ κεραυνοῦ καὶ ναύθρας. Περὶ ὑετοῦ πάνυ. Περὶ χαλάζης πάνυ. Περὶ ὑετήσεως χοῦν ἐρυθρόν. Περὶ ἐπιβρέξεως βατράχων καὶ σκολίκων. Περὶ θαμβόσεως τοῦ ἀέρος. Περὶ ταραχῆς ἀνέμων. Περὶ μεταβάσεως τῆς ἡμέρας εἰς νύκτα. Περὶ κτύπου ἀπὸ οὐράνου ἀκουσθέντος. Περὶ κτύπου ἐκ γῆς ἀκουσθέντος. Περὶ σεισμοῦ τῆς μητρὸς ἡμῶν γῆς. Ἔτι δὲ περὶ μηνῶν ἑκάστων κατὰ μέρος. Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξαντοπόλου συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων χρόνων. Προγνωστικὰ εὐδιανοῦ ἀέρος, Ἀράτου. Περὶ διαιρέσεως ἐνιαυτοῦ, Φλορεντίνου. Προγνωστικὰ χειμερινοῦ ἀέρος, καὶ ἐκ ποίων τεκμηρίων ὄμβρον χρὴ προσδοκᾶν. Ἔτι δὲ πολλὰ τοιαῦτα ἐκ διαφόρων συγγραφέων ἐκλέγθενται περὶ σίτου, ἀμπέλων, προβάτων, καὶ τῶν ὁμοίων. Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ Ἀρευροῦ σχόλιον εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς ἐν ἐπιπέδῳ καταγραφῆς τῆς οἰκήσεως.

55. Ἄλλο σύγγραμμα τίνα τῆς γεωμαντίας τε καὶ ἀστρολογίας, ἀνωνύμου.

56. Κλεομήδους κυκλικῆς θεορίας τῶν μετεόρων βιβλία β'.

57. Φουρνούτου θεωρία περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως. Καλλιστράτου ἔκφρασις εἰς Σάτυρον ὃ ἦν ἐν χωρίῳ ἔνθα ἤσκητο, καὶ εἰς ἀλλά τινα. Ἡφαιστίωνος περὶ μέτρου.

58. Ἄλλο συνέχον πολλὰ περὶ τῶν δώδεκα τόπων τοῦ θεματίου καὶ τῶν τοιούτων, ἀνώνυμον. Λέοντος φιλοσόφου περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων πῶς ἐστι γνῶναι τὸ μῆκος τῆς

57. Clermont, 363; Meermann, 344; Leyde, Suppl., 104; avec la note de possession de Cl. Naulot à la fin. Voyez : Geel, *Catalogus, etc.*, p. 30.
58. Clermont, 294; Meermann, 252; Th. Phillipps, 1551.

ἀρχῆς καὶ τῇ γίνεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ. Πυθαγορικοῦ Λαζευτηρίου ἤτοι τοῦ Ῥαβδουλίου οὕτω πῶς λεγομένου Περσιστί. Ποίημα τοῦ ἐπὶ τοῦ κανικλείου τοῦ Καματηροῦ, περὶ ζῳδίου κύκλου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν οὐρανῷ. Ἀστράμψυχος ἱερεὺς βασιλεῖ μεγάλῳ Πτολεμαίῳ περὶ κλήρων.

59. Ἀρχιμήδους περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ κύκλου μέτρησις. Τοῦ αὐτοῦ περὶ κωνοειδέων καὶ σφαιροειδέων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἑλίκων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐπιπέδων ἰσοῤῥοπίων ἢ κεντραβαρῶν ἐπιπέδων βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ ψαμμήτης. Τοῦ αὐτοῦ τετραγωνισμὸς παραβολῆς. Εὐτοκίου Ἀσκαλωνίτου εἰς τὰ δύο περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου Ἀρχιμήδους. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν κύκλου μέτρησιν Ἀρχιμήδους. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ δύο τῶν ἰσοῤῥοπικῶν καὶ κεντραβάρων Ἀρχιμήδους. Ὀριβασίου πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Εὐστάθιον ἐννέα λόγοι. Τοῦ αὐτοῦ περὶ οὔρων.

60. Ὀριβασίου ἰατρικῶν συναγωγῶν βιβλία ι'.

61. Ὀριβασίου βιβλίον περιέχον τὰς ἰατρικὰς σκευασίας τῶν ἐμπλάστων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ πασῶν ἐμπλάστων καὶ σκευασμένων διὰ πείρας. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐνάπιον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ δυνάμεως τῶν ἁπλῶν κατὰ στοιχεῖον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν πανδήμων νοσημάτων.

62. Ὀριβασίου συναγωγῶν ἰατρικῶν ἀπὸ τοῦ ια' μεχρὶ ιε'.

63. Ἀρεταίου Καππαδόκου περὶ ἰατρικῶν, περὶ αἰτίων καὶ σημείων ὀξέων παθῶν βιβλία β'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ αἰτίων καὶ σημείων χρονίων παθῶν βιβλία β'. Τοῦ αὐτοῦ ὀξέων νούσων θεραπευτικῶν βιβλία β'. Τοῦ αὐτοῦ χρονίων νούσων θεραπευτικῶν βιβλίον ἕν. Φιλοθέου περὶ οὔρων. Ἀκτουαρίου περὶ οὔρων πραγματεία. Περὶ διαγνώσεως τῶν οὔρων λόγοι δύο. Ἄλλοι δύο μετὰ τούτων ἀνεπίγραπτοι. Ἔτι δύο λόγοι περὶ προγνώσεως.

64. Μοσχίωνος περὶ γυναικίων πάθων.

59. Clermont, 274; Meermann, 237; Th. Phillipps, 1541.
61. Clermont, 326; Meermann, 227.
63. Clermont, 322; Meermann, 223; Th. Phillipps, 1531; avec note de Cl. Naulot.

65. Βίϐλος ἱπποιατρικῆς μετὰ πόσεως ἑρμηνευομένου Σωστράτου καὶ Ἱπποκράτους.

66. Γαληνοῦ περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις.

67. Περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν ἔκτος σώματος, οὗ ἀρχὴ τοιάδε· Ἐδόκει μοι διὰ βραχέων.

68. Ῥούφου Ἐφεσίου μονοϐίϐλου, τίνας ἀεὶ καθαίρειν, καὶ ποίοις καθαρτηρίοις καὶ πότε. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νέφροις παθῶν. Ῥούφου Ἐφεσίου ὀνομασίαι τῶν τοῦ ἀνθρωποῦ μορίων. Τοῦ αὐτοῦ ὀνομασίων τῶν κατὰ ἄνθρωπον βιϐλία γ΄.

69. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ περὶ φαρμάκων κενούντων καὶ τῆς αὐτῶν φύσεως. Ψηφόρια δι᾽ ὧν εὑρίσκονται οἱ κύκλοι ἡλίου καὶ σελήνης, τὸ νομικὸν πάσχα, χρόνος ἐμϐόλιμος καὶ τὰ τοιαῦτα. Περὶ βοτανῶν ἀνωνύμου, οὗ ἡ ἀρχή· Τοὺς πυρέττουντας. Νεοφύτου μοναχοῦ προδρομηκοῦ πρόχειρος καὶ χρήσιμος σαφήνεια καὶ συλλογὴ περὶ βοτανῶν καὶ ἄλλων παντίων εἰδῶν θεραπευτικῶν.

70. Συμεὼν πρωτοϐεστάρχου τοῦ Ἀντιόχου περὶ τρόφων δυνάμεως κατὰ στοιχεῖον.

71. Τῶν Περσῶν τοῦ Ῥαζῆ, τοῦ Μεζουὲ, Ἀϐεχιανοῦ, Ἰσαὰκ, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγοι ἕπτα. Περὶ οὔρων συνόψις σύντομος ἀνωνύμου τινος.

72. Παιδακίου Διοσκορίδου Ἀναζαρϐέως ὕλης ἰατρικῆς βιϐλία κδ΄. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἰοϐόλων ζώων σημείωσις προφυλακτικὴ καὶ θεραπευτική.

73. Ἐκλογὴ διαφόρων συγγραφέων Ἀψύρτου, Ἱπποκράτους καὶ τῶν ἄλλων περὶ ἵππων θεραπείας. Νεοσόφιον διαλαμϐά-

66. Clermont, 319; Meermann, 270; Th. Phillipps, 1567.

67. Clermont, 317; Meermann, 219; Th. Phillipps, 1528; avec note de Cl. Naulot.

68. Clermont, 337; Meermann, 231; Th. Phillipps, 1536; avec note de Cl. Naulot.

69. Clermont, 338; Meermann, 277; Th. Phillipps, 1570.

70. Clermont, 334; Meermann, 273; Th. Phillipps.

71. Clermont, 342; Meermann, 233; Th. Phillipps, 1537; avec note de Cl. Naulot.

72. Clermont, 320; Meermann, 221; Th. Phillipps, 1530, avec note de Cl. Naulot, et 3084 (?).

73. Clermont, 345; Meermann, 235; Th. Phillipps, 1539.

νον τὰς θεραπείας τῶν νοσημάτων τῶν συμβαινόντων τοῖς κυνηγετικοῖς τῶν ὀρνέων ὡσαύτως καὶ τὰς κώπας ἑκάστου ὀρνέου, ἔτι δὲ καὶ τὰ χρώματα.

74. Πεδακίου Διοσκορίδου Ἀναζάρβεως πρὸς Ἀνδρόμαχον τῶν ἁπλῶν φαρμάκων παράδοσις.

75. Σχόλαια τῆς ς′ ἐπιδημίας ἀπὸ φωνῆς Παλλαδίου σοφίστου τμήματα ὄκτω. Λεξικὸν Ἱπποκράτους κατὰ στοιχεῖον.

76. Παιδακίου Διοσκορίδου Ἀναζάρζεως Κιλικίας ῥίζων καὶ χυλισμάτων καὶ σπερμάτων σὺν φύλλων φαρμάκων κατὰ στοιχεῖον βιβλία κδ′.

77. Ἀλεξάνδρου Τραλιανοῦ βιβλία δώδεκα.

78. Ἰατρικὴ κατὰ στοιχεῖον περὶ τίνων πτηνῶν καὶ νηκτῶν καὶ χερσαίων ζώων δυνάμεως ἐκ τῆς τοῦ Συμεὼν Μαγίστρου πραγματίας. Θεραπεία εἰς λύμην διαφόρων βλαπτικῶν ζώων. Λεξικόν τι μικρὸν κατὰ στοιχεῖον ἄρχον ἀπὸ β′. Ἀντίδοτοι τινες τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἕλλαδα μετεγκομιτισθῆσαι.

79. Γαληνοῦ περὶ χρείας μορίων καὶ ἐνεργείας. Θεοφίλου περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς βιβλία ε′. Γαληνοῦ διαγνώσεις καὶ θεραπεῖαι πρὸς βασιλέα τὸν Πορφυρογέννητον. Ἰωάννου ἐπισκόπου Πρυσδρυανῶν ἐκ τοῦ Παλλαδίου, Ἀρχελάου, Στεφάνου Ἀλεξάνδρεως καὶ διαφόρων παλαιῶν ἰατρῶν περὶ ἐντέρων.

80. Ἱπποκράτους ἐπιστολὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. Διαθηκὴ Γαληνοῦ περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος κατασκευή. Αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν. Γαληνοῦ περὶ συμπτωμάτων βιβλία, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἀκέφαλος. Τοῦ αὐτοῦ ἰατρὸς ἢ εἰσαγωγή. Τοῦ αὐτοῦ περὶ φαρμάκων

75. Clermont, 313; Meermann, 215; Th. Phillipps, 1525; avec note de Cl. Naulot. Copié en 1540 par Valeriano Albini.

76. Clermont, 321; Meermann, 222.

77. Clermont, 331; Meermann, 230; Th. Phillipps, 1535; avec note de Cl. Naulot.

78. Clermont, 306; Meermann, 265; Th. Phillipps, 1562; avec note de Cl. Naulot.

79. Clermont, 315; Meermann, 217; Th. Phillipps, 1527; avec note de Cl. Naulot. — Clermont, 341; Meermann, 278.

80. Clermont, 312; Meermann, 269; Th. Phillipps, 1566.

συνθέσεως τῶν κατὰ γένος, ὧν ἡ μὲν ἀρχὴ λείπει. Γαληνοῦ περὶ ἰσχιάδος, καὶ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ σφυγμοῦ πρὸς Ἀντώνιον φιλομαθῆ φιλόσοφον. Θεοφίλου περὶ διαχωρημάτων. Τὸ διὰ καλαμίνθης ὀξυπόριον, ὃ καλοῦσι πολυετὲς Γαληνοῦ. Τοῦ Ψελλοῦ πόνημα ἰατρικῶν ἄριστον διὰ ἰάμβων. Ἄλλα τινα ἐπιγράμματα τε καὶ ὕμνοι εἰς τὰ δ' εὐαγγέλια καὶ παρθένον Μαριὰμ καὶ τὰ τοιαῦτα.

81. Νεοφύτου διδασκαλία περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀδουσιν παθῶν. Διάγνωσις ὑελίων τοῦ ὅρου περί τε χρωμάτων καὶ ὑποστάσεως.

82. Μελετίου μοναχοῦ περὶ φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου κατασκεύης.

83. Μάγνου σοφιστοῦ ἐξήγησις περὶ οὔρων καὶ ἄλλων πολλῶν σόφων τε καὶ διδασκάλων συντεθεῖσα παρὰ τοῦ φιλοσοφοτάτου Στεφάνου τοῦ Ἀλεξανδρέως. Ἐκ τοῦ Ὀλυμνίου τοῦ Ἀλεξανδρέως περὶ χρισήμων ἡμερῶν. Ῥαζῆ λόγος περὶ λοιμικῆς ἐξελληνισθεὶς ἀπὸ Σύρων διαλέκτου. Δίαιται ἰατρικαὶ περὶ τοῦ πῶς δεῖ διαγεῖν, ἀνωνύμου. Περὶ φλεβοτομίας, ἀνωνύμου. Περὶ συνοψίας καὶ διδασκαλίας οὔρων. Σκευασία ὄξους σκυλητικοῦ παρὰ Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου.

84. Εἰς τὰ Ἱπποκράτους περὶ ὀξέων νοσημάτων τμήματα γ' ἐξήγησις, ἀνωνύμου. Λεξικὸν Ἱπποκράτους κατὰ στοιχεῖον.

85. Περὶ τῶν ἅπλων φαρμάκων καὶ ὅπως χρὴ ἔκ τε γενέσεως καὶ τῆς ὀσμῆς καὶ τῆς χρώας τεκμαίρεσθαι τὴν ἑκάστου τῶν ἅπλων δυνάμεων.

86. Αἰτίου Ἀμιδινοῦ σύνοψις τῶν τριῶν βιβλίων Ὀριβασίου, λέγω δὴ τοῦ πρὸς Ἰουλίανον, καὶ τοῦ πρὸς Εὐστάθιον, καὶ τοῦ πρὸς Εὐσυνάπιον, καὶ τῶν θεραπευτικῶν βιβλίων Γαληνοῦ καὶ Ἀρχιγένους καὶ ἑτέρων τίνων ἀρχαίων ἐπισήμων λόγοι ὄκτω. Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ μετ' ἐξηγήσεως Θεοφίλου φιλοσόφου. Γαληνοῦ πρὸς Τεύθραν ἐπιστολὴ περὶ εὐσυνόπτων σφυγμῶν.

81. Clermont, 335 ; Meermann, 274.
82. Clermont, 336 ; Meermann, 275 ; Th. Phillipps, 3892.
83. Clermont, 332 ; Meermann, 272 ; Th. Phillipps, 6763.
84. Clermont, 313 ; Meermann, 215 ; Th. Phillipps, 1525.
86-87. Clermont, 329-330 ; Meermann, 229 ; Th. Phillipps, 1534.

Βιβλίον εὐσύνοπτον περὶ τῶν σφυγμῶν Γεωργίου Σαγινατίου ὑπάτου Ῥωμαίου καὶ κόμητος. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ις′ θεάματα τῆς οἰκουμένης. Τοῦ αὐτοῦ διὰ στίχων πολιτικῶν ἐν τῇ Ἑλληνίδῃ φωνῇ ὀνομασίαι τῶν μέλων τοῦ ἀνθρώπου. Περὶ τῶν ἁγίων ζ′ καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων. Περὶ βασιλέως Σολομῶντος. Μιχαὴλ περὶ δόγματος. Ἰαμβικοί στίχοι Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ τῷ Κοσμᾷ ἐπισκόπῳ τοῦ Μαϊουμᾶ.

87. Τοῦ Αἰτίου ὑπολοιπὰ ὄκτω τμήματα παλαιογραφότερα.

88. Ἄλλο Αἰτίου σύγγραμμα πάντας τοὺς αὐτοῦ λόγους κατέχον, ἀλλὰ νεογραφότερον. Ἔτι δὲ Ἀφρικάνου περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων.

89. Ἀκμὲτ υἱοῦ Σειρὴμ ὀνειροχρητικόν.

90. Τῶν Ὀριβασίου ἰατρικῶν συναγωγῶν κδ′, ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ἐγκεφάλου καὶ μηνίγγων. Τῶν Ὀριβασίου ἰατρικῶν συναγωγῶν, ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ ὀνομασίας τῶν κατὰ τὸν ἄνθρωπον κε′. Ἀκτουαρίου περὶ ἐνεργείων τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος λόγος πρῶτος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαίτης τροφῶν δεύτερος λόγος. Τινα εἰς ἀφορισμοὺς Ἱπποκράτους. Σύνοψις Στεφάνου φιλοσόφου περὶ διαφόρας πυρετῶν. Περὶ εὐχύμων καὶ περὶ διαίτης πάσης.

91. Εἰσαγωγὴ Πορφυρίου πρὸς Χρησαόριον. Ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίαι. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἑρμηνείας. Τοῦ αὐτοῦ ἀναλυτικῶν προτέρων βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ ἀναλυτικῶν ὑστέρων βιβλία β′. Τοῦ αὐτοῦ τοπικῶν βιβλία ὄκτω. Τοῦ αὐτοῦ ἐλέγχων σοφιστικῶν πάντα παλαιόγραφα, καὶ μετὰ σχολίων ἱκανῶν Πλοτίνου.

92. Ἀριστοτέλους περὶ ζώων μορίων βιβλία δ′. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων πορείας. Τοῦ αὐτοῦ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων γενέσεως βιβλία ε′. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ νεότητος

89. Clermont, 292; Meermann, 285; Th. Phillipps, 1575; avec note de Cl. Naulot.
90. Clermont, 324; Meermann, 225; Th. Phillipps, 1532.
91. Clermont, 245; Meermann, 191; Th. Phillipps, 1507.
92. Clermont, 246; Meermann, 192; Th. Phillipps, 1508.

καὶ γήρως, καὶ ζωῆς καὶ θανάτου, καὶ περὶ ἀναπνοῆς. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐνυπνίων καὶ φαντασμάτων. Περὶ μαντικῆς τῆς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένης τε καὶ λεγομένης. Ἀριστοτέλους περὶ ζώων κινήσεως. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀτόμων γραμμῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ πνεύματος. Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἱστορίας βιϐλία θ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ χρωμάτων. Τοῦ αὐτοῦ μηχανικά.

93. Ἀριστοτέλους προϐλήματα. Τοῦ αὐτοῦ ἠθικὰ Νικομάχεια.

94. Ἀριστοτέλους ἠθικὰ Νικομάχεια μεμϐρανόγραφα.

95. Ἀριστοτέλους ἠθικῶν μεγάλων βιϐλία δύο. Τοῦ αυτοῦ πρὸς Εὔδαιμον βιϐλία ε'. Τοῦ αὐτοῦ οἰκονομικῶν δύο. Θεοφράστου τινα περὶ φυτῶν ἱστορίας.

96. Μηχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ ἐξήγησις εἰς τὰ περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως ὄκτω βιϐλία.

97. Συριανοῦ Φιλοξένου περὶ τῶν ἐν τῷ β' τῆς μετὰ τὰ φυσικὰ Ἀριστοτέλους πραγματείας. Τοῦ αὐτοῦ ἐπισκέψεις τῶν Ἀριστοτέλους ἀποριῶν πρὸς τὰ μαθήματα καὶ τοὺς ἀριθμους τοὺς ἐν τῷ μ' καὶ ν' τῆς μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματείας. Εἰς τὰ περὶ προνοίας τίνα συντελοῦντα.

98. Παράφρασις τῶν Ἀριστοτέλους ἠθικῶν Νικομαχείων, ἀνωνύμου.

99. Δεξίππου φιλοσόφου Πλατωνικοῦ τῶν εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας ἀποριῶν καὶ λύσεων κεφάλαια μ'. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιέως πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας περὶ εἱμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν. Ἰαμϐλίχου περὶ εἱμαρμένης.

100. Παράφρασις εἰς τὰς κατηγορίας, περὶ ὁμωνύμων,

93. Clermont, 247; Meermann, 291; Th. Phillipps, 6764.
94. Clermont, 248; Meermann, 292; Brit. Mus., Add. ms. 6790.
95. Clermont, 249; Meermann, 293; Th. Phillipps, 3085.
96. Clermont, 258; Meermann, 201; Th. Phillipps, 1514; avec note de Cl. Naulot.
97. Clermont, 253; Meermann, 196; Oxford, Misc. 194. A la fin : Ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Νικολάου Κοκόλου ,αμφα', ἐν μηνὶ νοεμϐρίου κδ'; puis la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Coxe, *Catalogus, etc.*, p. 754.
99. Clermont, 250; Meermann, 193; Oxford, Misc. 196.
100. Clermont, 256; Meermann, 199; Th. Phillipps, 1512; avec note de Cl. Naulot.

συνωνύμων, παρωνύμων, ἑτερωνύμων, πολυωνύμων καὶ ἑτέρων, ἀνωνύμου. Σχόλια εἰς τὰ δ' Ἀριστοτέλους περὶ ζώων μορίων. Σχόλια εἰς τὸ περὶ ζώων πορείας Ἀριστοτέλους. Σχόλια εἰς τὸ περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως, ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως, καὶ τῆς καθ' ὕπνους μαντικῆς Ἀριστοτέλους. Τοῦ αὐτοῦ σχόλια εἰς τὸ περὶ ζώων κινήσεως. Ἔτι εἰς τὸ περὶ μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος. Ἔτι δὲ εἰς τὸ περὶ γήρως καὶ νεότητος, καὶ ζωῆς καὶ θανάτου, καὶ περὶ ἀναπνοῆς.

101. Τοῦ Φιλοπόνου σχόλια εἰς δεύτερον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν.

102. Πρόκλου Διαδόχου Πλατωνικοῦ εἰς τὴν Πλάτωνος θεολογίαν βιβλία πέντε. Τοῦ αὐτοῦ θεολογικὴ στοιχείωσις ἐν κεφαλαίοις περὶ τοῦ ἕνος.

103. Πρόκλου Πλατωνικοῦ Διαδόχου εἰς Παρμενίδην Πλάτωνος βιβλία ἕπτα. Ἐκ τῶν τοῦ φιλοσόφου Πρόκλου σχολίων εἰς τὸν Κράτυλον Πλάτωνος ἐκλογαὶ χρήσιμοι.

104. Ἑρμείου φιλοσόφου τῶν εἰς τὸν Πλάτωνος Φαῖδρον σχολίων βιβλία δ'.

105. Δαμασκίου φιλοσόφου ἀπόριαι καὶ λύσεις περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν.

106. Ὀλυμπιοδώρου φιλοσόφου σχόλια εἰς τὸν Πλάτωνος Φαίδωνα, λείπει δὲ τούτοις τὰ ἐξ ἀρχῆς φύλλα ἕξ. Ἐξήγησις τοῦ Ὀλυμπιοδώρου εἰς τὸν τοῦ Πλάτωνος Φίληβον.

101. Clermont, 257; Meermann, 200; Th. Phillipps, 1513; avec note de Cl. Naulot.
102. Clermont, 241; Meermann, 187; Th. Phillipps, 1505; avec note de Cl. Naulot.
103. Clermont, 242; Meermann, 188; Th. Phillipps, 1506; avec note de Cl. Naulot.
104. Clermont, 244; Meermann, 190; Th. Phillipps, 6761; avec note de Cl. Naulot.
105. Clermont, 269; Meermann, 209; Th. Phillipps, 1520; avec note de Cl. Naulot.
106. Clermont, 243; Meermann, 189; Brit. Mus., Add. ms. 10063. Au bas du titre, on lit : « Ταύτην ἀνέγνωκεν ὁ Ναυλὼτ τῆς Κοιλαδος, ἔτει Χριστοῦ ,αφογ', « 1573. » — Et à la fin, fol. 141 v° : « Ἔτει Χριστοῦ σωτῆρος ,αφογ', τὴν δὲ « τὴν βίβλον ἀνέγνω Κλαύδιος ὁ Ναυλωτὸς Κοιλαδεὺς, Ἀυαλλωναῖος, ἐκ τῆς τῶν « Αἰδιούων διοικήσεως. — Anno Christi servatoris 1573°, hunc legens agnovit « librum Claudius Naulotus Vallensis, Avallonæus, ex Hæduorum diocesi. — « L'an du saulveur Jesus Christ 1573, Claude Naulot du Val, Avallonnois, du « diocèse d'Austun, ha lisant recognu ce livre. »

Au fol. 141, souscription du copiste du manuscrit : Ὁ Οὐαλεριᾶνος Φορολι-

107. Πόνημα Γεωργίου διακόνου πρωτεκδικαίου δικαιοφύλακος τοῦ Παχυμερῆ περὶ φιλοσοφίας.

108. Νικηφόρου μοναστοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ κτήτορος εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς τῆς φιλοσοφίας κεφάλαια μ'.

109. Ἰουλιανοῦ αὐτοκράτορος καίσαρος Ἀντιοχικὸς ἢ μισοπώγων. Θεοφράστου χαρακτῆρες περὶ ἰδιωμάτων. Θεμιστίου φιλοσόφου Βασανιστὴς ἢ φιλόσοφος. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτοῦ πατέρα. Ἰουλιανοῦ καίσαρος εἰς τὸν βασιλέα ἥλιον πρὸς Σαλουστῖνον.

110. Πυθαγόρου Σάμιοιο ἔπη τὰ χρυσᾶ. Ἱε[ρο]κλέους φιλοσόφου εἰς τὰ Πυθαγορικὰ ἔπη ὑπόμνημα.

111. Πρισιανοῦ φιλοσόφου Λυδοῦ μετάφρασις τῶν Θεοφράστου περὶ αἰσθήσεως. Τοῦ αὐτοῦ μετάφρασις τῶν Θεοφράστου περὶ φαντασίας.

112. Περὶ ὀρνίθων, ἀνωνύμου, οὗ ἀρχὴ μέν ἐστι · Ἐπειδή σοι τῆς γῆς ἁπάσης ἔχοντι. Βιβλίον ἄλλο ἀρχόμενον · Ἵππος ὅτ' ἂν τέκει τοῦ βρέφους. Φυσιολόγου τινος περὶ λέοντος καὶ ἄλλων, οὗ ἀρχὴ ἐστί · Ὁ λέων τρεῖς φύσεις ἔχων ἐν ἑαυτῷ. Μελετίου μοναχοῦ περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. Σύνοψις περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου εἰς τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐνδόξων καὶ τῶν ἐξολογάδων καὶ φιλοσόφων.

113. Γνῶμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου καὶ ἑτέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων. Ἑρμείου φιλοσόφου διασυρμὸς τῶν ἔξω φιλοσόφων. Δημηγορία Ἀγρίππα βασιλέως καὶ Βερνικῆς τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ πρὸς Ἰουδαίους ἐπαναστῆναι βουλομένους κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ἱππολίτου περὶ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὅπου ἕκαστος ἐκήριξεν. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῶν ιβ' λίθων τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱερέως ἐνπε-

βιεὺς ὁ Ἀλβῖνος, κανόνικος, ἔγραψε ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου μοναστηρίῳ, Ἐνετῆσι, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ κυρίου ἡμῶν ,αφμα', ἐσχάτη δεκεμβρίου : —

107. Clermont, 273; Meermann, 210; Th. Phillipps, 1521; avec note de Cl. Naulot.
108. Paris, Suppl. grec, 524.
110. Clermont, 239; Meermann, 186; Th. Phillipps, 1504; avec note de Cl. Naulot.
111. Paris, Grec, 1954. Copié par Valeriano Albini. (Montchal.)

πορπημένων, πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Κωνσταντίνου πόλεως τοῦ Πορφυρογεννήτον.

114. Συνεσίου Κυρηναίου εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιον περὶ βασιλείας. Τοῦ αὐτοῦ φαλάκρας ἐγκώμιον. Τοῦ αὐτοῦ Δίων, ἢ περὶ τῆς κατ' αὐτὸν διαγωγῆς. Τοῦ αὐτοῦ Πτολεμάϊδος, Αἰγύπτιος, ἢ περὶ προνοίας λόγοι β'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Παιόνιον ὑπὲρ τοῦ δώρου, τὸ δὲ ἦν ἀστρόλαβος. Περὶ ἐνυπνίων. Περὶ βασιλείας αὖθις ὁ αὐτὸς λόγος τῷ προειρημένῳ. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἧς ἀρχή· Οὐ θήσομαι τὴν πανήγυριν ἄφωνον. (Ὁμιλίαι γ'.) Τοῦ αὐτοῦ ὕμνοι ἔμμετροι. Πυθαγόραο χρυσᾶ ἔπη. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολαί.

115. Ἀρεταίου λόγος ἀκέφαλος ἐν ᾧ μὲν περὶ τετάνου κεφάλαια η', περὶ συναγχῆς θ', περὶ τῶν κατὰ τὴν κιονίδα παθῶν, καὶ τὰ ἑξῆς· τὰ δὲ πρὸ τοῦ η' κεφάλαι λείπει πλὴν μέρος τι τοῦ ἑβδόμου. Τοῦ αὐτοῦ ὀξέων παθῶν αἴτια καὶ σημεῖα. Τοῦ αὐτοῦ χρονίων παθῶν αἴτια καὶ σημεῖα. Τοῦ αὐτοῦ χρονίων παθῶν σημειοτικόν. Τοῦ αὐτοῦ ὀξέων θεραπευτικῶν βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ χρονίων θεραπευτικῶν βιβλίον α'. Ἐκ τῶν Αἰλιανοῦ περὶ ζώων ἰδιότητος βιβλία ιζ'.

116. Νεμεσίου ἐπισκόπου περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

117. Πορφυρίου φιλοσόφου περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων βιβλία δ'. Μάλχου ἢ βασιλέως Πυθαγόρου βίος. Βιβλίον ἄλλο ἀνώνυμον, οὕτως ἀρχόμενον· Πτολεμαῖος ὁ Λάγου καὶ Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστοβούλου.

118. Πολέμονος φυσιογνωμικά. Ὅροι ἀνθρωπίνων εἰδέων ἐκ τοῦ αὐτοῦ Πολέμονος. Περὶ ἐλαιῶν τοῦ σώματος, Μελάμποδος. Ἀδαμαντίνου σοφίστου φυσιογνομικά.

119. Ἥρωνος φιλοσόφου ἀπάνθισκα.

120. Πλουτάρχου περὶ δεισιδαιμονίας. Πότερον τῶν

114. Clermont, 130; Meermann, 136; Leyde, Suppl., 107. Avec la note de possession de Cl. Naulot au commencement et à la fin du volume.

116. Clermont, 268; Meermann, 259; Th. Phillipps, 1557; avec note de Cl. Naulot.

117. Clermont, 323; Meermann, 224; Leyde, Suppl., 106. Avec la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Geel, *Catalogus, etc.*, p. 31.

118. Clermont, 293; Meermann, 286; Th. Phillipps, 1576, avec note de Cl. Naulot.

119. Clermont, 308; Meermann, 267; Th. Phillipps, 1564.

Ῥωμαίων πράγματα τύχης ἢ ἀρετῆς. Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς. Περὶ τοῦ πῶς χρὴ τὸν φιλόσοφον πολιτεύεσθαι. Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν. Ἀποφθέγματα Λακωνικῶν. Πλουτάρχου συναγωγὸν ἱστοριῶν παραλλήλων Ῥωμαίων καὶ Ἑλληνικῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ σαρκοφαγίας. Πρὸς ἡγεμόνα ἀπαίδητον. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανείζεσθαι. Κεφαλέων καταγραφή. Τοῦ αὐτοῦ στοιχῶν ἐναντιωμάτων. Ὁμήρου βίος καὶ γένος καὶ περὶ τίνων λέγει, Πλουτάρχου.

121. Δίωνος περὶ βασιλείας λόγοι γ'. Διογένης ἢ περὶ βασιλείας, διάλεξις Διογένους καὶ Ἀλεξάνδρου, δ'. Περὶ τοῦ ποῖον εἶναι δεῖ τὸν βασιλέα, ε'. Διογένης ἢ περὶ τυραννίδος, ς'. Διογένης ἢ περὶ ἀρετῆς, ζ'. Διογένης ἢ ἰσθμικός, η'. Διογένης ἢ περὶ οἰκετῶν, θ' Τρωϊκὸς ὕπερ τοῦ Ἴλιον μὴ ἁλῶναι, ι'. Ὀλυμπικὸς ἢ περὶ τῆς πρώτης τοῦ Θεοῦ ἐννοίας, ια'. Ἐν Ἀθήναις περὶ φυγῆς, ιβ'. Εὐβοϊκὸς ἢ κυνηγός, ιγ'. Ῥοδιακός, ιε'. Πρὸς Ἀλεξανδρεῖς, ις'. Ταρσικὸς πρῶτος, ιζ'. Ταρσικὸς δεύτερος. Ἐν Κελαίναις τῆς Φρυγίας, ιη'. Βωρυσθενιτικὸς ὃν ἂν ἔγνω ἐν τῇ πατρίδι, ιθ'. Κορινθιακός, κ'. Πρὸς Νικομηδεῖς περὶ ὁμονοίας τῆς πρὸς Νικαεῖς, κα'. Περὶ ὁμονοίας ἐν Νικαίᾳ πεπαυμένης τῆς στάσεως, κβ'. Ἐν τῇ πατρίδι περὶ τῆς πρὸς Ἀπαμεῖς ὁμονοίας, κγ'. Πρὸς Ἀπαμεῖς περὶ ὁμονοίας, κδ'. Διάλεξις ἐν τῇ πατρίδι, κε'. Πολιτικὸς ἐν τῇ πατρίδι, κς'. Φιλοφρονητικὸς πρὸς τὴν πατρίδα εἰσηγουμένην αὐτῷ τιμάς, κζ'. Ἀπολογισμὸς ὅπως ἔσχηκε πρὸς τὴν πατρίδα, κη'. Πρὸ τοῦ φιλοσοφεῖν ἐν τῇ πατρίδι, κθ'. Δημηγορία ἐν τῇ πατρίδι, λ'. Πολιτικὸς ἐν ἐκκλησίᾳ, λα'. Παραίτησις ἀρχῆς ἐν βουλῇ, λβ'. Περὶ τῶν ἔργων ἐν βουλῇ, λγ'. Πρὸς Διόδωρον, λδ'. Περὶ Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους καὶ Εὐρυπίδου, ἢ περὶ τῶν Φιλοκτήτου τόξων, λε'. Περὶ Ὁμήρου, λς'. Περὶ Σωκράτους, λζ'. Περὶ Ὁμήρου καὶ Σωκράτους, λη'. Ἀγαμέμνων ἢ περὶ βασιλείας, λθ'. Νέστωρ, μ'. Ἀχιλλεύς, μα'. Φιλοκτήτης, ἔστι δὲ παράφρασις, μβ'. Νέσος ἢ Δηϊάνειρα, μγ'· Χρυσηΐς, μδ'. Περὶ βασιλείας καὶ τυραννίδος, με'. Περὶ τυχῆς, α', μς'. Περὶ τυχῆς, β', μζ'.

121. Clermont, 359; Meermann, 305; Leyde, Suppl. 67.

Περὶ τυχῆς, γ', μη'. Περὶ δόξης, α', μθ'. Περὶ δόξης, β', ν'. Περὶ δόξης γ', να'. Περὶ ἀρετῆς, νβ'. Περὶ φιλοσοφίας, νγ'. Περὶ τοῦ φιλοσόφου, νδ'. Περὶ τοῦ σχήματος, νε'. Περὶ πίστεως, νς'. Περὶ ἀπιστίας, νζ'. Περὶ νόμου, νη'. Περὶ ἔθους, νθ'. Περὶ φθόνου, α', ξ'. Περὶ φθόνου, β', ξα'. Περὶ πλούτου, ξβ'. Τῶν ἐν Κιλικίᾳ περὶ ἐλευθερίας, ξγ'. Περὶ ἐλευθερίας καὶ δουλείας, ξδ'. Περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας, ξε'. Περὶ λύπης, ξς'. Περὶ πλεονεξίας, ξζ'. Περὶ λόγου ἀσκήσεως, ξη'. Περὶ τῆς αὐτοῦ φιληκοίας, ξθ'. Περὶ ἀναχωρήσεως, ο'. Περὶ κάλλους, οα'. Περὶ εἰρήνης καὶ πολέμου, οβ'. Ὅτι εὐδαίμων ὁ σόφος, ογ'. Περὶ εὐδαιμονίας, οδ'. Περὶ τοῦ εὐδαίμονος, οε'. Περὶ τοῦ βουλεύεσθαι, ος'. Διατριβὴ περὶ τῶν ἐν συμποσίοις, οζ'. Μελάγκομας α', τῇ τάξει β'. Μελάγκομας β', τῇ τάξει α'. Χαρήδημος.

122. Ἐξήγησις τοῦ Φιλοπόνου εἰς τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον τῆς ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς Νικομάχου τοῦ Γερασίνου.

123. Σιμπλικίου μεγάλου φιλοσόφου ἐξήγησις εἰς τὸ τοῦ Ἐπικτήτου ἐγχειρίδιον. Παροιμίαι κατ' ἀλφάβητον.

124. Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου περὶ τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ πολλοῦ καὶ τοῦ ὀλίγου, ὅτι οὐ τῶν πρός τι εἰσὶν ἀλλὰ τοῦ πόσου καὶ τὰ ἐναντία. Προθεωρία εἰς τὸ πέμπτον τῶν Εὐκλείδου στοιχείων τῆς γεωμετρίας. Εἰς τὰ Εὐκλείδου στοιχεῖα προλαμβανόμενα, ἐκ τῶν Πρόκλου σποράδην καὶ κατ' ἐπιτομήν. Γεωδαισία τοῦ Ἥρωνος τὸν τῶν σχημάτων ἀποδεικνυοῦσα μοδισμόν.

125. Ξενοφῶντος Κύρου ἀναβάσεως λόγοι ἕπτα. Θεύγνιδος τοῦ Μεγαρέως ἔπη. Ἐγχειριδίον Ἐπικτήτου. Πυθαγορικὰ ἔπη τὰ χρυσᾶ. Ἀριστοτέλους πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ κόσμου.

126. Ἰωσίππου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας βιβλία ια', μετ' ἀρχῆς τοῦ ιβ', βίβλος παλαιογραφοτάτη.

122. Clermont, 284; Meermann, 248; Th. Phillipps, 1549; avec note de Cl. Naulot.
124. Clermont, 286; Meermann, 250; Oxford, Misc. 200. Avec la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Coxe, *Catalogus, etc.*, p. 756.
125. Clermont, 217; Meermann, 402 et 289; Th. Phillipps, 1643 et 1579.
126. Clermont, 200; Meermann, 377; Oxford, Misc. 186.

127. Χρονικὸς λόγος ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου κτίσεως μέχρι τῶν Κωνσταντίνου χρόνων, παλαιογραφότατος.

128. Ἐπιδημία Μάζαρι ἐν Ἅδου, ἡ πεῦσις νέκρων ἐνίων, περὶ τίνων τῶν ἐς τὰ βασίλεια συναναστρεφομένων. Γεωμα[ν]τικὰ τίνα καὶ ἀστρονομικὰ, ὧν ἡ ἀρχή· Ὑπὸ κακοφυλακῆς καὶ ἴσως ἀρχαιότητος ἠφανισμένη. Βίϐλος ἀποτελεσμάτων σφόδρα κακῶς γραφομένη καὶ ὡς ἔπρεπε τεταραγμένη. Τοῦ εὐδοξίου χειμῶνος προγνωστικά. Περὶ τῆς ἐκϐολῆς τῶν ὥρων τῆς ὁποιουδήτινος κλίματα βούλει ἢ πόλεως ἢ χώρας ἀπὸ τῶν τούτων ἀναφορῶν. Περὶ διαιρέσεως τοῦ ζωδιακοῦ καὶ ὀνομασίας τῶν ζωδίων. Ἄλλα περὶ μηνῶν ὧν ἄρχη ἀπὸ ἀπριλίου, τῆς δὲ βίϐλου ἐπιγραφὴ ἠφανισμένη. Ἔτι δὲ περὶ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ μηνῶν, καὶ ἀστέρων, καὶ πλανιτῶν, καὶ ζωδίων.

129. Τοῦ λογοθέτου Νικήτα τοῦ Χωνιάτου χρονικὴ διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Κομνηνοῦ κυρίου Ἰωάννου.

130. Αἰλιανοῦ Πρενεστοῦ τῆς Ἰταλίας ποικίλη ἱστορία. Τοῦ αὐτοῦ τακτικὴ θεωρία.

131. Φλαυίου Ἰωσήππου Ἰουδαϊκης ἀρχαιολογίας βιϐλία κ', νεόγραφα.

132. Ἐπιτομὴ τῆς Δίωνος τοῦ Νικαέως Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, ἣν συνέτεμη Ἰωάννης ὁ Ξιφιλῖνος, περιέχουσα μοναρχίας Καισάρων εἴκοσι πέντε ἀπὸ Πομπηίου μάγνου, μέχρις Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμαίας.

133. Φλαυίου Ἰωσήππου Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας περὶ ἀλώσεως λόγοι ἕξ, ὧν μὲν πρῶτος ἀκεφάλος καὶ ἐνδεὴς μέχρι τούτου ἐπειδὴ τὸν Ἰουδαίων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον συστάντα.

134. Εὐ[ν]απίου βίοι φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν.

128. Clermont, 295; Meermann, 287; Th. Phillipps, 1577.

129. Clermont, 235; Meermann, 395; Th. Phillipps, 1639.

130. Clermont, 282; Meermann, 246; Leyde, Suppl. 59. Au commencement et à la fin la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Geel, *Catalogus, etc.*, p. 20.

131. Clermont, 202.

132. Clermont, 229; Meermann, 390; Th. Phillipps, 1635; avec note de Cl. Naulot.

133. Clermont, 203; Meermann, 379; Th. Phillipps, 1626.

135. Ἱστορία αὖθις τοῦ Νικήτα Χωνιάτου, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς τοῦ Κομνηνοῦ βασιλείας κυρίου Ἰωάννου.

136. Φίλωνος περὶ τῆς Μωϋσεως κοσμοποιίας, λόγος α'. Περὶ τῶν δέκα λογίων, ἃ κεφάλαια νόμων εἰσὶν, λόγος β'. Περὶ δικαστοῦ, λόγος γ'. Περὶ εὐσεβείας καὶ φιλανθρωπίας, λόγος δ'. Περὶ καταστάσεως ἄρχοντος, λόγος ε'. Περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον, λόγος ς'. Περὶ βίου θεωριτικοῦ ἢ ἱκετῶν ἀρετῶν, λόγος ζ'. Περὶ τοῦ μίσθωμα πόρνης εἰς τὸ ἵερον μὴ ἀποδέχεσθαι, λόγος η'. Περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων εἰς δύο γένη τῶν δέκα λογίων, τὸ ἕκτον καὶ ἕβδομον καὶ τὸ τῶν μοιχῶν, καὶ παντὸς ἀκολάστου, καὶ τὸ κατὰ ἀνδροφόνων πάσης βίας, λόγος θ'. Περὶ ὧν ἱεροῦσιν Ἄβελ τε καὶ Καὶν, λόγος ια'. Περὶ τῶν χερουβὶμ καὶ φλογίνης ῥομφαίας, καὶ τοῦ κτισθέντος πρῶτον ἐξ ἀνθρώπου Καΐν, λόγος ιβ'. Περὶ γεωργίας, λόγος ιγ'. Φίλωνος περὶ βίου Μούσεως, λόγοι δύο. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἱεροσύνης, λόγος γ'. Βίος πολιτικοῦ περὶ Ἰωσήφ. Φίλωνος περὶ ἀρετῶν ἤτοι περὶ ἀνδρείας, καὶ εὐσεβείας, καὶ φιλανθρωπίας, καὶ μετανοίας. Φίλωνος βίος κατὰ διδασκαλείαν τελειωθέντος ἢ νόμος ἀγράφων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀρετῶν, ἤτοι ἀνδρείας, καὶ εὐσεβείας, καὶ φιλανθρωπίας, καὶ μετανοίας.

137. Ἐπιτομὴ ἱστορίων ἀπὸ βασιλείας Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας. Χρονογραφία ἀπὸ Διοκλητιανοῦ ἕως Μιχαὴλ καὶ Θεοφυλάκτου τῶν βασιλέων.

138. Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἱστορίαι καὶ λέξεις ἱστοριώδεις. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαφορᾶς ποιητῶν. Τοῦ αὐτοῦ διδασκαλία σαφεστάτη περὶ τῶν ἐν τοῖς στίχοις μέτρων ἁπάντων, διὰ στίχων πολιτικῶν. Τοῦ αὐτοῦ ὑπόθεσις Ὁμήρου ἀλληγορηθεῖσα τῇ κραταιοτάτῃ βασιλίσσῃ.

139. Συλλογὴ ἱστορίων ἀπὸ τῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου βασιλείας μέχρι τῆς Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

135. Clermont, 236; Meermann, 396; Th. Phillipps, 6767; avec note de Cl. Naulot.
136. Clermont, 198; Meermann, 375; Leyde, Suppl., 105.
137. Clermont, 228; Meermann, 389; Th. Phillipps, 1634; avec note de Cl. Naulot.
138. Clermont, 232; Meermann, 392; Oxford, Misc. 188. Avec la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Coxe, *Catalogus, etc.*, p. 740.
139. Clermont, 230; Meermann, 391; Th. Phillipps, 1636; avec note de Cl. Naulot.

140. Εἰκόνες Φιλοστράτου Λιμνίου.

141. Φιλόθεος ἱστορία ἢ ἀσκητικὴ πολιτεία. Θεοδορήτου ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τόμοι πέντε, ὧν ὁ πέμπτος ἀτελεύτητος ἔνθαδε τελευτῶν· Οὐκ ἔφη πρὶν λυθῆναι τῶν δεσμῶν μετασχεῖν τροφῆς πρὸς τόν.

142. Διοδώρου Σικελιώτου ἱστοριῶν ἀπὸ ἑνδεκάτου βιβλίου μέχρι τοῦ ἕπτα καὶ δεκάτου.

143. Ἐκ τῶν τοῦ Στράβωνος γεωγραφικῶν περὶ τοῦ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχήματος ἐπιδιορθωθὲν παρὰ τοῦ Γεμιστοῦ Πλήθωνος. Σύνοψις τῶν κόλπων τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐκλεγεῖσα ἐκ τῆς γεωγραφίας Στράβωνος. Πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις αἳ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων διοικούμεναι. Χωρογραφία Θεσσαλίας τοῦ Πλήθωνος. Χῶραι κατὰ τάξιν ἀπὸ δύσεως ἕως ἀνατολῆς. Πίνακες οἰκουμένης τῶν ἐπισήμων πόλεων καὶ νησῶν. Τὸ γένος τῶν Παλαιολόγων. Χρονογραφία σύντομος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου.

144. Γεωργίας πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Κωνσταντίνου πόλεως Πορφυρογέννητον βιβλίοι κ', παλαιόγραφοι.

145. Αἱ αὐταὶ πάλιν, νεόγραφοι.

146. Πολεμικῶν παρασκευῶν διατάξεις κ'. Περὶ στρατηγῶν ὀνομάτων τε καὶ τάξεων Αἰλιανοῦ.

147. Περὶ πολιορκητικῶν μηχανημάτων, ἀνωνύμου.

148. Αἰλιανοῦ τίνα τακτικῆς θεωρίας. Ὀνοσάνδρου στρατηγικά. Πολυαίνου στρατηγήματα.

149. Τοῦ αὐτοῦ πάλιν στρατηγήματα. Διονυσίου οἰκουμένης περιήγησις.

140. Clermont, 223; Meermann, 386; Th. Phillipps, 1633; avec note de Cl. Naulot.

141. Clermont, 206 et 205; Meermann, 369 et 368; Th. Phillipps, 1620 et 1619; avec note de Cl. Naulot.

142. Clermont, 222; Meermann, 385; Th. Phillipps, 1632; avec note de Cl. Naulot.

143. Clermont, 213; Meermann, 397; Th. Phillipps, 1640.

145. Clermont, 311; Meermann, 297; Th. Phillipps, 1581.

146. Clermont, 283; Meermann, 247.

148. Clermont, 281; Meermann, 245; Oxford, Misc. 199. Avec la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Coxe, *Catalogus, etc.*, p. 756.

150. Πολυβίου Μεγαλοπολίτου ἐκ τῶν ιε′ ἱστοριῶν τοῦ ἐκ τοῦ λόγου κατ' ἐπιτομήν. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἑβδόμου λόγου κατ' ἐπιτομήν. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ η′ κατ' ἐπιτομήν. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ θ′ κατ' ἐπιτομήν. Ἐκ τοῦ ια′ κατ' ἐπιτομήν. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ια′. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ιβ′ λόγου, καὶ ιγ′, καὶ ιδ′, καὶ ιε′, καὶ ις′, καὶ ιη′ λόγων, κατ' ἐπιτομήν.

151. Σουΐδα λεξικόν, παλαιόγραφον.

152. Τοῦ Ψελλοῦ αἱ φωναὶ τῶν ζώων. Λέξεις τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Ἐφησίους, καὶ τῆς πρὸς Φιλιππησίους, καὶ τῆς πρὸς Κολασσαεῖς, καὶ τῆς πρὸς Τεσσαλονικεῖς, καὶ τῆς πρὸς Τεσσαλονικεῖς β′. Λέξεις τῆς πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς, καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεον δευτέρας, τῆς πρὸς Τῖτον, καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους, καὶ τῆς πρὸς Κορινθίους, καὶ τῆς πρὸς Κορινθίους δευτέρας. Λέξεις τῆς πρὸς Γαλάτας. Λέξεις Ὁμηρικαὶ ἐκ τῆς Ὀδυσσείας. Λέξεις ἐκ τοῦ Ἡσιόδου. Περὶ τῶν πέντε φωνῶν. Ὀνόματα μηνῶν κατ' Αἰγυπτίους καὶ Ῥωμαίους. Ἐκλογαὶ καὶ ἑρμηνεῖαι διάφοροι. Λέξεις ψαλτηρίου. Λέξεις τῶν ᾠδῶν. Λέξεις τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου Διονυσίου, τῆς παναρέτου. Ἕτερον λεξικὸν τῶν ιβ′ προφητῶν. Ἐκ τοῦ προφητοῦ Ἐζεκιὴλ, Ἡσαίου τοῦ προφητοῦ. Λέξεις ἐγκείμεναι ἐν τοῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις. Λέξεις τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου Παύλου, τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς.

153. Λεξικὸν ἄλλο κατὰ στοιχεῖον, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ ἠφανισμένη, ἄρχεται δὲ οὕτως· Ἄαπτος, ὁ ἀπροσπέλαστος, καὶ τὰ ἐφεξῆς.

154. Λέξεις ῥητορικαὶ τῶν δέκα ῥητόρων συλλεγεῖσαι περὶ Ἁρποκρατίωνος γραμματικοῦ.

155. Τὸ νῦν προειρημένον λεξικὸν αὖθις, ἀλλὰ νεογραφόμενον. Ποίημα τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας κυροῦ Νικήτα.

151. Clermont, 352; Paris, Suppl. gr. 96.

153 et 155. Clermont, 353; Meermann, 302; Th. Phillipps, 1584; avec note de Cl. Naulot.

154. Clermont, 347; Meermann, 304; Leyde, Suppl. 172. Au commencement et à la fin, on lit : Ἀναγνώστου ὄντος Κλαυδίου τοῦ Ναυλώτου Κοιλαδέως, ͵αφογ′ 1573. Voyez : Geel, *Catalogus, etc.*, p. 48.

156. Μιχαὴλ τοῦ Βυζαντίου συναγωγὴ παροιμιῶν καὶ συνθήκη τῷ ἐνδοξοτάτῳ καὶ σοφοτάτῳ ἀνδρὶ κυρίῳ Λαύρῳ τῷ Κυρίνῳ.

157. Ξηνοβίου ἐπιτομὴ τῶν Ταῤῥαίου καὶ Διδύμου παροιμιῶν συντεθεῖσα κατὰ στοιχεῖον.

158. Κανόνες γραμματικοὶ περὶ προσωδίας, ὀρθογραφίας καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων τῶν πρὸς γραμματικήν.

159. Ἱστοριώδης συναγωγὴ ὀνομάτων ἐλλογίμων ἀνδρῶν συγγραφέων ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν.

160. Κύρου Μαγίστρου γραμματική. Μαξίμου τοῦ Πλανούδη περὶ συντάξεως ῥημάτων. Παροιμίαι δημώδεις κατὰ στοιχεῖον.

161. Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, περὶ τῶν τοπικῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ. Λεξικὸν τῶν ἐνδιαθετῶν γραφῶν ἐκτεθὲν παρὰ Στεφάνου καὶ ἑτέρων λεξιγράφων. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Λεξικὸν Κυρίλλου κατ' ἀλφάβητον. Λεξικὸν ἄλλο σύντομον. Ὅροι διάφοροι κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ πίστιν τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας λεγόμενοι. Ἱππολίτου Θηβαίου ἐκ τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐνανθρωπίσεως τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Θεοτόκου δούλης καὶ δι' ἡμᾶς μητρὸς αὐτοῦ, τὸ πῶς ἀριθμοῦνται τὰ ἔτη αὐτοῦ. Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Νικολάῳ στρατηγῷ, μετ' ἄλλων ὀλίγων. Ψαλμοὶ η' τοῦ Δαυίδ.

162. Ἐπιστολαὶ Λιβανίου σοφιστοῦ.

163. Ἐπιστολαὶ Φαλάριδος τοῦ τυράννου Ἀκραγαντίνων.

156. Clermont, 382; Meermann, 314; Oxford, Misc., 197. Avec la note de possession de Cl. Naulot. Voyez : Coxe, *Catalogus*, *etc.*, p. 755.

157. Clermont, 383; Meermann, 347.

160. Clermont, 355; Meermann, 356, 354 et 363; Leyde, Suppl. 177; Th. Phillipps, 1614; Oxford, Misc. 217.

161. Clermont, 75; Meermann, 127; Oxford, Misc. 211.

Παλαιότατα βιβλία καὶ διὰ παλαιότητος κατὰ πολλὰ ἠφανισμένα.

164. Στοίχοι εἰς τὸν ἀγγελισμὸν τῆς πανδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Τοῦ μεγάλου Βασίλεως περὶ ἀσκήσεως τῆς δεῖ κοσμεῖσθαι τὸν μοναχόν. Ἑρμηνεία τοῦ ἁγίου συμβόλου ἐκτεθεῖσα ὑπὸ φιλοπόνου τινος θεολόγου ἀνδρὸς ἁγίου καὶ σεβασμίου. Ἑρμηνεία τοῦ στίχου· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἐξηγημένα παρὰ τοῦ Βουλγαρίας. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ πρὸς Κυριακὸν ἐπίσκοπον.

165. Περὶ τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευῆς Γρηγορίου τοῦ Νυσσέως. Περὶ συνθέσεως ἀνθρωπίνου σώματος πάνυ ὡραῖον καὶ σοφώτατον. Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης. Τοῦ [αὐτοῦ] πρόῤῥησις περὶ θανάτου προγνωστικὴ, ἣν εἶπεν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ἕτερα κεφάλαια περὶ σφυγμῶν Μερκουρίου μοναχοῦ. Βιβλίον ἀνθολογίον τὰς τῶν παθῶν θεραπείας παριστῶν καὶ ἕτερα σοφοτάτου ἀνδρὸς διὰ τῶν κδʹ στοιχείων. Περὶ τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον καὶ νωτιαίων παθῶν. Σχόλια διάφορα ἢ τμήματα τινός. Διοκλέους ἐπιστολὴ προφυλακτική. Ἱπποκράτους περὶ μαγνίτης λίθου. Περὶ κωνώπων. Λόγος Μελετίου μοναχοῦ καὶ ἰατροῦ περιέχων φαρμάκων ἐμπειρίας ἰατρικῶν κατὰ ἀλφάβητον. Διοσκορίδους ἰατροῦ περὶ βοτανῶν δυνάμεως, κατὰ στοιχεῖον. Περὶ λίθων. Ἐκ τῶν περὶ τροφῶν δυνάμεως μερικὴ ἐκλογὴ ἐκ τοῦ αʹ θεραπευτικοῦ βιβλίου τοῦ σοφωτάτου Σιμεὼν Μαγίστρου τοῦ Σήθ. Διοσκορίδους περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. Ἐπίσκεψις ἰατρικώτερα Διοσκορίδου περὶ ζώων. Ἕτερα περὶ βοτανῶν. Περὶ δηλητιρίων. Βιβλίον

164. Clermont, 97; Meermann, 159; Th. Phillipps, 1491.

δ' ἐκ Διοσκορίδους ἑτέρων. Αὖθις περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν Διοσκορίδου. Περὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀρίστων οὔρων. Περὶ ἁπλῶν φαρμακῶν. Περὶ οὔρων. Γαληνοῦ καὶ Ἱπποκράτους ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν διόρθωσις καὶ διαταγὴ τῶν ζώων ἵππων τε, ὄνων καὶ ἄλλων ζώων, καὶ τῷ κτηνῷ πῶς ὀφείλωσιν αὐτὰ χειρουργοῦν.

166. Λεξικὸν ἀκέφαλον καὶ παλαιογραφώτατον.

167. Θεοδώρου τοῦ Κουρσιώτου λόγος ἀντιρρητικὸς κατὰ Ἀγγέλου ὀνόματος τῆς Ῥουσανῶν ἐκκλησίας προέδρου. Νόμος γεωργικὸς κατὰ ἐκλογὴν ἐκ τῶν Ἰουστινιανοῦ τοῦ Φιλοχρίστου βασίλεως παραινόμενος ἐν κεφαλαίοις ὀγδοηκονέξ. Ἰωάννου πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν οὗτος συντάττει τοὺς ὅλους κανόνας εἰς ν' τίτλους. Τάξις γινομένη ὅτε μέλλει ὁ ἀρχιερεὺς λιτουργῆσαι. Μιχαὴλ τοῦ Ἀνθυπάτου τοῦ Ἀταλειώτου πρόχειρον. Περὶ τῆς τάξεως τῶν τε ἀξιωμάτων καὶ τῶν ὀφφικίων. Αἰσώπου βίος ἀτελής. Θεολογικὰ τινὰ Βασιλείου καὶ τῶν ἄλλων. Ἐρώτησις εἰ οὐκ ἦν ἔνδεκτον μένειν τινὰ διηνεκῶς ἔνδον θείου νάου καὶ ἔντος τούτου ἐσθίειν καὶ μάλιστα ἐὰν οὐδὲ νεωκόρος ἦν ἐκεῖνος. Ἀρχὴ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν λαμβανόντων τὰ ὀνόματα. Τῶν ἐν Ἀντιχείᾳ συνελθόντων πατέρων τὸ β' ὑφ' ὧν ἐξετέθησαν κανόνες κη'. Κανουργία καὶ διαφορὰ ἐπιτιμίων εἰλικρινῶν ῥηγινῶς ὅτι κατὰ ἰσχὺν καὶ προεξομολογουμένων. Ἀπόκρισις πρὸς Ἑβραίους. Συνόδος ϛ' περὶ τῶν βαπτιζομένων Ἀγαρηνῶν κεφάλαια γ'.

168. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς δεσπόινης ἡμῶν Θεοτόκου. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον συντεθὲν παρὰ Θεοδώρου Μαγίστρου ἀπὸ διαφόρων λόγων Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Ἐκλογὴ ἐκτεθεῖσα παρὰ Συμεὼν Μαγίστρου τοῦ λογοθέτου ἀπὸ τῶν ὅλων βιβλίων τοῦ ἐν ἁγίοις ἡμῶν πατρὸς Βασιλείου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, διὰ λόγων κδ'. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστό-

166. Clermont, 354.
167. Clermont, 81.
168. Clermont, 126.

μου λόγος περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἐλεημοσύνης. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀγαπῆς. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ διδαχῆς καὶ νουθεσίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀνδρίας καὶ ἰσχυός. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὅρκων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ θανάτου. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ παίδων ἀνατροφῆς. Τοῦ [αὐτοῦ] περὶ ἀκακίας καὶ μνησικακίας. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ εὐχῆς. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας ὁμιλία. Τοῦ αὐτοῦ περὶ φθόρου. Περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας καὶ τῶν μυστηρίων αὐτῆς.

169. Ῥητορικὴ Ἑρμογένους, ἀκέφαλος.

170. Ἀριστείδου ῥήτορος λόγοι μετ' ἐξηγήσεως, ὧν ἡ ἀρχὴ λείπει.

171. Ὁμήρου πᾶσα Ὀδυσσεία μετὰ τῶν ὑποθέσεων, σύγγραμμα νὴ διὰ παλαιογπαφώτατον.

172. Ἐπιγράμματα μείζοσι χαρακτῆρσι ἐντυπωθέντα μετὰ σχολιῶν τινων προστιθεμένων ὑπὸ τινὸς γεγραμμένων.

173. Κλαυδίου Πτολεμαίου γεωγραφία.

174. Βίϐλος περὶ συνθέσεως ἐπιστόλων.

Τέλος τῶν παλαιοτάτων.

175. Ἐκ τῆς συντάξεως Πτολεμαίου κεφαλαιοδῶς εἰρημένα. Ἐκ τοῦ πέμπτου τῆς συντάξεως. Ἐκ τοῦ θ' τῆς συντάξεως. Ἐκ τοῦ ια' τῆς αὐτῆς καὶ τοῦ ιϐ'. Ἰωάννου Ἀλεξανδρέου τοῦ Φιλοπόνου περὶ τῆς τοῦ ἀστρολάϐου χρήσεως. Ἑτέρα ἐξήγησις περὶ τοῦ ἀστρολάϐου. Σχόλια ἐκ τῶν Δημοφίλου. Παύλου Ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδεσποτείας. Ἰωάννου τοῦ διακόνου ἐξηγήσεις μερικαί εἰς τινα τοῦ Κλεομήδους σαφηνείας δεόμενα περὶ κυκλικῆς θεωρίας.

169. Clermont, 346.
170. Clermont, 361; Meermann, 328; Oxford, Misc. 190-191.
175. Clermont, 297; Meermann, 254; Th. Phillipps, 1553.

176. Τοῦ μακαρίου καὶ πανσόφου Ψελλοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην τὸν Ξιφιλῖνον περὶ χρυσοποιΐας. Ἑρμηνεία τῶν σημείων τῆς ἱέρας τέχνης καὶ χρυσουλουβίβλου. Λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον τῆς ἱερᾶς τέχνης, πρῶτον ἑλληνιστὶ μεταλευτικὸν τῶν τε σημείων καὶ τῶν ὀνομάτων κατὰ στοιχεῖον. Δημοκρίτου φυσικὰ καὶ μυστικά. Συνεσίου φιλοσόφου πρὸς Διόσκορον εἰς τὴν βίβλον Δημοκρίτου ὡς ἐν σχολίοις. Στεφάνου Ἀλεξανδρέως οἰκουμενικοῦ φιλοσόφου περὶ τῆς ἱερὰς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως πράξεις β'. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Θεόδωρον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐνύλου κόσμου πράξις τρίτη. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ κατ' ἐνέργειαν πράξις δ'. Τοῦ αὐτοῦ Στεφάνου εἰς τὸ κατ' ἐνέργειαν τῆς θείας τέχνης πράξις ε'. Τοῦ αὐτοῦ πράξις ἕκτη. Τοῦ αὐτοῦ πράξις ζ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τομῆς τῆς ἱερᾶς τέχνης πράξις η'. Τοῦ αὐτοῦ διδασκαλία πρὸς Ἡράκλειτον τὸν βασίλεα πράξις θ'. Κομαρίου φιλοσόφου ἀρχιέρεως διδάσκοντος Κλεοπάτραν τὴν θεῖαν καὶ ἱερὰν τέχνην τοῦ λίθου τῆς φιλοσοφίας. Περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης τῶν φιλοσόφων. Ζωσίμου τοῦ Πανοπλίτου γνήσια ὑπομνήματα περὶ τοῦ θείου ὕδατος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ συνθέσεως ὑδάτων. Περὶ φώτων. Περὶ χρυσείων ποίησεως. Τοῦ Χριστιάνου περὶ εὐσταθίας τοῦ χρυσοῦ. Ποίησις τοῦ πάντος λίθου τῆς φιλοσοφίας. Τίς ἡ τῶν ἀρχαίων ἄσβεστος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ θείου ὕδατος καὶ πόσα τὰ εἴδη τοῦ γενικοῦ καὶ θείου ὕδατος, καὶ τίς ὁ ἐπὶ τῆς Τιτάνου, καὶ τίνα τούτων εἰσι τὰ ὀνόματα. Ζωσίμου τοῦ Πανοπλίτου γνησία γραφὴ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ ἡλίου καὶ σελήνης ποιήσεως κατ' ἐπιτομὴν κεφαλαιώδη. Μέθοδος δι' ἧς ἀποτελεῖται ἡ σφαιροειδὴς χάλαζα κατασκευασθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν τεχνουργίᾳ περιβοήτου Ἄραβος τοῦ Σαλμανᾶ. Καταβαφὴ λίθων καὶ σμαράγδων καὶ λυχνιτῶν καὶ ὑακίνθων ἐκ τοῦ ἐξαδύτου τῶν ἱερῶν ἐκδοθέντος βιβλίου. Ποίησις ξάνθου. Βαφὴ τοῦ ἰνδικοῦ σιδήρου γραφεῖσα τῷ αὐτῷ χρόνῳ. Περὶ διαφορᾶς μολίβδου καὶ χρυσοπετάλλου. Ἑρμηνεία τῆς ἐπιστήμης τῆς

176. Clermont, 259; Meermann, 236; Th. Phillipps, 1540; avec note de Cl. Naulot.

χρυσοποιΐας ἱερομοναχοῦ τοῦ Κοσμᾶ. Ἀνεπιγράφου φιλοσόφου περὶ ὕδατος τῆς λευκώσεως. Ἀνεπιγράφου φιλοσόφου κατὰ ἀκολουθείαν χρήσεως, ἐμφαίνων τοῦ τῆς σελήνης ποιείας. Ζωσίμου τοῦ θείου περὶ ἀρετῆς καὶ ἑρμηνείας. Ἡλιοδώρου τοῦ φιλοσόφου γράψας πρὸς τὸν Θεοδώσιον τὸν βασιλέα ἀπὸ τῶν φιλοσόφων μυστικῆς τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων. Στίχοι ἴαμβοι λίθου τῶν φιλοσόφων. Ὀλυμπιοδώρου τοῦ φιλοσόφου πρὸς Πετάσιον τὸν βασιλέα Ἀρμενίας περὶ ἱερᾶς τέχνης τῶν φιλοσόφων. Ζωσίμου τοῦ Πανοπλίτου γνήσια ὑπομνήματα. Τοῦ αὐτοῦ γνησία γραφὴ περὶ ἱερᾶς τέχνης κατ' ἐπιτομὴν κεφαλαιώδη. Πελαγίου φιλοσόφου περὶ ἱερᾶς τέχνης. Ἰωάννου ἀρχιερέως τοῦ Ἐνεβειγία περὶ τῆς θείας τέχνης. Ζωσίμου Θηβαίου μυστικὴ βίβλος. Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.

177. Περὶ σκεπτικῆς βίβλος Σέξτου Ἐμπειρικοῦ, ἧς ἀρχὴ τοιάδε· Τοῖς ζητοῦσι τι πρᾶγμα ἢ εὕρεσιν ἐπακολουθεῖν εἰκός. Πυῤῥωνείων ὑποτυπώσεων βιβλία τρία Σέστου Ἐμπειρικοῦ, ὧν τὸ μὲν τρίτον πρὸς μαθηματικοὺς συνέχει ταῦτα· περὶ γραμματικῆς, περὶ ῥητορικῆς, τοῦ αὐτοῦ πρὸς γεωμέτρας, τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀριθμητικούς, τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀστρολόγους, πρὸς μυσικοῦς. Τῶν κατὰ Σέξτον πρὸς τοὺς λογικοὺς τῶν δύο τὸ πρῶτον περὶ φιλοσοφίας. Τῶν Σέξτου σκεπτικῶν τὸ δεύτερον κατέχει κεφάλαια· περὶ ἀληθοῦς, περὶ σημείου, περὶ ἀδήλων, περὶ ἀποδείξεως, ἐκ τίνος ὕλης ἀπόδειξις, τί ἐστιν ἀπόδειξις. Σέξτου Ἐμπειρικοῦ ὑπομνημάτων τὸ ὄγδοον· περὶ ἀρχῶν φυσικῶν, περὶ αἰτίου καὶ πάσχοντος, περὶ θεῶν, περὶ ὅλου καὶ μέρους, περὶ σώματος. Σέξτου Ἐμπειρικοῦ τῶν εἰς δέκα τὸ ἔννατον· περὶ τόπου, περὶ κινήσεως, περὶ χρόνου, περὶ ἀριθμοῦ, περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. Τοῦ αὐτοῦ δέκατον, ἐν ᾧ τάδε ἔνεστιν· τίς ἐστιν ὁ ὁλοσχερὴς τῶν κατὰ τὸν βίον πραγ-

177. Clermont, 266; Meermann, 206; Th. Phillipps, 1518. Au fol. 1, on lit : Ἀνεγνωκότος Ναυλὼτ τοῦ Κοιλαδέως, ἔτει Χριστοῦ ,αφογ' 1573. A la fin, autre note, comme dans le ms. 1407 (voy. plus haut, n° 20). Au verso du dernier feuillet, souscription du copiste : « Hoc opus per me Camillum Barthol. de Zannettis Briscian. scriptum est sub anno a Virginis puerperio M° D. XXXXII., in alma Venetiarum urbe : — »

μάτων διαφορά, τί ἐστι τὸ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἀδιάφορον, εἰ ἔστι φύσει ἀγαθὸν καὶ κακόν, εἰ ὑποτεθέντων φύσει ἀγαθῶν καὶ κακῶν ἐνδέχεται εὐδαιμόνως βιοῦν, εἰ ὁ περὶ τῆς τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν φύσεως ἐπέχων κατὰ πάντα ἔστι εὐδαίμων, εἰ ἔστι τις περὶ τὸν βίον τέχνη, εἰ διδακτή ἐστιν ἡ περὶ τὸν βίον τέχνη.

178. Ἀπὸ τοῦ πρώτου στρωματέων Κλήμηντος, λείπει δὲ τούτοις ἓν ἢ δύο ἐξ ἀρχῆς φύλλα. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου τῶν Κλήμηντος στρωματέων. Ἀπὸ τοῦ τρίτου λόγου τῶν αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ τετάρτου τῶν αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ πέμπτου τῶν αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ ἕκτου. Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου. Ἀπὸ τοῦ πρὸς Ἕλληνας προτρεπτικοῦ στρωματέων. Περὶ γέλωτος. Ἀπὸ τοῦ περὶ αἰσχρολογίας. Ἀπὸ τοῦ εἰ μύροις καὶ στεφάνοις χρηστέον. Ἀπὸ τοῦ περὶ τοῦ πῶς τῷ ὕπνῳ προσενεστέον. Περὶ ὑποδέσεως. Ἀπὸ τοῦ ὅτι οὐ χρὴ περὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν χρυσοῦν ἐπτοῆσθαι κόσμον. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου παιδαγωγοῦ. Ἀπὸ τοῦ ὅτι χρὴ καλλωπίζεσθαί. Πρὸς τοὺς καλλοπιζομένους τῶν ἀνδρῶν. Ἀπὸ τοῦ τισὶ συνδιατριπτέον.

179. Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως πνευματικῶν βιβλία δύο. Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως περὶ αὐτοματοποιητικῆς · περὶ στατῶν αὐτομάτων. Γεωμετρία τοῦ Ἥρωνος, ἤγουν μέθοδος δι' ἧς μετρεῖται ἡ γῆ ἀποδεικνύσα τόν τε μοδισμὸν καὶ τὰ κατὰ μέρος προλεγόμενα. Ἥρωνος εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων. Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ Ἀργυροῦ ὡς ἐν Πιττακίῳ τῷ Κολυβᾷ ἐν Μιτυλήνῃ ὄντι καὶ τὸ τοιοῦτον αἰτήσαντι · ἐστὶ δὲ μέθοδος γεωδαισίας τουτέστι μετρήσεως χωρίων ἀσφαλής τε καὶ σύντομος.

180. Ἐξήγησις ἀνωνύμου εἰς τὴν τετράβιβλον τοῦ Πτολεμαίου. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγὴ εἰς ἀποτελεσματικὴν Πτολεμαίου.

178. Paris, suppl. grec 250.
179. Clermont, 280; Meermann, 244; Th. Phillipps, 1548.
180. Clermont, 288; Meermann, 251; Th. Phillipps, 1550.

ΤΩΝ ΕΝΤΥΠΩΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

181. Λεξικὸν Σουΐδα. Τυπωθὲν Μεδιολάνῳ, παρὰ Δημητρίῳ τῷ Χαλκονδύλῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1498.

182. Στέφανος περὶ πολέων. Ἐτυπώθη Ἐνετίησι, παρ' Ἄλδῳ τῷ Ῥωμαίῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1502.

183. Ἰουλίου Πολυδεύκους ὀνομαστικόν. Ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ τῷ Ῥωμαίῳ, 1502.

184. Πεδακίου Διοσκορίδου Ἀναζαρβέως περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. Περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶντος κυνός. Σημείωσίς τε τῶν ὑπ' αὐτῶν δεδηγμένων καὶ θεραπεία. Νικάνδρου τοῦ Κολοφωνίου ποιητοῦ θηριακὰ μετὰ σχολίων. Τοῦ αὐτοῦ ἀλεξιφάρμακα. Παρ' Ἄλδῳ, 1501.

185. Τὰ Διοσκορίδου παραβληθέντα πάντα ·σπουδαίως καὶ μετ' ἐπιμελείας οὐ τυχούσης πρὸς τοὺς ἀντιγράφους. Παύλου Αἰγινήτου ἰάτρου ἀρίστου βιβλία ἕπτα ἐπιμελῶς πρὸς τοὺς ἀντιγράφους παλαιοτάτους παραβληθέντα. Ἐν ἀρχῇ ἑκάστου τῶν βιβλίων δείκνυνται τὰ ἐν ἐκείνῳ περιεχόμενα. Παρὰ τῷ Ἄλδῳ καὶ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἀσουλανῷ, 1528.

186. Ἀετίου Ἀμιδήνου βιβλίων ἰατρικῶν τόμος α', τουτέστι βιβλία ὄκτω τὰ πρῶτα, ὧν ὁ μὲν πρῶτος κατὰ πόλλα διορθωθεὶς συμβολῇ τῶν παλαιογράφων. Παρ' Ἄλδῳ τῷ Μανουτίῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1534.

187. Διοσκορίδης ἄλλος μετὰ ῥωμαϊκῆς μεταφράσεως.

181. **In-folio. — N° 15135 de Hain.**

182. **In-folio. — N° 15 de Renouard.**

183. **In-folio. — N° 1 de Renouard. On le trouve souvent relié avec le volume précédent.**

184. **In-folio. — N° 6257 de Hain et 4 de Renouard. Il faut lire 1499 au lieu de 1501.**

185. **In-4°. — N° 5 de Renouard. Il faut lire 1518 au lieu de 1528.**

186. **In-fol. — N° 8 de Renouard.**

187. **In-fol. — Hoffmann, II, 112.**

Τυπωθεὶς ἐν τῇ Κολονίᾳ, ἔτει ἀπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐνσαρκώσεως 1529.

188. Ἀθηναίου δειπνοσοφιστοῦ πόνημα τοῖς παλαιγράφοις συμβληθέν. Παρὰ τῷ Ἄλδῳ τυπωθὲν, 1514.

189. Τὰ τοῦ Ἱπποκράτους ἅπαντα συμβολῇ τῶν παλαιογράφων διορθωθέντα οὐκ ἀμελῶς. Ἐτυπώθη δ' Ἐνετίησι, παρὰ Ἄλδῳ, ἔτει ἀπὸ παρθενοτοκίας 1526.

190. Γαληνοῦ ἅπαντα. Γαληνοῦ τόμος πρῶτος, ἐν ᾧ μὲν τὰ ἀπὸ τοῦ περὶ κράσεων πρώτου μέχρι τοῦ περὶ κυομένων διαπλάσεως παραβολῇ τῶν ἀντιγράφων καὶ παλαίων διορθωθέντα · ἔτι δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπου σώματι μορίων μέχρι τοῦ τέλους. Τοῦ αὐτοῦ τόμος δεύτερος, ἐν ᾧ τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ α' περὶ ἁπλῶν φαρμάκων κράσεως μέχρι τῆς τοῦ ε' μεσότητος διορθωθέντα · ἔτι δ' ἐν τῷ αὐτῷ δευτέρῳ τόμῳ τὰ ἀπὸ πρώτου μέρους ἐσχάτης περὶ φαρμάκων συνθέσεως τῶν κατὰ τόπους μέχρι τοῦ ς'. Τοῦ αὐτοῦ τόμος τρίτος, ἐν ᾧ τὸ περὶ σφυγμῶν βιβλίον διορθωθέν · ἔτι δὲ ἀπὸ γ' τῶν περὶ συμπτωμάτων μεχρὶ τοῦ περὶ τρόμου καὶ παλμοῦ · ἔτι ἀπὸ τοῦ περὶ κρίσεων α' μέχρι περὶ προγινώσκειν · ἔτι δὲ τέχνη ἰατρικὴ ἣ τελευταῖα τοῦ γ'. Τοῦ αὐτοῦ τόμος τέταρτος, ἐν ᾧ μὲν ἀπὸ πρώτου θεραπευτικῆς μεθόδου μέχρι τέλους τῆς αὐτῆς τῇ τῶν ἀντιγραφῶν σπουδαίᾳ συμβολῇ διορθωθέντα · ἔτι δὲ τὰ ἀπὸ β' περὶ ὑγιείνων μέχρι τέλους τοῦ γ'. Τοῦ αὐτοῦ τόμος πέμπτος, ἐν ᾧ μὲν τὰ ἀπὸ α' ὑπομνήματος περὶ διαίτης ὀξέων νοσημάτων ἕως τοῦ τῶν προγνωστικῶν τέλους διορθωθέντα παραβολῇ τῶν παλαιογράφων. Πάντα δὲ ταύτα τοῦ Γαληνοῦ ἐτυπώθη ἐν Ἐνετίαις, παρὰ τῷ Ἄλδῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1525.

191. Ἰωάννου τοῦ γραμματικοῦ ὑπόμνημα εἰς τὰ περὶ

188. In-fol. — N° 5 de Renouard.
189. In-fol. — N° 2 de Renouard.
190. In-fol. — N° 3 de Renouard.
191. In-fol. — Hoffmann, II, 584, 4.

φυσικῆς ἀκροάσεως τέσσαρα πρῶτα βιβλία. Ἐν Ἐνετίαις, παρὰ Βαρτολομαίῳ Ζανέττῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1535.

192. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ὕστερα ἀναλυτικὰ Ἀριστοτέλους ὑπόμνημα· ἀνωνύμου εἰς τὰ αὐτά. Εὐστρατίου εἰς τὰ αὐτά. Ἐτυπώθη δὲ ταῦτ' ἐν Ἐνετίαις, παρὰ κληρονόμοις Ἄλδου Ῥωμαίου, ἔτει ἀπὸ παρθενοτοχίας 1534.

193. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς Ἀριστοτέλους. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισίεως εἰς τὰ μετεωρολογικά. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μίξεως. Ἐνετίησι, παρ' Ἄλδῳ, ἔτει δὲ 1527.

194. Ἀριστοτέλους ὄργανον. Ἐντυπωθὲν ἐν Ἐνετίαις, παρὰ Ἄλδῳ τῷ Μανουτίῳ Ῥωμαίῳ, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γενέσεως 1495.

195. Τοῦ αὐτοῦ ἠθικῶν Νιχομαχείων βιβλία ι'. Τοῦ αὐτοῦ πολιτικῶν βιβλία η'. Τοῦ αὐτοῦ οἰκονομικῶν βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ μεγάλων ἠθικῶν βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ ἠθικῶν Εὐδημείων βιβλία η'.

196. Ἀριστοτέλους βίος ἐκ τῶν Λαερτίου. Τοῦ αὐτοῦ βίος κατὰ Φιλόπονον. Θεοφράστου βίος ἐκ τῶν Λαερτίου. Γαληνοῦ περὶ φιλοσόφου ἱστορίας. Ἀριστοτέλους φυσικῆς ἀκροάσεως βιβλία η'. Περὶ οὐρανοῦ βιβλία τέτταρα. Περὶ κόσμου πρὸς Ἀλέξανδρον βιβλίον ἕν. Φίλωνος Ἰουδαίου περὶ κόσμου βιβλίον ἕν. Θεοφράστου περὶ πυρὸς βιβλίον ἕν. Περὶ σημείων ὑδάτων καὶ πνευμάτων ἀνωνύμου. Θεοφράστου περὶ λίθων βιβλίον ἕν.

197. Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἱστορίας βιβλία θ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων μορίων βιβλία δ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων

192. In-fol. — N° 10 de Renouard.
193. In-fol. — N° 7 de Renouard.
194. In-fol. — N° 1657 de Hain; n° 5 de Renouard. Premier volume de l'édition d'Aristote, 1495-1498.
195. In-fol. — N° 1657 de Hain; n° 1 de Renouard. C'est le cinquième et dernier volume d'Aristote, publié en 1498.
196. In-fol. — N° 1657 de Hain; n° 1 de Renouard. Second volume des œuvres d'Aristote, publié en 1497.
197. In-fol. — N° 1657 de Hain; n° 2 de Renouard. Troisième volume, publié aussi en 1497, et non 1503.

πορείας βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ψυχῆς βιϐλία γ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητοῦ βιϐλίον α'. Περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν βιϐλίον α'. Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως βιϐλίον α'. Περὶ ἐνυπνίων βιϐλίον α'. Περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων κινήσεως βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων γενέσεως βιϐλία ε'. Περὶ μακροϐιότητος καὶ βραχυϐιότητος βιϐλίον α'. Περὶ νεότητος καὶ γήρας καὶ ἀναπνοῆς καὶ ζωῆς καὶ θανάτου γ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ πνεύματος βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ χρωμάτων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ φυσιογνωμικῶν βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ Ξενοφάνους καὶ Ζήνωνος καὶ Γοργίου δογμάτων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀτόμων γραμμῶν βιϐλίον α'. Θεοφράστου περὶ ἰχθύων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἰλίγγων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ κόπων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὀσμῶν βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἱδρώτων βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ζώων ἱστορίας τὸ κ'. Τὰ πάντα ἐκ τῆς Ἄλδου ἐκτυπώσεως γενομένης ἔτει ἀπὸ τῆς παρθενοτοκίας 1503.

198. Θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίας βιϐλία ι'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ φύτων αἰτίων βιϐλία ς'. Ἀριστοτέλους προϐλημάτων τμήματα λη'. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισίεως προϐλημάτων βιϐλία δύο. Ἀριστοτέλους μηχανικῶν βιϐλίον α'. Τοῦ αὐτοῦ μετὰ τὰ φυσικὰ βιϐλία ιδ'. Θεοφράστου τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ βιϐλίον α'. Ἐντυπωθέντα παρὰ τῷ αὐτῷ, καὶ τῷ προειρημένῳ ἔτει.

199. Ἀριστυτέλους περὶ ζώων γενέσεως μετὰ τῆς τοῦ Φιλοπόνου ἐξηγήσεως βιϐλία πέντε. Ἐτυπώθη δ' ἐν Ἐνετίαις, παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Ἀντονίῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ἔτει 1526.

200. Σιμπλικίου ὑπομνήματα εἰς τέσσαρα βιϐλία Ἀρι-

198. In-fol. — N° 1657 de Hain; n° 3 de Renouard. Quatrième volume, publié la même année que le précédent.

199. In-fol. — Hoffmann, II, 584, 7.

200. In-fol. — N° 1 de Renouard.

στοτέλους περὶ οὐρανοῦ, μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ αὐτοῦ κατὰ πόλλα διορθωθὲν τῇ τῶν ἀντιγράφων συμβολῇ. Ἐτυπώθη δὲ ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ τῷ Ῥωμαίῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1526.

201. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισίεως φυσικὰ, περὶ ψυχῆς, ἠθικά. Μετάφρασις ἐκ τῶν Δαμασίου εἰς τὸ πρῶτον περὶ οὐρανοῦ βιβλίον. Ἐπιτομὴ σχολικὴ εἰς τὸ πρῶτον καὶ ὄγδοον περὶ φυσικῆς. Θεοφράστου περὶ αἰσθήσεως βιβλίον. Πρισκυάνου Λύδου μετάφρασις τῶν Θεοφράστου περὶ αἰσθήσεως καὶ φαντασίας. Πάντα διορθωθέντα τῇ παραβολῇ τῶν παλαιογράφων. Ἐτυπώθη δὲ παρὰ Βαρτολομαίῳ Ζανέττῳ, ἐν Ἐνετίαις, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1536.

202. Παυσανίας. Τυπωθεὶς ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ τῷ Ῥωμαίῳ, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γενέσεως 1516.

203. Στράβων περὶ γεωγραφίας. Ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ τῷ Ῥωμαίῳ καὶ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἀσουλανῷ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1516.

204. Θουκυδίδης. Ἐντυπωθεὶς Ἐνετίῃσι, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γενέσεως 1502. Ἰωάννου τοῦ Στοβαίου ἐκλογαὶ ἀποφθεγμάτων, μετὰ ῥωμαικῆς ἑρμηνείας Κονράδου ἰατροῦ Τιγουρίνου. Τυπωθεῖσαι ἐν Τιγούρῳ, ἔτει ἀπὸ θεοτοκίας 1543.

205. Ἡροδότου λόγοι ἔννεα οἵπερ ἐπικαλοῦνται μοῦσαι. Ἐν Βασιλέᾳ, παρ' Ἑρβαγίῳ.

206. Ἐπιστολαὶ Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Λιβανίου τοῦ σοφιστοῦ, Χίωνος τοῦ Πλατωνικοῦ, Αἰσχίνου καὶ Ἰσοκράτους τῶν ῥητόρων, Φαλαρίδος τοῦ Τυράννου, Βρούτου Ῥωμαίου, Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως, Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου. Ἅπαντα ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1501.

201. In-fol. — Hoffmann, I, 108.
202. In-fol. — N° 6 de Renouard.
203. In-fol. — N° 10 de Renouard.
204. In-fol. — N° 4 de Renouard. Hoffmann, III, 631.
205. In-fol. — Édition de 1541; Hoffmann, II, 369-70.
206. In-4°. — N° 6659 de Hain; n° 1 de Renouard. Il faut lire 1499 au lieu de 1501.

207. Δημοσθένους λόγοι δύο καὶ ἑξήκοντα. Λιβανίου σοφιστοῦ ὑπόθεσις εἰς τοὺς αὐτοῦ λόγους. Βίος Δημοσθένους κατ' αὐτὸν Λιβάνιον. Βίος Δημοσθένους κατὰ Πλούταρχον. Πάντα ὅμως καὶ ἐκ τῆς τοῦ Ἄλδου ἐντυπόσεως, ἔτει δὲ 1503.

208. Ἀῤῥιανοῦ περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως. Ἐνετίῃσι, παρὰ Βαρτολομαίῳ τῷ Ζανέττῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1536.

209. Ἀῤῥιανοῦ Ἐπίκτητος. Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἔτει 1535.

210. Πλουτάρχου Χεῤῥωνέως περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις φυσικῶν δογμάτων ἐπιτομῆς βιβλία πέντε. Ἐν Γερμανίᾳ. Πορφυρίου εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας ἐξήγησις, κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. Ἐν τῇ τῶν Παῤῥησίων, ἔτει 1543.

211. Εὐκλείδου στοιχείων βιβλία ιε', ἐκ τῶν Θέωνος συνουσίων. Εἰς τοῦ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἐξηγημάτων Πρόκλου βιβλία δ'. Ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ, παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Ἑρβαγίῳ, ἔτει 1533.

212. Ἡσυχίου λεξικόν. Ἐκ τῆς Ἄλδου τοῦ Ῥωμαίου ἐκτυπώσεως, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1513.

213. Μέγα καὶ πανὺ ὠφέλιμον Γαρίνου Φαβωρίνου, Νουκαιρίας ἐπισκόπου, λεξικὸν ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων βιβλίων, κατὰ στοιχεῖον. Ἐτυπώθη ἐν Ῥώμῃ, ἀναλώμασι μὲν τοῖς αὐτοῦ, πόνῳ δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει Ζαχαρίου Καλλιεργίου τοῦ Κρητὸς, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως χιλιοστῷ πεντεκοσιοστῷ τε καὶ εἰκοστῷ τρίτῳ.

214. Ἀριστοφάνους κωμῳδίαι ἕννεα μετ' ἐξηγήσεως. Ἐτυπώθη δὲ ἐν Ἐνετίαις, παρὰ τῷ Ἄλδῳ, ἔτει 1502.

207. In-fol. — N° 6 de Renouard. Il faut lire 1504 au lieu de 1503.
208. In-8°. — Hoffmann, I, 398, 2. Il faut lire 1535 au lieu de 1536.
209. In-8°. — Ibid., 1.
210. In-4°. — C'est l'édition de Bâle, Hervagius, 1531 (Hoffmann, III, 361, 33). A la suite se trouve l'édition du Commentaire de Porphyre sur les Catégories d'Aristote, Paris, Jacques Bogard, in-4° (et non in-8°); Hoffmann, III, 462, 8.
211. In-fol. — Hoffmann, II, 165.
212. In-fol. — N° 4 de Renouard. Il faut lire 1514 au lieu de 1513.
213. In-fol. — Hoffmann, III, 317.
214. In-fol. — N° 3 de Renouard. Il faut lire 1498 au lieu de 1502.

215. Ἀριστοφάνους κωμῳδίαι ἕνδεκα ἀνεῦ ἐξηγήσεως. Ἐτυπωθήσαν ἐν Βασιλείᾳ, ἀπὸ Ἰωάννου τοῦ Κράτανδρος καὶ Ἰωάννου τοῦ Βεβελίου, ἔτει ἀπὸ παρθενομήτερος 1532.

216. Ἐτυμολογικὸν μέγα κατὰ ἀλφάβητον. Ἐντυπωθὲν ἐν Ἐνετίαις, ἀναλώμασι Νικολάου Βλαστοῦ τοῦ Κρητὸς, πόνῳ Ζαχαρίου Καλλιέργου, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ ἐννάτῳ.

217. Ἀῤῥιανοῦ περίπλους Εὐξίνου πόντου. Τοῦ αὐτοῦ περίπλους Λιβύης. Πλουτάρχου περὶ ποταμῶν καὶ ὀρῶν. Ἐπιτομὴ τῶν τοῦ Στράβωνος γεωγραφικῶν. Ἐν Βασιλέᾳ, παρὰ τῷ Φροβενίῳ, ἔτει 1533.

218. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ, περὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἔπη δι' ὧν παροξύνει λεληθότως ἡμᾶς πρὸς τὸν ἐν Χριστῷ βίον, μετὰ ῥωμαικῆς ἑρμηνείας. Ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως 1504.

219. Κλεομήδους κυκλικὴ θεωρία εἰς βιβλία δύο. Ἐν Λευκετίᾳ, ἔτει 1539.

220. Συμπλικίου ἐξήγησις εἰς τὸ τοῦ Ἐπικτήτου ἐγχειρίδιον. Ἐν Ἐνετίαις, παρὰ Ἰωάννῃ Ἀντονίῳ, ἔτει 1526.

221. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἐπισκόπου Κύρου, περὶ τῶν προφητῶν, πῶς ἐκοιμήθησαν καί που κεῖνται, μετὰ τῆς ῥωμαικῆς ἑρμηνείας. Ἐν Βασιλέᾳ, παρὰ Κρατάνδρῳ, ἔτει 1529.

222. Νικάνδρου θηριακά. Τοῦ αὐτοῦ ἀλεξιφάρμακα. Ἑρμηνεία τοῦ ἀνωνύμου συγγραφέως εἰς θηρίακα. Σχόλια διαφόρων συγγραφέων εἰς ἀλεξιφάρμακα. Ἐτυπώθησαν δ' ἐν Κολονίᾳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας 1530.

215. In-4°. — Hoffmann, I, 267.
216. In-fol. — N° 6691 de Hain.
217. In-4°. — Hoffmann, I, 400, 6.
218. In-4°. — N° 4 de Renouard.
219. In-4°. — Hoffmann, I, 507.
220. In-4°. — Hoffmann, II, 134. Il faut lire 1528 au lieu de 1526.
221. In-4°. — Hoffmann, II, 151, 2.
222. In-4°. — Hoffmann, III, 118.

223. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ τοῦ ὅτι πολλοῦ μὲν ἀξιόματος δύσκολον δὲ ἐπισκοτιεῖν διάλογοι ἕξ. Ἐν Βασιλέᾳ, 1525.

224. Οὐλπιανοῦ ῥήτορος προλεγόμενα εἴς τε τοὺς Ὀλυνθιακοὺς καὶ Φιλιππικοὺς Δημοσθένους λόγους. Ἐξήγησις ἀναγκαιοτάτη εἰς δεκατρεῖς τοῦ Δημοσθένους λόγους. Ἐν Ἐνετίαις, παρ' Ἄλδῳ, ἔτει 1503.

225. Δαβὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος, μετ' ἑρμηνείας.

226. Ἡ καινὴ διαθηκή. Ἐν Λευκετίᾳ τῶν Παρησίων, παρὰ Σίμωνι τῷ Κολιναίῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας ͵αφλδ'.

227. Δίωνος περὶ ἀπιστίας, μετ' ἑρμηνείας. Πλουτάρχου ὅτι δίδακτον ἡ ἀρετή.

228. Τοῦ ὁσίου Μάρκου περὶ νόμου πνευματικοῦ κεφάλαια. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι κεφάλαια.

229. Ἀρτεμιδώρου ὀνειροκριτικῶν βιβλία πέντε. Περὶ ἐνυπνίων Συνεσίου, ὥς λέγουσιν. Παρ' Ἄλδῳ, 1518.

230. Αἰσώπου μιθοποίου βίος Μαξίμῳ τῷ Πλανούδῃ συγγραφείς. Αἰσώπου μίθοι μετ' ἑρμηνείας.

231. Γεωπονικά. Ἀριστοτέλους βιβλία δύο περὶ φυτῶν. Ἐτυπώθη δὲ ἐν Βασιλέᾳ, ἀναλώμασι Ῥοβέρτου τοῦ Χειρινοῦ, ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ ἐνσαρκόσεως ͵αφλθ'.

232. Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων ἀρχαίοις συντεθειμένων σοφοῖς ἐπὶ διαφόροις ὑποθέσεσιν. Παρ' Ἄλδῳ, 1503.

223. In-8°. — Hoffmann, II, 515, 1.

224. In-fol. — N° 4 de Renouard.

225. Sans doute l'édition de Venise, par Alexandre de Candace, 1486, in-4°. (Brunet, *Manuel*, 5° éd., IV, 929-30.)

226. In-8°. — Voyez, sur cette édition, les Prolégomènes de M. C. R. Gregory au *Novum Testamentum, græce* de C. Tischendorf (Leipzig, 1884, in-8°), p. 211.

227. C'est l'édition de Nuremberg, Jo. Petreius, 1531, in-8° (Hoffmann, II, 58, 1).

228. Sans doute l'édition de 1531, in-8°, Haganoæ, in officina Joannis Secerii.

229. In-8°. — N° 7 de Renouard.

230. In-4°. — N° 265 de Hain ; édition de Milan, 1480.

231. In-8°. — Hoffmann, I, 308, 7.

232-233. In-8°. — N° 7 de Renouard.

233. Ἡ αὐτὴ πάλιν Ἀνθολογία, παρὰ τῷ αὐτῷ καὶ ἔτει τῷ αὐτῷ.

234. Γαληνοῦ περὶ τῶν καθ' Ὑποκράτην στοιχείων βιϐλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀρίστης κατασκευῆς τοῦ σώματος ἡμῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ οὔρων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ εὐχυμίας καὶ κακοχυμίας.

235. Διονυσίου οἰκουμένης περιήγησις. Συμέωνος Μαγίστρου Ἀντιοχείας τοῦ Σηθὶ σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον περὶ τροφῶν δυνάμεως.

236. Γαληνοῦ πρῶτον περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ παρ' Ἱπποκράτους κώματος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀντεμϐαλλομένων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων βιϐλία θ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μυῶν κινήσεως βιϐλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ περὶ χρείας μωρίων βιϐλία ζ'. Ἱπποκράτους περὶ φαρμάκων βιϐλίον. Γαληνοῦ περὶ ὀστῶν.

234. Sans doute l'édition de 1530, in-8°, Paris, G. Morrhius (Hoffmann, II, 256).

235. Peut-être l'édition de Denys le Periégète, Bâle, 1523, in-8° (Hoffmann, II, 102); et à la suite l'édition de Siméon Seth, Bâle, 1538, in-8° (Hoffmann, III, 587).

236. Sans doute l'édition de Bâle, 1544, in-4° (Hoffmann, II, 256).

Βιβλία διάφορα παραλιφθέντα ἐν τῇ τῶν προτέρων καταγραφῇ τῶν γεγραμμένων.

237. Θεοφίλου περὶ διαχωρημάτων.

238. Εὐδοξίας τῆς ἀδελφῆς τῆς Κυραζοής γυναικὸς Ὁμηροκέντρου.

239. Χριστοφόρου τοῦ Κοντελέοντος περὶ ἀθανασίας ψυχῆς.

240. Σύνοψις περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ἀνωνύμου.

241. Συμεὼν Βεστοῦ Ὠσὴθ σύνοψις καὶ ἀπάντισμα φυσικῶν τῶν φιλοσόφων διδαγμάτων.

242. Γεωργίου Γεμιστοῦ περὶ ἀρετῶν. Τίνα ἐκ τῶν ὑπομνημάτων Ξενοφῶντος ῥήτορος. Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς, καὶ ἐξ ὅσων συνίσταται μελέτη τῆς λάλου.

243. Ἐπιστολαί τινες Βησαρίωνος τοῦ καρδηνάλου.

244. Ἰωάννου Ἀργυροπούλου λύσις ἀποριῶν καὶ ζητημάτων τινῶν, ἅπερ ἐξήτησέ τις τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ φιλοσόφων καὶ ἰατρῶν.

245. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισίεως ἐκ τοῦ α' βιβλίου τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ προβλημάτων. Τοῦ Ἀριστοτέλους σχόλιον ἐν διαλόγῳ περὶ τοῦ εἰ πάντα γίνοιτο καθ' εἱμαρμένην ἀναιρεῖσθαι τὸ δύνατόν τε καὶ ἐνδεχόμενον.

246. Ἰωάννου τοῦ φιλοσόφων πρώτου τοῦ Ἰταλοῦ εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους ἔκδοσις ἐπίτομος.

237. Cf. n° 80.

238 et 249. Clermont, 378; Meermann, 334; Th. Phillipps, 1601; avec note de Cl. Naulot.

239. Clermont, 271; Meermann, 293; Th. Phillipps, 2381; avec note de Cl. Naulot.

241, 250, 245 et 246. Clermont, 270; Meermann, 260; Th. Phillipps, 1558; avec note de Cl. Naulot.

242 et 248. Clermont, 158; Meermann, 143; Th. Phillipps, 1478; avec note de Cl. Naulot.

243. Clermont, 387; Meermann, 349; Th. Phillipps, 1610. Au fol. 1 : Ταύτην ἀνέγνωκε Ναυλὼτ ὁ Κοιλαδεύς, ἔτει Χριστοῦ ͵αφογ', 1573. A la fin, autre note comme dans le ms. 1407 (voy. plus haut, n° 20).

247. Ἀλβῖνος περὶ τάξεως τῶν βιβλίων τοῦ Πλάτωνος.

248. Βασιλείου βασιλέως Ῥωμαίων κεφάλαια παραινετικὰ, πρὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Λέοντα φιλόσοφον ἑξηκονταπέντε.

249. Θεόγνιδος γνῶμαι.

250. Ἀναστασίου τοῦ Συναΐτου περὶ μήκους καὶ βραχύτητος ζωῆς καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνηδίων θανάτων.

251. Φυσιόλογος.

252. Τὸ πρὸς Κωνσταντίνον περὶ διαίτης. Περὶ τοῦ τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι φιλεῖν ἐπιτίθεσθαι. Περὶ μέθης. Περὶ ἐξένηψε Νῶε. Περὶ γιγάντων. Ὅτι ἄτρεπτον τὸ θεῖον. Περὶ συγχύσεως διαλέκτων. Περὶ ἀποικίας. Περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων πραγμάτων κληρονόμος. Περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδεύματα συνόδου. Περὶ φυγάδων. Περὶ τοῦ θεοπέμπτους εἶναι τοὺς ὀνείρους. Περὶ μοναρχίας. Περὶ περιτομῆς. Περὶ ζώων τῶν εἰς θυσίας καὶ τινὰ τῶν θυσιῶν εἴδη. Περὶ θυόντων. Περὶ φθορᾶς. Περὶ ὑπογαμίου. Περὶ ἀνδροφονίας. Περὶ ἐπιτιθεμένων. Περὶ ἀκουσίου φόνου. Περὶ τοῦ μὴ ἀναισχυντεῖν γυναῖκας. Περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν. Περὶ ἀρῶν. Περὶ ἀφθαρσίας κόσμου. Εἰς Φλάκκον. Περὶ ἀρετῶν καὶ περὶ πρεσβείας πρὸς Γάϊον.

ERRATA. — Note 37, *lisez :* 37-38. Clermont, 368, etc., et supprimez les notes 38 et 39. — Note 84, à supprimer. — Note 86-87, *lisez :* 86. Clermont, 329; Meermann, 214; Th. Phillipps, 1524. — Note 87. Clermont, 330; Meermann, 229 (1); Th. Phillipps, 1534. — Note 109. Montpellier, École de médecine, ms. 127. Copié par Val. Albini, 1543.

Au moment où paraissait la première partie de ce *Catalogue* dans la première livraison de 1885 de la *Bibliothèque,* M. le professeur Richard Fœrster, de Kiel, publiait dans le *Rheinisches Museum für Philologie* (1885), t. XL, p. 453-461, un intéressant article sur le même sujet : *Die griechischen Handschriften von Guillaume Pellicier.*

Enfin M. L. Delisle veut bien me communiquer un document curieux pour l'histoire de la bibliothèque de l'oncle de Guillaume Pelicier, Guillaume VII, Pelicier, évêque de Maguelonne (1498-1529). C'est une note écrite par ce prélat bibliophile à la fin d'un exemplaire de l'édition de Martial, achevée d'imprimer à Milan, le 20 septembre 1490, par Ulric Scinzenzeler (Bibliothèque nationale, Réserve, g. Yc. 541) :

« Hoc volumen diversorum librorum emi ego Guilhermus Pellicerii, canonicus et episcopus Magualonensis de spoliis domini Marii Morinelli, quondam sacerdotis et concanonici nostri Magualonensis a fratre suo Guilhermo Morinelli, mercatore Montis Pessulani, precio triginta librarum turonensium, cum aliis libris numero triginta quinque vel ultra.

« Anno Domini millesimo quingentesimo quinto, aprilis decima die. Ita est.

« *G. episcopus Magualonensis.* »

APPENDICE.

LETTRES DE GUILLAUME PELICIER

A L'ÉVÊQUE DE TULLE, PIERRE DUCHATEL, GARDE DE LA LIBRAIRIE DU ROI.

(1540-1542.)

Les six lettres publiées ici sont tirées du registre des lettres de Guillaume Pelicier, aujourd'hui conservé aux Archives du ministère des Affaires étrangères (Venise, tome II). Toutes, sauf la dernière, ont trait à l'acquisition des manuscrits grecs d'Antoine Éparque et donnent de nombreux détails sur cette négociation si habilement menée par Pelicier, et sur le profit que l'on pouvait retirer, pour l'accroissement de la Bibliothèque du roi, de la connaissance qu'avait ce « gentilhomme grec » des bibliothèques des monastères d'Orient. Pelicier y fait part aussi à Pierre Duchâtel de ses recherches, dans les différentes bibliothèques de Venise, surtout à S.-Antonio-in-Castello, et dans les villes voisines, pour copier ou recouvrer d'anciens exemplaires, et ses lettres montrent que Duchâtel n'apportait pas moins de zèle que lui à enrichir la bibliothèque de Fontainebleau.

La dernière lettre annonce à l'évêque de Tulle l'envoi des manuscrits de Francesco d'Asola et la prochaine arrivée de celui-ci en France; ce devait être la dernière et la plus importante acquisition pour la Bibliothèque du roi faite par Pelicier à Venise.

I.

A Monsr de Thulles, du xe juillet [1540][1].

Monsr, il y a assez longtemps que j'ay receu vostre lettre du VIIIe may à laquelle avoys tousjours différé vous faire responce jusques

1. Archives des affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 4 v°-5.

à ce que eussions recouvert les mil escuz contenuz en icelle pour nous faire tenyr icy, ce que avons faict en très bon payement, dont de ma part vous remercye grandement, lesquelz ay incontinent deslivrés ez mains du gentilhomme grec[1] à qui il a pleu au Roy user de sa liberallité et magnanimité. Lequel m'a pareillement faict apporter à mon logeis toute la reste dez livres contenuz au cathalogue que je vous ay envoyé et davantaige, car je treuve beaulcoup de volumes n'ayant que une intitulation seullement où il y en a plusieurs aultres inserez dedans, ainsi que vous pourrez mieulx veoir et refferer à Sa Majesté. Et si a ledict gentilhomme très grant voulloir mectre à execution sa deliberation et offre qu'il a faicte d'en recouvrer encores d'aultres toutesfoys et quantes qu'il plaira au Roy. Mais pour ce faire plus aisement, et pour avoir plus de faveur et credict, luy seroit besoing avoir expresse commission de Sa Majesté et en oultre que, ne pouvant vacquer pour tous les lieux où il sçayt qu'il s'en pourra recouvrer, peust soubz ladicte commission commectre aultres personnaiges qu'il verra estre idoynes et suffisans pour ce faire. Et pour ce que la plus grant part desdicts livres se doibvent recouvrer dez pays du Grant Seigneur, où il en sçayt nommement grant quantité comme verrez par les memoyres que je vous envoye presentement, affin que plus seurement et avecques plus grant apport il puysse en cherchant peregriner et recouvrer lesdictz livres, desireroyt grandement qu'il pleust à Sa Majesté escripre à son ambassadeur, qui est à Constantinople[2], qu'il impetrast ung saufconduict du Grant Seigneur pour ce faire. Et ce faisant, je vous ose bien dire qu'il sera moyen d'enrichir la librairie de Sa Majesté d'aussi bons livres et à moings de fraiz que à l'aventure sçavoyent faire d'aultres avecques plus grosse despence. Je suys bien asseuré que, d'aultant que avez faict le plus

1. Il s'agit ici d'Antoine Éparque, né vers 1492, à Corfou, et qui vivait encore en 1570. Réfugié de bonne heure à Venise, il y faisait le commerce des manuscrits en grand et ce fut surtout lui qui approvisionna dans ce temps le marché italien en manuscrits grecs originaux, tirés des monastères du Levant. Cf. Graux, *Essai sur les origines du fonds grec de l'Escurial* (Paris, 1880, in-8°), p. 110 ss., et la note 4 de la p. 111. Sur Éparque, on peut consulter les articles de Mich. A. Moustoxydis, dans la Πανδώρα, 1867, n°s 407, 409, 410 et 412, réimprimés dans les *Analectes* du même auteur (Corfou, 1872, in-8°), p. 45-83, et surtout E. Legrand, *Bibliographie hellénique*, 1885, t. I, p. ccx-ccxxvii.

2. Antoine Rinçon; voyez la lettre que lui adressa G. Pelicier à ce sujet le 1er septembre 1540, publiée par MM. L. Delisle, *Cabinet des manuscrits*, I, 156, et Germain, *la Renaissance à Montpellier* (*Mémoires de la Société archéologique de Montpellier*, t. VI, 1870-76, in-4°, p. 17-18).

fort, c'est de avoir faict recouvrer si bonne somme d'argent, ne larrez ceste entreprinse imperfaite et, pour ce que ledict gentilhomme vous en escript, ne m'estanderay vous faire plus longue lettre.

Bien vous diray que incontinent aprez le partement de ceste ville de feu mons[r] Fondulus[1] vint à moy ung nommé Demetrio Zeno[2], lequel me dist que ledict s[r] Fondulus luy avoyt donné charge d'aller chercher des livres grecz, qu'il disoyt sçavoir estre à Lezante, Courfou et aultres lieux circonvoysins, pour Sa Majesté, auquel feis responce qu'il se debvoyt tenyr pour tout asseurer de la promesse que luy avoyt faicte icelluy Fondulus, car avoyt charge de Sa Majesté de ce faire; lequel ayant acomply sesdicts voyaiges s'en est retourné avecques quarante pieces de livres, et, sçachant que ledict Fondulus estoyt deceddé, s'est rendu à moy pour me pryer donner ordre à son affaire, comme à celluy qui a charge generalle des affaires de Sa Majesté par deçà. Il m'a semblé que povoys adresser mieulx ce dict affaire que à vostre reverence, laquelle verré mieulx ce que sera pour servyr au Roy que tout aultre. Il y a aulcuns livres qui sont *idem numero* que ceulx qui se tiennent au cathalogue de ceulx qui ont esté presentez par M. Eparcho, comme bien verez par celluy que je vous envoye de ceulx dudict Zeno, mais vous jugerez trop mieulx si ung tel tresor se doibt estimer riche pour n'avoir que une seulle pierre precieuse de chacune espece, et certes il y a grant difference le plus souvent de volume à volume de ung mesme livre. Ilz ne sont pas pour couster si cherement que ont faict les aultres, mais a prys raisonnable. Je vous prye me faire faire responce de ce qu'il plaira au Roy et à vous en estre faict, car en cella et toute aultre chose je mectré peyne vous obeyr d'aussi bon cueur, que je me recommande, etc.

II.

A mons[r] de Thulles, du xxij[e] juillet XL[3].

Monsr, par les dernières lettres que vous ay escriptes, du xe de ce

1. Jérôme Fondule; dès 1521, il procurait des manuscrits grecs à François Ier (voyez Boivin, cité dans le *Cabinet des mss.*, I, 151-152). Fondule mourut à Paris, le 12 mars 1540.

2. Demetrios Zenos, de Zante. Voyez E. Legrand, *op. cit.*, t. I, p. 179-180.

3. Archives des Affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 10 v°-11.

moys, vous ay faict entendre comme avoys receu les mil escuz et baillez à mess[r] Eparcho, qui pareillement m'a deslivrés les livres contenuz au memoyre que je vous en ay envoyé et davantaige, et aussy la responce qu'il m'a faicte pour en aller chercher, desquelz vous mande presentement ung petit inventaire pour vous faire aparoir qu'il ne est si despourveu de telle faculté qu'il soyt pour aller chercher à l'aventure, dont ne vous en feray aulcune repeticion seullement vous pryeray nous y faire responce le plus tost qu'il sera possible, et ensemble de ce que auray à faire avecques mess[e] Demetrio Zeno, duquel vous ay semblablement escript et mandé l'inventaire, qui avoyt en charge de feu mons[r] Fondulus, d'aller trouver des livres grecz, car il me recherche fort de luy donner resolucion de la voullenté du Roy.

Je ne faulx, oultre tous les livres qui se peulvent avoir pour argent, à faire escripre les aultres que puys recouvrer par le moyen de mes amys des meilleures librairies de ceste ville, et pour ce faire je tiens ordinairement à gros gaiges et despences quatre escripvains grecz, de sorte que j'espere avecques le temps en faire amas d'aussi bons et rares que à l'aventure se pourroyent trouver en plusieurs aultres lieux. Et si suys tous les jours aprez pour me informer où l'on en pourra recouvrer de singulliers, dont entre aultres ung mien amy, qui se tient à Raguse, nommé mess[e] Nicolao Pretreo [1], fort docte en lettres grecques, lequel, pour la grant cognoiscence et amytié que de longue main est entre nous deux, mesmement du temps que estoys à Romme, m'a escript depuys peu de jours qu'il en faira toute dilligence et selon qu'il en trouvera me le fera sçavoir.

Pareillement passant par icy, ung prieur de couvent des Chartreulx [2], qui demeure en Calabre, voysin de la *Magna Grecia*, m'est venu veoir pour la bonne congnoissence que par avant avions ensemble, lequel jadiz à Romme, avec ledict mess[e] Nicolao Petreo, qui a aprins son grec audict pays, m'avoyt asseuré que audict pays s'en pourroyt recouvrer d'aussi rares et en aussi grant habondance que en quelque aultre pays que ce fust, me offrant faire son debvoir de recouvrer, qu'il m'a promys. Et si m'a dict davantaige que entre aultres il y a

1. Nicolas Petros était de Corfou; il a publié divers ouvrages. Voyez E. Legrand, *Bibliographie hellénique*, Paris, 1885, t. I, p. 183-187.

2. En marge : « Nota qu'il fut baillé audict prieur chartreux une monstre des heures d'orologe pour presenter audict gentilhomme, laquelle fut achaptée quinze escuz. »

ung gentilhomme en ce pays là, fort grant serviteur de Sa Majesté, qui en est très bien fourny, lequel, entendant que le Roy a plaisyr en telles choses, ne fauldra luy en mander des meilleurs et en assez bonne quantité, dont je vous ay bien voullu advertyr, affin que si voyez que bien soyt, et quant vous viendra apprez, en vueillez advertyr Sa Majesté.

Et, pour ce que je congnoys que icelle a plaisyr de veoyr et congnoistre toutes choses nobles et rares, mesmement de arbres et herbes[1], trouvant la commodité, n'ay failly donner charge à aulcuns marchans qui alloyent en Candye, Surye et Alexandrye d'Egipte, qui sont mes amys, les pryant m'en envoyer de toutes sortes qui se treuvent en ces pays là, dont de la pluspart leur ay baillé memoyres. Et jà pour experimenter s'ilz pourroyent venyr en ces pays de deçà, j'ay faict planter plusieurs simples en mon petit jardin, comme de la *Colocasia* et aultres, lesquelz, à force d'arroser et cultiver, non seullement ont prins, mais s'i treuvent très bien; et aussi des plantz de Malvoisye et aultres singulieres especes de vignes, qui jusques icy se portent bien, de sorte que, si l'autonne ne leur faict non plus de dommaige qu'ilz ont eu jusques à present, ilz se pourront conserver et en feray apporter davantaige, qui seront prins de la meilleure et plus parfaicte Malvaisye de Candye. Car vous, qui congnoissez la nature de ce terrain, à mon adviz ne serez hors d'oppinion que toutes ces choses ne puyssent aussi bien prendre et fructiffier ès pays du Roy et en plus grant partye, et avecques le temps par aventure le tout que icy vous verrez, si le trouvez bon, d'en tenyr quelques propoz au Roy. Et de tout ce que dessus je vous supplye me faire faire responce, affin de perseverer si Sa Majesté l'a agreable. Car, oultre la principalle charge pour laquelle je suys icy, je m'efforce de trouver tous moyens de luy agreer et donner plaisyr qu'il m'est possible, comme sçayt le Createur, lequel je supplye, etc.

III.

A mons^r de Thulles, dudict xixe d'aoust [1540][2].

Monsr, depuys deux jours j'ay receu vostre lettre du IIe juillet par

1. En marge : « Nota que à cause de ces arbres et herbes furent faictes plusieurs despenses. »
2. Archives des Affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 26-27.

laquelle m'escripvez m'en avoir mandé une aultre, et par icelle faict entendre que eusse à mander les livres de ce gentilhomme grec suyvant ce que le Roy vous en avoye commandé, mais je vous asseure que n'en ay eu aulcune de vous depuys celles desquelles vous ay faict response, car si l'eusse receue n'eusse failly à vous les envoyer selon le commendement dudict seigneur Roy. Il est bien vray que pour l'enticquité d'iceulx, ou pour avoir esté mal gouvernez, y a des aulcuns quelques feuilletz, comme au commencement et à la fin, qui y faillent du tout et des aultres qui sont gastez et mangez de vermyne, tellement que on ne pourroyt bonnement lire, dont, ne voullant les mander ainsi imperfaictz pour la grande obligation qu'il a à Sa Majesté, il est tous les jours aprez, et moy avecques luy, pour les amender et fournyr et continuerons tant que pourrons trouver des exemplaires, à tout le moings jusques ad ce qu'il plaira à Sa Majesté me commander aultrement et que m'en ayés adverty. Je avoys faict mon desaing, s'il vous sembloyt bon, affin de les mander plus seurement, non pas seullement de paour qu'ilz feissent perduz, mais encores pour estre mieulx conservez des caves et aultres accidens par les chemins, que, s'en allant de brief ambassadeur pour cez s[rs] vers le Roy le maistre de la maison où ont logé de longtemps mes predecesseurs et où suys encores à present, les faire conduyre avecques son train et davantaige pour plus grande asseurance y mectre ung de mes gens pour y prendre garde.

Monsr, je vous ay escript du x et xxiie juillet des livres de M. Demetrio Zeno, lequel par commission de feu mons[r] Fondulus a apporté du Zante et Courfou quarante pieces de livres grecz bien anciens et des aucteurs et qualitez que pourrez avoir veu par le cathologue que vous en ay envoyé. Je vous prye, mais c'est de tout mon cueur, m'en voulloir faire responce, car il m'est tous les jours aprez pour en avoir resolution. Touchant ce que m'escripvez de faire transcripre les livres qui ne se treuvent en la librairie du Roy, je vous diray que la chose de ce monde que je desire le plus c'est de luy faire service en toutes choses, et d'aultant plus en ceste cy, qui est non pas honnorable seullement, mais tant proffitable à ung chacun que à tout jamais ce sera ung bien incomparable et de memoyre perpetuelle. Toutesfoys, mons[r], vous sçavez très bien ma portée et que ma puyssance ne pourroyt entretenyr longuement la despense qu'il m'y commendroyt faire. Car jusques à present j'ay eu plusieurs escripvains et en ay encores à ceste heure huict, ausquelz j'ay despendu tout ce peu que je avoys peu assembler avant que venyr icy et davantaige, m'attendant avoir

secours de ce peu de bien que j'ay. Ainsi que mes gens de Montpellier m'ont escript, par les ordonnances qui ont esté faictes dernieres sur la justice ecclesiasticque, qu'elle ne se pourra plus empescher des choses layes, je viens bien à perdre la quarte partye du revenu de mon evesché, et oultre ce il me fault entretenyr aussi bien les officiers ainsi que ains, dont je me voy entrer en grant doubte comme je pourray eschapper en ce temps icy qu'il faict plus cher vivre qu'il ne feist il y a plus de vingt ans en ce pays, excepté l'année passée, qui m'a tant mys au bas d'argent que j'ay belle paour d'en avoir grant necessité, attendu que je voy preparée ceste cy d'estre encores plus chere si Dieu n'y mect ordre. Et quant j'eusse pencé avant que venyr icy me trouver en telle incapacité de povoir faire service au Roy pour ma petite puyssance, j'eusse bien pencé troys foys avant que de accepter ceste charge. Par quoy il vous plaira en faire quelque remonstrance à Sa Majesté, et que, si c'est son bon plaisyr que je continue à faire transcripre lesdits livres, il est necessaire de ordonner à quelque ung par deçà de fournyr argent pour satisfaire ausdicts escripvains, car, comme sçavez très bien, ce sont genz qui ne sont point rentez, et qui fault payer au jour la journée, vous asseurant, mons^r, que si j'ay le moyen de pouvoir fournyr je y mettré telle peyne et dilligence, non soullement en ceulx de ceste ville, mais encores s'il plaira au Roy des librayries de Romme, Florence et Urbin, que, avant qu'il soyt ung an d'icy, j'espere qu'il pourra avoir ung aussi bon commencement de librayrie que nul autre que soyt en Europpe.

Je en escriptz presentement à Sa Majesté et vous envoye la lettre pour luy presenter, s'il vous plaist. Pareillement ledict gentilhomme grec[1] luy escript, le remercyant très humblement de son bienfaict.

Quant est de ce que m'escripvez que vous envoye le double de l'inventaire des livres qui sont en la bibliothecque de ceste ville, je vous diray que pour n'y avoir, comme dict est cy dessus, que deux jours que ay receu vostre lettre, je n'ay encore eu le loysir de ce recouvrer. Je en ay bien ung de la librairie de Sainct-Anthoine[2] de ceste ville,

1. Antoine Éparque.

2. S.-Antonio-in-Castello, monastère de chanoines réguliers du Saint-Sauveur. Tomasini a donné le catalogue des manuscrits de cette bibliothèque dans ses *Bibliothecæ Venetæ manuscriptæ* (Utini, 1650, in-4°). Le cardinal Domenico Grimani († 1523), fils du doge Antonio Grimani, et son neveu le cardinal Marino Grimani († 1546) avaient été les principaux bienfaiteurs de la bibliothèque du monastère de S.-Antonio, qui fut entièrement détruite par un incendie à la fin du XVIIe siècle. Cf. Tiraboschi, *Storia della Letteratura italiana* (Milano,

mais il est tant mal escript que je seray contrainct le faire conferer sur le lieu mesmes, et pareillement, mais que j'aye rechairché ung peu par mes papiers, je pence bien trouver lesdicts inventaires des librairyes de Romme, Florence et d'Urbin. Par ma premiere depesche j'espere vous envoyer ceste là de ceste ville et les aultres avecques le temps, car en cella et toutes aultres choses me trouverez tousjours aultant prest à vous faire plaisyr et service que serviteur, ny amy que aye, et d'aussi bon cueur que je me recommande humblement à vostre bonne grace, et prye le Createur, mons^r, vous donner, etc.

(*Post-scriptum.*) Monsr, s'il plaist au Roy que je face transcripre, il vous plaira me faire mander ung rolle de ceux que avez, *ut sciam quid desit vobis.*

IV.

A mons^r de Thulles, dudict viij^e d'octobre [1540][1].

Monsr, j'ay receu la lettre que m'avez escripte du IIIIe septembre et ne vous sçauroys remercier assez humblement de la peyne qu'il vous a pleu prendre pour moy et faveur que m'avez donnée, presentant mes lettres au Roy, et pareillement celle du gentilhomme grec, lequel n'est encores de retour de Romme. Toutesfoiz, si m'aurez envoyé son sauf conduict et lettres patentes, je ne fauldray l'en advertyr, affin de s'aprester le plus tost pour faire en voyaige, mais estant jà si avant en hyver à grant peyne y aura il ordre de partyr jusques au nouveau temps, et cependant j'espere que nous ne perdrons point temps, car il nous pourra ayder à rescrutier et recouvrer livres de ces s^rs particulliers avecques lesquelz il a très bonne praticque et credict, chose que je n'estimeroys pas moings que d'en recouvrer beaulcoup qui pourroyent estre incertains de quelle quallité seroyent. J'ay receu le cathalogue de la librairye du Roy [2], de quoy j'ay esté bien aise pour povoir entendre quelz y fault en icelle et quelz desireriez avoir les premieres, ce que je me attendz bien que m'advertirez par le premier pour avoir receu le cathalogue de ceulx de St Anthoine,

1833, in-8°), t. III, p. 396, et J. Zeller, *la Diplomatie française vers le milieu du XVIe siècle, d'après la correspondance de Guillaume Pellicier* (Paris, 1880, in-8°), p. 116-119.

1. Archives des Affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 60 et verso.

2. Pelicier fait sans doute allusion ici au premier catalogue de la bibliothèque de Fontainebleau, qui se trouve aujourd'hui en tête du ms. grec 3064.

pour lequel je ne vous envoye point en contreschange aulcun cathalogue des aultres librairyes d'icy, pour ce que ilz n'ont esté encores rescrutiez ne correctz, ainsi qu'il fault pour le vous presenter.

Mais en lieu d'iceulx je vous en ay bien voullu envoyer ung de deux cens vingt [deux] pièces, telz que verrez, lesquelz je ne craindray de dire que, si nous les povions recouvrer, pourrions dire avoir trouvé la fleur et paragon des livres du monde. J'ay doubte que pour la singullarité d'iceulx que ce fust une pencée joyeuse que on me voulsist donner, par quoy ay pryé celluy qui le m'avoyt donné me voulloir dire à bon essiant si il sçavoyt bien que ledict cathalogue contint verité et que lesdicts livres fussent en estre et povoir de la maing d'un homme, lequel m'a asseuré et promis estre tout certain et vray, et que si je voulloys il en feroyt apparoir par effect, et m'esmerveillant encores de ce, luy ay demandé comment se povoyt faire que au povoir d'ung homme s'en trouvast si grant nombre, non ailleurs sceuz ne attenduz, m'a respondu en somme que c'est la garderobbe et despouille de toute la librairye des empereurs Paleologues[1]. Je ne vous ose bailler encores avec tout cecy ceste chose pour certaine, doubtant que ce ne soyt ung traict de foy grecque, mais si pence je que il en soyt quelque chose, nous verrons de faire s'il est possible quelque preuve de cecy, et ne fauldrons vous advertyr de jour en jour de ce que en trouverons, vous asseurant que pour recouvrer semblable marchandise l'on ne pourroyt pencer combien la liberallité du Roy que il faicte à ce gentilhomme des mil escuz est pour servyr à faire sortyr livres que l'on ne pourroyt croyre qu'ilz se trouvassent de ce temps icy en tout le monde. Mais quelque chose qu'il y ayt ne se faict rien sans force argent, à ceste cause vous supplie que si voullez que je puisse continuer de faire ce service au Roy et à vous, qu'il vous plaise donner ordre faire deslivrer quelque argent pour employer en telles choses, comme desjà vous avez obtenu du Roy le commendement, et ce me sera très grant accroissement des obligacions que je vous ay pour tant de bons plaisyrs et beneffices que journellement en cecy et aultres miens affaires pour vostre humanité me exhibez, dont à perpetuité je vous resteray très affectionné

1. Voyez ce que dit, sur la bibliothèque des empereurs de Constantinople, Villoison dans les *Notices et extraits des mss.*, VIII, II, 3 et ss. Cf. J. Hartung, *Bibliotheca sive Antiquitates Constantinopolitanae*, Argentorati, 1578, in-4°, et la récente publication du texte grec de ces catalogues par M. R. Fœrster, *De antiquitatibus et libris mss. Constantinopolitanis commentatio*, Rostochii, 1877, in-4°.

serviteur, et ensemble tous les gens de bien et estudieulx de la France vous recongnoistront ce bien perpetuellement à l'ayde de Dieu, lequel, aprez m'estre recommandé humblement à vostre bonne grace, prye vous donner, etc.

V.

A mons^r de Tulles, dudict ij^e novembre [1540][1].

Monsr, depuys la vostre du IIIe septembre, à Rouen, je n'en ay reçeu aulcunes de vous, si non une escripte à St Pry, et l'aultre à Paris, du premier octobre, lesquelles j'ay reçeuz tout en ung pacquet, qui me faict pencer que celle, où m'escripvez estre l'ordre et provision que de vostre grace m'avez faict donner pour les escripvains en grec, ait esté esgarée, vous asseurant, mons^r, que j'ay esté grandement en soucy pour n'avoir longtemps avoit eu de voz nouvelles, me doubtant, que Dieu ne vueille, ne fussiez demeuré mallade comme entendions icy estre beaulcoup d'aultres s^rs au voyage de Normandye. Pareillement je n'ay point receu la commission que le Roy a donnée à ce gentilhomme grec, comme semble m'escripvez par ladicte vostre du premier octobre, lequel est revenu de Romme et luy ay tenu le propoz tel que me semble que trovez meilleur touchant ladicte commission, qui m'a faict entendre qu'il ne vouldroit qu'il fust estimé voulloir faire marchandise[2], pour estre homme qui a vescu jusques icy honnorablement comme sa lignée a faict jusques à present, et tant moings vouldroit-il advancer ung tournois faisant service à Sa Majesté, de laquelle il se tient esclave et les siens eternellement, ains luy servyr de sa propre vye non seullement de ses facultez. Ce neantmoins, s'il vous semble que par ce moyen que m'escripvez ou aultre il doibve faire service plus agreable au Roy, il ne reffusera rien qui luy soit commandé à son possible. Par quoy, mons^r, il vous plaira en disposer et me mander la commission et lettres au s^r Rincon pour avoir son sauf-conduict, m'envoye vostre dernière resolucion.

Nous continuons tousjours l'œuvre à faire escripre et avons entre aultres escripvains dedans St Anthoine mesmes ung religieulx[3], lequel

1. Archives des Affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 88-89 v°.
2. Cf. ce que dit Graux, *Essai sur les origines du fonds grec de l'Escurial*, p. 111, note 4.
3. Ce religieux doit être Valeriano Albini, de Forli, chanoine du Saint-Sauveur,

je congnois depuys que estoys à Romme pour m'avoyr escript quelques pièces de livres, lequel painct aussi bien et aussi correct que nul aultre que soit icy, qui pour gouverner la librairie dudict St Anthoine plus aisement nous peult servyr de ce que vouldrons faire transcripre d'icelle que tout aultre, car aultrement n'y a ordre de deschesner et tirer les livres d'icelle de là dedans si n'est par la licence et commandement de mons[r] le reverendissime cardinal Grimani[1], lequel est à Romme. Par quoy, s'il vous sembloit bon et vous plaisoit luy en faire escripre par le Roy une bonne lettre et la memoyre icy, je suys asseuré que pour la devotion qu'il porte à Sa Majesté, nous serions patrons de toute ladicte librairie, laquelle, comme bien sçavez, est douée non seullement de bons livres grecz, mais aussi de très rares en hebrieu, et encores en latin de telz que pour leur anticquité l'on peult amender beaulcoup de bons lieux et meilleurs et plus anciens aucteurs en icelle lengue, et en oultre par ce moyen l'on pourroit à l'aventure recouvrer de trop plus excellans et rares livres grecz, que, comme j'entendz, ledict s[r] cardinal a arriere soy.

J'ay recouvert ce beau monument d'anticquité de *Justinus philosophus et martir*[2]; cez commentateurs grecz que j'attendoys de Millan sur les Proverbes, Ecclesiasticque et Job[3] ne sont point encores arrivez icy, mais cependant en son lieu j'ay recouvert *Eustatius* sur la Odissée, escript de la main de mons[r] l'arcevesque de Malvaisie[4], lequel j'estime que avez congneu et pour sa souffisence pour juger la bonté et correction dudict livre. J'ay aussi acheté quatre livres de l'Iliade[5] et en fays escripre jusques à nœuf; c'est aultant que jusques

au monastère de S.-Antonio, qui a copié à Venise, entre les années 1540-1543, un certain nombre de manuscrits grecs. On peut citer entre autres la souscription qu'il a mise à la fin d'une copie de la *Démonstration évangélique* d'Eusèbe, aujourd'hui ms. grec 473 de la Bibliothèque nationale :

Ὁ Οὐαλερίανος Φορολιβιεὺς ὁ Ἀλβίνου, κανονικὸς τῆς πολιτείας καλουμένης τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ταύτην γε βίβλον ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου μοναστηρίῳ Ἐνετίῃσιν ἔγραψε ἔτει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αφμγ', τετάρτῃ μηνὸς σεπτεβρίου ἱσταμένη : — Δόξα Θεῷ ἡμῶν ÷

1. Marino Grimani († 1546); voyez plus haut, p. 69, note 2.

2. Sans doute le ms. grec 450, à la fin duquel on lit : † Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον ἐπὶ ἔτους, ςωοβ', ἐν μηνὶ σεπτεβρίῳ ια'. † (1363.)

3. C'est peut-être le ms. grec 151.

4. Ce n'est pas le ms. grec 2703, mais peut-être l'un des volumes du n° 368 de la bibliothèque de Clermont.

5. Aujourd'hui ms. grec 2698, copié par l'archevêque de Monembasie (Malvoisie), Arsène Apostolios, fils du célèbre Michel Apostolios, mort à Venise en 1535. On lit, en écriture italienne du XVIe siècle, sur l'un des feuillets de garde de ce

à present s'en treuve en ceste ville, mais j'espère les faire parachever d'une mesme main en Boullongne, où elle est comme j'entendz, toute entiere, s'il plaira au Roy que je continue quelque temps l'ouvrage. Par le premier, j'espere vous envoyer le cathologue de tous ceulx qui ont esté escriptz tant de Sainct-Anthoine que d'ailleurs, à present ne vous envoye que le cathologue de la librairye de Florence, lequel à mon adviz ne trouverez desgarny de assez bons livres, et ne vous envoye point celluy de St Marcq, pour ne l'avoir aultrement reconneu que ainsi qu'ilz ont esté portez ployez dedans leurs coffres, lequel j'ay depuys qu'estoys à Rome. Si je ne le puys avoir en aultre ordre le vous manderay ainsi que l'ay. J'ay bien aussi celluy de Rome et d'Urbin, mais je attendz de jour en jour celluy de Rome, lequel mons^r^ le bibliothécaire du pape[1], mon singullier frere et amy, me doibt envoyer mieulx en ordre au premier jour. Si je ne les vous pourray mander tous à ung coup ce sera pour estre occupé, comme sçavez, à aultres affaires. Ce neantmoins ne larray jamais aller messaiger de là sans vous en envoyer au moings ung à la foiz jusques ad ce que ayez le tout.

Quant au cathalogue des deux cens vingt deux pieces de livres, que vous ay mandé par la mienne du VIIIe octobre, je verray de entretenyr l'affaire et le personnaige, que, s'il est vray et y a moyen de les recouvrer, aultre, s'il plaist à Dieu, n'en aura l'advantaige que le Roy. Je suys adverty que lesdits livres sont bien avant en la Natolye, et comme par bonne adventure sont jusques dedans la *Gallatia*, qu'est bon *omen*, s'il plaisoit à Dieu de esperer qu'ilz deubsent venyr en la meilleure *Galatia*, de tout ce que j'en pourray trouver davantaige ne fauldray à vous en tenyr bien adverty.

Monsr, je ne vous sçauroys assez remercyer de la bonne provision qu'il vous a pleu me faire donner tant pour le s^r^ Demetrio Zeno que pour les deux pieces de livres que vous ay mandé et aussi pour les escripvains grecz, vous asseurant que l'argent ne sçauroit venyr si tost qu'il ne soit mieulx à propoz pour le contenter. J'ay cependant

ms., qui contient le commentaire d'Eustathe sur les chants X-XIII de l'Iliade : « Eustathio super Illiade de Homero, scripto de man de mons. de Malvasi, non e compido va per alphabeto sino a la lettera N. Volendo finirlo bizogna ricorer a la libraria de S. Marco e far lo finire de scrivere quaterni 36 (*corr.*, 24), carte 238 de 2 faciate l'uno. » Sur Arsène Apostolios, on peut consulter E. Legrand, *op. cit.*, t. I, p. CLXV-CLXXIV.

1. Agostino Steuco, chanoine régulier du Saint-Sauveur et auparavant bibliothécaire de S. Antonio de Venise. Voy. Tiraboschi, *Storia della Litteratura italiana* (1833), t. III, p. 392 et 458.

retiré ledict Demetrio en ma maison avecques ung sien nepveu, lesquelz, ensemble ung aultre grec doctissime et Me Martin[1], tous suffisans à meilleures entreprinses, sont journellement à rescrutier et corriger bons aucteurs grecz avecques le plus d'exemplaires que l'on peult trouver. Et d'aultre part y a ceans quatre qui rescrutient Pline avecques trois bien anciens examplaires dudict Pline[2], labeur qui je pence pourroit estre non moings fructueulx, si l'on a le temps d'y continuer, que de quelconque aultre œuvre que l'on sçauroit entreprendre en semblable chose.

Monsr, il me desplaist, aultant que de chose qui m'advint en ma vye, qu'il ne m'a esté possible de trouver le moyen faire porter seurement les livres du Sr Eparcho avecques les coffres du magnifficque Sr Matheo Dandolo[3] à Sa Majesté, lequel ne se attendoit de partyr si tost. Mais lui fut commandé sur certaines grans peynes qu'il eust à se partyr soubdainement, de sorte que luy mesmes ne povoit pencer comme faire conduyre les siens, si n'est par suffraiges mendiez, et ne sçay encores comme il en aura faict. Je vous supplye m'en tenyr excusé, si besoing sera, envers Sa Majesté et j'espere que pour avoir esté delayé quelque temps il ne se perdra rien ains se gaignera tousjours quelque chose, car depuys rechairchant lesdits livres avons treuvé certains commentaires sur Aristote *de partibus animalium* et *de generatione*, sur *parva naturalia*, *innominato auctore*, qu'ilz estoyent de *Philoponus*, aultrement *Joannes grammaticus*[4], lesquelz, sauf *de generatione*, l'on tenoit pour totallement perduz et desirez de tous ceulx qui congnoissent l'excellence dudict auteur. Nous verrons tant de ceulx que aultres les baptiser et restituer en leur entier, affin qu'ilz puissent comparoir estre dignes d'un si grant prince, qui sera l'endroict, etc.

1. Le *Grec doctissime* est peut-être Nicolas Sophianos, de Corfou (E. Legrand, *op. cit.*, t. I, p. CLXXXVII-CXCIV), et Me Martin, dont Pelicier parle également dans une lettre à Rabelais (éd. P. Jannet, t. VIII, p. LIII), paraît devoir être identifié avec Martin Akakia, ou Sans-Malice, médecin, éditeur de Galien et lecteur royal au Collège de France (✝ 1551).

2. Cf. J. Zeller, *la Diplomatie française*, etc., p. 38, note 1, au sujet des travaux de Pelicier sur Pline l'Ancien.

3. Voyez la lettre de Pelicier au roi, du 19 août 1540, publiée dans le *Cabinet des mss.*, I, 155, et les *Mémoires de la Soc. arch. de Montpellier*, t. VI, p. 15.

4. Les commentaires sur le *De partibus animalium* et les *Parva naturalia* d'Aristote sont de Michel d'Éphèse et ont été l'un et l'autre imprimés dans la première moitié du XVIe siècle.

VI.

A mons[r] *de Thulles, du xv*[e] *de febvrier* [1542][1].

Monsr, ancores que soye bien asseuré n'estre bezoing vous recommander aucunement le s[r] Azulanus[2] pour luy estre aultant affectionné que moy, ce neantmoings m'a semblé vous debvoyr porter tesmoingnage des bons services qu'il faict ordinairement au Roy, voyre d'aussi bon cueur que s'il estoyt stipendié de Sa Majesté. Mesmement en ceste negotiation de livres, desquelz vous puys bien asseurer a jà faict aussi bon amas et est encores aprez, pourrez mettre ensenble en bien grand nombre et d'aussi bons et rares, pour faire present à Sa Majesté, que nul autre que je sache, ainsi que pourrez veoir de brief par effect. Dont cependant m'a pryé luy donner la presente pour accompaigner ung pacquet qu'il vous envoye, esperant dedans peu de jours luy mesmes vous aller trouver, vous asseurant que je me sens tant attenu et obligé à luy du bon secours et dilligence comme a usée en mon endroict pour le service du Roy, que je ne puys faire de moings que vous suplier comme celluy qui en telz affaires est seul à qui l'on se peult plus hardyment et seurement adresser, qu'il vous plaise venir à propoz toucher ung mot de luy à Sa Majesté en telle affection qu'estes acoustumé faire pour gens de si bon voullóyr, et telle qualité et condition qu'il est, et que vous puys asseurer aultant suffisant que nul aultre que je congnoysse par deçà, comme scayt le Createur, lequel je suplye, monseigneur, etc.

1. Archives des Affaires étrangères, Venise, t. II, fol. 284 v°.
2. Francesco d'Asola, fils d'Andrea et beau-frère d'Alde Manuce. Il avait fourni à la bibliothèque de Fontainebleau quatre-vingts manuscrits grecs environ et quelques manuscrits latins; au bas de la première page de la plupart de ces manuscrits, on lit la mention : *A me Jo. Francisco Asulano*. L'intérêt de cette lettre est de fixer la date d'entrée dans la bibliothèque de Fontainebleau des manuscrits grecs d'Asulan, que Boivin (cité par L. Delisle, *Cabinet des mss.*, I, 158) conjecturait avec raison n'avoir été acquis que peu de temps avant la mort de François Ier.

P.-S. — En même temps que commençait la publication de ce catalogue dans la première livraison de 1885 de la *Bibliothèque de l'École des chartes*, M. le professeur R. Fœrster, de Kiel, publiait dans le *Rheinisches Museum für Philologie* (1885), t. XL, p. 453-461, un intéressant article intitulé : *Die griechischen Handschriften von Guillaume Pellicier.*

Nogent-le-Rotrou, imprimerie Daupeley-Gouverneur.

BOUND BY

